

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
AN APPROACH OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION
AN ACCORDING TO SANGAHAVATTHU 4
FOR PRIMARY SCHOOLS' TEACHERS
IN PHRAPRADAENG DISTRICT,
SAMUTPRAKAN PROVINCE

พระสมุห์ประสาทพร มหาปุณฺโณ (รอดเสถียร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

พระสมุห์ประสาทพร มหาบุญโญ (รอดเสถียร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

An Approach of Academic Affairs Approach Administration
an According to Sanghavatthu 4 for Primary Schools'
Teacher in Phrapradaeng District,
Samutprakan Province

Phra Samuphrasatporn Mâhâpunyo (Rodsatheal)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Art
(Buddhist Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(รศ. ดร.สิน จามประโคน)

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.วิชุดา หุ่นวิไล)

กรรมการ

(รศ. ดร.อินตา ศิริวรรณ)

กรรมการ

(พระครูสาทรปริยัติคุณ, ดร.)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ. ดร.อินตา ศิริวรรณ

ประธานกรรมการ

พระครูสาทรปริยัติคุณ, ดร.

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระสมุห์ประสาธพร มหาบุญโญ)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย : พระสมุห์ประสาทพร มหาบุญโญ (รอตเสถียร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- : รศ.ดร. อินฉา ศิริวรรณ, พธ.บ. (บริหารการศึกษา),
M.Ed. (Educational Administration), Ph.D. (Educational
Administration),
- : พระครูสาทรปริยัติคุณ, ดร. พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (การบริหาร
การศึกษา) พธ.ด. (พุทธบริหารการศึกษา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาแนวทางการและวิธีการใช้ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ๒. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๒๒๙ คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

๑. จากการศึกษ พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ ๑ คือ อัตตจริยา,ด้านที่ ๒ คือสมานัตตตา,ด้านที่ ๓ คือทาน และด้านที่ ๔ คือปิยวาจาตามลำดับ

๒. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา เริ่มด้านปิยวาจา ผู้บริหารควรยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการ โดยบูรณาการหลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อไป

Thesis Title : An Approach of Academic Affairs Approach Administration
an According to Sangahavatthu 4 for Primary Schools’
Teacher in Phrapradaeng District, Samutprakan Province

Researcher : Phra Samuphrasatporn Mâhâpunyo (Rodsatheal)

Degree : Master of Arts (Buddhist Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr. Intha Siriwan, B.Ed. (Educational Administration),
M.Ed. (Educational Administration), Ph.D. (Educational
Administration)

: Phrakhrusathornpariyattikun, Dr. B.A. (Buddhist Studies), M.A.
(Educational Administration), Ph.D. (Buddhist Educational
Administration)

Date of Graduation : February,19,2019

Abstract

This research was the aims 1. To studyan an Approach academic affairs Administration an according to Sangahavatthu 4 of Primary Schools’ teachers in Phrapradaeng District, Samutprakan Province. 2. To present an approach academic affairs administration an according to Sangahavatthu 4. The sample sizes for this research corrected by Simple Random Sampling from populations were 229 persons. The statistics for research as namely Frequency, Percent, Mean, Standard Deviation, t-test, analyze for One-way ANOVA.

Result had found that

1.The study had found that, an approach academic affairs administration an according to Sangahavatthu 4 of Primary Schools’ teachers in Phrapradaeng District, Samutprakan Province. Found that, for 4 parts by over all had more revel. And then when consider each one pound that, they were the most revel by average. They were by order from the most to less as namely, for part 1 useful conduct, for part 2 for equal treatment, for part 3 giving, and for part 4 kindly speech in order.

2. The Suggestion from research had found that, an approach academic affairs administration an according to Sangahavatthu 4 of Primary Schools’ teachers. The less part was for kindly speech, administrator should praise and admire teachers who got academic successful. By integration with Sangahavatthu 4cfor moral to create and good encouragement future.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้รับเมตตาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อินตา ศิริวรรณ, พระครูสาทรปริยัติคุณ, ดร. ได้ให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขด้วยดีตลอดมา ตั้งแต่เริ่มทำโครงร่าง วัตถุประสงค์ เนื้อหา ตลอดถึง ๕ บท จนที่สุดของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์มาตลอด

ขอขอบพระคุณ พระราชสุตาภรณ์ รศ. ดร., คณบดีคณะครุศาสตร์ พระมหาบุญสุข สุทธิญาโณ รองคณบดีคณะครุศาสตร์ รศ. ดร. สมศักดิ์ บุญปู รองคณบดีคณะครุศาสตร์ และผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศุภบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ดร. เกษม แสงนนท์ ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ผู้วิจัยเจริญพรขอบคุณ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รศ. ดร.สิน งามประโคน ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์, รศ. ดร.วิษุตา หุ่นวิไล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ, และ รศ. ดร. อินตา ศิริวรรณ กรรมการ และเลขานุการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ คณะผู้อำนวยการ/ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการทุกท่านที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ อนุญาตให้แจกและเก็บข้อมูลแบบสอบถามทดสอบเครื่องมือวิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่เมตตาให้ยืมหนังสือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อนำไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีวารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้เมตตาให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ พ่อ-แม่ พี่น้อง และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ตลอดถึงเพื่อนๆ นิสิตพุทธบริหาร การศึกษาทุกรูป/คน และอาจารย์สุทิศ สวัสดิ์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้ให้ความรู้เป็นวิทยาทานประสบการณ์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

พระสมุห์ประสาทพร มหาบุญโญ (รอดเสถียร)

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อ	ฅ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๖
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	๘
๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	๘
๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารวิชาการ	๑๐
๒.๑.๓ กระบวนการบริหารวิชาการ	๑๔
๒.๑.๔ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	๑๔
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	๒๒
๒.๒.๑ หลักการและวิธีการบริหารวิชาการของสถานศึกษา	๒๖
๒.๒.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	๒๙
๒.๒.๓ ทฤษฎีแนะแนวคิดที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	๓๒
๒.๒.๔ นโยบายการบริหารงานในโรงเรียนแบบคณะกรรมการประถมศึกษา	๓๔
๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔	๓๙
๒.๓.๑ ความหมายและความสำคัญของสังคหวัตถุ ๔	๓๙
๒.๓.๒ องค์ประกอบของสังคหวัตถุ ๔	๔๑
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๖
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๓

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๔
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๕๔
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๔
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๖
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๗
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๗
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๕๙
๔.๑ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้น ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และการแปลความหมายค่าร้อยละ	๕๙
๔.๒ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังกัดหลักสูตร ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้	๖๒
๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังกัดหลักสูตร ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๖๗
๔.๔ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๖๙
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๗๑
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๗๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๗๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๗๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการ	๘๐
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	๘๐
บรรณานุกรม	๘๑
ภาคผนวก	๘๗
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๘๘
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย	๙๔
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย	๙๖
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องการวิจัย	๑๐๒
ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC)	๑๐๔

ภาคผนวก ฉ ค่าความเชื่อมั่น (Try Out) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๑๐
ภาคผนวก ช หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๑๓
ภาคผนวก ซ หนังสือรับรองการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๑๔๘
ประวัติผู้วิจัย	๑๕๐

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๕
๔.๑ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านเพศ	๖๐
๔.๒ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านอายุ	๖๐
๔.๓ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านระดับการศึกษา	๖๑
๔.๔ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระ ประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประสบการณ์การทำงาน	๖๑
๔.๕ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัจจัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม	๖๒
๔.๖ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัจจัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านทาน	๖๓
๔.๗ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัจจัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านปิยวาจา	๖๔
๔.๘ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัจจัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านอรรถจริยา	๖๕
๔.๙ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการ ตามหลักสัจจัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านสมานัตตตา	๖๖
๔.๑๐ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจัตถ์ ๔ สำหรับครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๖๗

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๒.๑ ขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	๓๗
๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๕๓
๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๐

คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์นี้ อ้างจากพระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยได้กล่าวถึงแหล่งที่มา / เล่ม / ข้อ / และหน้า ตามลำดับ เช่น ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๐๕/๑๙๖ หมายถึง ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ ๑๑ ข้อที่ ๓๐๕ หน้า ๑๙๖

พระสุตตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ขุ.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.ป. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิตามรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ที.สี. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.(ไทย) = สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก(ไทย) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย อังคุตตรนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก(ไทย) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฎฐก (ไทย) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย อฎฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง. ติก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก (บาลี) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย อังคุตตรนิบาต	(ภาษาบาลี)
อง.ปญจก (บาลี) = สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาบาลี)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ แนวทางการบริหารการศึกษา มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากความหมายจะเห็นว่าการศึกษจะช่วยสร้างคนหรือบุคคลให้เจริญงอกงามและส่งผลกระทบต่อสังคมในฐานะที่แต่ละบุคคลมาอยู่รวมกันเป็นสังคมก็ตรงกับประโยคที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ”^๑

การบริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับเอานโยบายระดับสูงไปปฏิบัติให้เกิดผล เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การบริหารมีความสำคัญเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่ผู้บริหารเป็นผู้นำของบุคลากรในโรงเรียนมีอำนาจและหน้าที่ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจนทำการควบคุมการจัดการศึกษาในโรงเรียนพฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงออกมาในการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของครู อาจารย์และบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง

การจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับนั้น งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจุดหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การบริหารงานด้านวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วนงานอื่น ๆ ถือเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน^๒ ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการจะประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ คือ การพัฒนาหลักสูตรและ

^๑เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ปันสมองของชาติ: ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส.เอเชีย เพรส1989, ๒๕๔๓), หน้า ๑๐.

^๒ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, การจัดการและการบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐), หน้า ๓-๔.

การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดเป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม การนิเทศภายในเป็น การช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน^๓

การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงยังไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ดีตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จะพบได้ว่า ผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารการศึกษา และนักบริหารการศึกษาได้เน้นให้มีการปฏิรูป การศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการ สอน และพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็น หัวใจหลักของโรงเรียนเพราะวัตถุประสงค์ที่สำคัญของโรงเรียนคือการให้การศึกษาและฝึกอบรม เยาวชนเพื่อให้เป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคต กล่าวได้ว่า งานสำคัญของโรงเรียนคืองานวิชาการถ้า โรงเรียนดำเนินงานพลาดทางวิชาการก็จะพิจารณาได้ว่า โรงเรียนนั้นประสบความล้มเหลว ในทาง ตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนก็สมควรที่จะได้รับการยก ย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจของโรงเรียนได้ผล^๔

หลักธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้โดยเฉพาะหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากยอมรับนับถือ มีหลักธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะสมสำหรับนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายกรณี โดยเฉพาะด้านการให้บริการประชาชนนั้น ใน พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนได้หลายประการ โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งประกอบด้วย ๑) การให้ทาน คือการอนุเคราะห์ หรือสงเคราะห์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตาม ฐานะานุรูป ๒) ปิยวาจา คือการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดในสิ่งที่ประโยชน์ และ จริงใจ ๓) อัตถจริยา คือการสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพัตติในสิ่งที่ประโยชน์แก่ผู้อื่น ๔) สมานัตตตา คือการเป็นผู้มีความสม่าเสมอหรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติต่อคน อื่นอย่างเสมอภาควางตัวอย่างเหมาะสมกับสถานภาพความเป็นอยู่^๕

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในอำเภอพระประแดง เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการ จัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในอำเภอพระประแดง

^๓ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๓-๔.

^๔อุทัย บุญประเสริฐ, การวางแผนและจัดระบบแผนงานในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เอส ดีเพรส, ๒๕๓๘), หน้า ๖๒.

^๕พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, (กรุงเทพมหานคร: โรง พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๖๓๕.

ซึ่งจะทำให้ทราบถึงการนำหลักสังคหวัตถุ ๔ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา รวมทั้งการศึกษาผลของการบริหารวิชาการจากผู้ปกครองนักเรียนว่ามีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอื่น ๆ อีกทั้งจะได้นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการศึกษาต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความคิดเห็นหลักการและวิธีการที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในอำเภอพระประแดง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันอย่างไรร

๑.๓.๒ แนวทางการนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับ ครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในอำเภอพระประแดง เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูผู้ช่วย จำนวน ๕๔๓ คน (ข้อมูล ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐)

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มาจากประชากร ได้จำนวน ๒๒๙ คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie กับ D.W.Morgan^๒ เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น คือ สภาพภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

๒. ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านทนายด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๙ โรงเรียน เป็นพื้นที่ในการวิจัย

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน – พฤศจิกายน ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางการบริหารงานวิชาการ หมายถึง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยด้านทนาย, ปิยวาจา, อรรถจริยา, สมานัตตตา และกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ได้ผลตามเป้าหมายโดยผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมงานใน ๔ ด้าน คือ

๑. **ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรมาใช้ในการติดตามการประเมินการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

๒. **ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้** หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๓. **ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน** หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

^๒R.V.Krejcie กับ D.W.Morgan, อ้างใน, ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วย SPSS, (กรุงเทพมหานคร: บิซซิเนสสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๔๑), หน้า ๔๙.

๔. ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงาน วิชาการเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนการจัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๕. ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการติดตามสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาการประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศ การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา

สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ผูกไมตรีเอื้อเพื่อเกื้อกูล ประสานใจกัน ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา

๑. ทาน หมายถึง การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ ช่วยเหลือ แบ่งปันของการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ

๒. ปิยวาจา หมายถึง การพูดอย่างรักกัน วาจาสุภาพอ่อนหวานน่าฟังของการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ

๓. อตถจริยา หมายถึง การทำประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือ ให้ด้วยแรงกายของการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ

๔. สมานัตตตา หมายถึง การเอาตัวเข้าสमान ปฏิบัติต่อคนทั้งหลายอย่างเท่าเทียมกันของการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานวิชาการหรือครูวิชาการในสถานศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรครูต่าง ๆ ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูช่วยปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๙ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดคันลัด โรงเรียนวัดป่าเกิด โรงเรียนวัดบางกระสอบ (เชยบุญปลุกราษฎร์อุปัถม์) โรงเรียนวัดบางกอบัว โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ โรงเรียนพลอยจาตุรจินดา โรงเรียนวัดครุฑนอก โรงเรียนวัดครุฑใน (ปิยะนันทศึกษา) โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์ โรงเรียนวัดขมิ้นนิมิต โรงเรียนบ้านบางจาก โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก โรงเรียนวัดกลางโรงเรียนวัดรวก (สายราษฎร์สงเคราะห์) โรงเรียนวัดบางกะเจ้ากลาง โรงเรียนวัดกองแก้ว โรงเรียนวัดบางขมิ้น โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดท้องคุ้ง โรงเรียนฉัตรทิพย์เทพวิทยา โรงเรียนวัดแหลม โรงเรียนวัดบางฝ้าย โรงเรียนวัดบางหัวเสือ โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์ โรงเรียนวัดมหาหงษ์ โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ โรงเรียนวัดปทุมหงษ์นาวาส และ โรงเรียนสวนสัสม

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้เกี่ยวกับความคิดเห็นสภาพปัจจุบันที่มีต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๖.๒ ผู้บริหารและครูทราบหลักการและวิธีการของความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการ

บริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๖.๓ ผู้บริหารสำนักการศึกษาอำเภอพระประแดงได้แนวทางการพัฒนาต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๖.๔ ผู้บริหารสำนักการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

๒.๑.๓ กระบวนการบริหารวิชาการ

๒.๑.๔ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

๒.๒.๑ หลักการและวิธีการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

๒.๒.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

๒.๒.๓ ทฤษฎีแนะแนวคิดที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

๒.๒.๔ นโยบายการบริหารงานในโรงเรียนแบบคณะกรรมการประถมศึกษา

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

๒.๓.๑ ความหมายและความสำคัญของสังคหวัตถุ ๔

๒.๓.๒ องค์ประกอบของสังคหวัตถุ ๔

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน

๒.๔.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ คือเป็นหัวใจหลักของการบริการงานในสถานศึกษาที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๓๙ มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนิน การได้ โดยอิสระคล่องตัวอย่างรวกเร็วสภาพคล่องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการสามารถพัฒนาเหล่าครู และกระบวนการเรียนรู้ได้ตลอดวัน การวัดผลประเมินผลรวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรี ยน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และการบริหารวิชาการเป็นหลักการบริหารสถานศึกษาเพราะการบริหารวิชาการเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างความสุข ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการวิจัยซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

อมรา เล็กเริงสินธ์ ให้ความหมายวิชาการว่า หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นงานหลักของโรงเรียนจนมีคำกล่าวว่งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาเพราะสถานศึกษาหรือโรงเรียนนั้นมีหน้าที่ให้ความรู้พื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี ดังนั้น ผลผลิตของโรงเรียนจะมีคุณภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับงานฝ่ายวิชาการ^๑

พิชัย เสี่ยงมจิตต์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความหมายดังนี้^๒

๑. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ที่จะนำทรัพยากรในการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารในการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

๒. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

๓. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ศิลป์ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาหรือการปรับปรุง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่าถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้วการบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการประเมินผลการเรียนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน หากมองการบริหารงานวิชาการ ในด้านงานของสถานศึกษา งานบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัด แบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนการฝึกอบรมครูการนิเทศ

^๑อมรา เล็กเริงสินธ์, หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐), หน้า ๑๗๕.

^๒พิชัย เสี่ยงมจิตต์, การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันศึกษา, (อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๒), หน้า ๓-๕.

การศึกษาการเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษาการศึกษาวิจัยการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา^๓

ประชุม ผงผ่าน ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า งานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนการกำหนดนโยบาย การวางแผนและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน^๔

รุ่ง แก้วแดง กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึง งานด้านการเรียนการสอนทั้งหมดนับตั้งแต่เรื่องของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ซึ่งในปัจจุบันอาจเรียกใหม่ว่าเป็นงานด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน^๕

รุจิร ภู่อาระ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ^๖

สมศักดิ์ คงเที่ยง ได้กล่าวว่า งานบริหารวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุก ๆ ประเภทเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนของครู และนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด^๗

กมล ภู่อาระ ได้ให้ความหมายของงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ หรืออาจหมายถึงการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน^๘

ภิญโญ สาร ให้ความหมายของ การบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือการศึกษาให้มีความรู้ด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้นำทางวิชาการมีการทำงานร่วมกับครูให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ^๙

^๓ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

^๔ ประชุม ผงผ่าน, พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔), หน้า ๑๑๐.

^๕ รุ่ง แก้วแดง, ปฏิรูปการศึกษาไทย, (กรุงเทพมหานคร: มติชน, ๒๕๕๔), หน้า ๕๑.

^๖ รุจิร ภู่อาระ, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, (กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๕๔), หน้า ๕๖.

^๗ สมศักดิ์ คงเที่ยง, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔), หน้า ๑๙๒.

^๘ กมล ภู่อาระ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์, ๒๕๕๔), หน้า ๖.

^๙ ภิญโญ สาร, การบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๓๖.

รุจิร ภูสาระ ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิด ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๐}

สายหยุด จำปาทอง ได้กล่าวว่า งานบริหารงานวิชาการคือการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งได้แก่หลักสูตร การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนทำให้โครงการ การเตรียมการสอน สื่อการสอน วิธีสอนและการวัดผลประเมินการเรียนรู้^{๑๑}

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้รับบริการได้แก่ นักเรียน หรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยเฉพาะงานวิชาการจึงเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนการจัดสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพรวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ^{๑๒}

สรุป งานวิชาการถือเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดดังนั้นการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมด้านการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีการประกันคุณภาพทั้งในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาเป็นตัวรับรองคุณภาพการศึกษา

๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมขึ้นอยู่กับลักษณะงานนั้น ๆ มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้สอดคล้องกันดังนี้

อำภา บุญช่วย ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า โดยทั่วไปภารกิจหรืองานในสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนมักแยกเป็น ๖ งาน ในบางสถานศึกษาจะแยกย่อยมากหรือน้อยกว่านี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ แต่ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่ได้จัดให้มีงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ส่วนงานด้านบุคลากร ธุรการ กิจกรรมนักเรียน และงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้น งานวิชาการจึงมิใช่เพียงให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

^{๑๐}รุจิร ภูสาระ, การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, หน้า ๓๓๓.

^{๑๑}สายหยุด จำปาทอง, การบริหารงานวิชาการ, กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๓.

^{๑๒}ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการ, สงขลา: ฝ่ายเทคโนโลยีสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

วิชาการยังเน้นถึงการไปประกอบอาชีพได้และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปช่วยพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย^{๑๓}

นพพงษ์ บุญจิตราดุล กล่าวว่า การบริหารวิชาการนั้นครูใหญ่จะ ต้องดำเนินการเกี่ยวกับแสวงหา และเขียนปรัชญาจุดประสงค์ของการศึกษาภายในโรงเรียนออกมาให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทาง ให้บุคคลกรของของโรงเรียน ปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดีรู้จักแนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอนทำโครงการสอนหรือบันทึกการสอน รู้หลักในการจัดตารางสอนจัดรายการวิชาต่างๆได้เหมาะสม เป็นผู้ให้การนิเทศ หรือหาผู้ให้การนิเทศมาให้การนิเทศแก่ครูรู้จักแสวงหาอุปกรณ์และแนะนำให้ครูใช้ตามกำลังความสามารถของโรงเรียน ให้ครูรู้จักเลือกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดห้อง สมุดให้ครูและนักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และรู้จักนำผลการสอบมาปรับปรุงครูในด้าน การสอน^{๑๔}

ธเนศ คิตรงูเรือง แสดงแนวคิดไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจ ของการศึกษา^{๑๕}

อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐาน คุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ^{๑๖}

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดใน สถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของ สถานศึกษา^{๑๗}

กมล ภูประเสริฐ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้ มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้านได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนงานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไม่เน้นการใช้ ข้อสอบเพียงอย่างเดียว^{๑๘}

^{๑๓}อำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

^{๑๔}นพพงษ์ บุญจิตราดุล, หลักการบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๑๕}ธเนศ คิตรงูเรือง, การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภท สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙), หน้า ๕๖.

^{๑๖}อุทัย บุญประเสริฐ, หลักสูตรและการบริหารโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร: เอสดี เพรส, ๒๕๕๐), หน้า ๓๔.

^{๑๗}ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, หน้า ๒.

^{๑๘}กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, หน้า ๖.

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพ และความสำเร็จของโรงเรียนความสำคัญของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหาร ด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๙}

Edward W. Smith and others โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการทั้งทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวความคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง และในขณะเดียวกันก็สนองความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งสามารถพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตลอดจนการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอสมิทธ์และคณะ ให้ความเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า ในด้านการใช้เวลาในการบริหารงาน การให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมกับการบริหารโรงเรียนโดยแยกงานเป็น ๗ ประเภท ดังนี้^{๒๐}

๑. การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๔๐
๒. งานบริหารบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๓. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๒๐
๔. งานบริหารการเงิน คิดเป็นร้อยละ ๕
๕. งานบริหารอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ ๕
๖. งานบริหารความสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ ๕
๗. งานบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๕

ถวิล อรัญเวศ ได้กล่าวไว้ว่า กรอบการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่งออกเป็นงานใหญ่ ๆ ได้ ๒ งาน คือ งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการ และงานสนับสนุน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจกรรมนักเรียน งานธุรกิจและการเงิน งานอาคารสถานที่และงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และประเทศชาติ สรุปความสำคัญของการบริหารงานการบริหารเป็นงานหลักและเป็นหัวใจ ที่สำคัญที่สุดเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการ

^{๑๙}ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*, หน้า ๓-๔.

^{๒๐}Edward W. Smith and others, *The Educator's Encyclopedia*, (New Jersey: Prentice Halt, 1991), p. 170.

บริหารงานวิชาการหาผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ^{๒๑}

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรกและให้ถือ เป็นหน้าที่ของของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญกับงานวิชาการก่อนงานอื่น ๆ โดยได้จัดลำดับของงานด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้^{๒๒}

๑. ด้านวิชาการ
๒. ด้านงบประมาณ
๓. ด้านการบริหารงานบุคคล
๔. ด้านการบริหารทั่วไป

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ มีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญมากที่สุด และมีลักษณะงานดังนี้^{๒๓}

๑. เป็นสาระสำคัญของการศึกษา ที่สถานศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและภารกิจต่างๆไว้อย่างชัดเจนทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เป็นที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จในการบริหารงาน ของผู้บริหารงานวิชาการต้องเน้นเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดจะต้องเกิดกับผู้เรียนหรือนักศึกษา
๓. เน้นงานบริหารทางการศึกษาหน่วยงานหรือสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการให้แก่ผู้เรียนมุ่งให้ได้รับความรู้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมโดยรวม
๔. เป็นการแสดงองค์ความรู้แห่งวิชาชีพ งานวิชาการในศาสตร์สาขาใดก็ตามจะต้องแสดงลักษณะเฉพาะในองค์ความรู้ออกมาให้ชัดเจน หน่วยงานหรือสถานศึกษาแต่ละระดับจะต้องจับบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามศักยภาพ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้มากที่สุด
๕. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษางานวิชาการช่วยสร้างความรู้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้นโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น การศึกษาค้นคว้าการวิจัยพัฒนาให้เน้นพัฒนาการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและเป็นหัวใจที่สำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ที่ต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์มาดำเนินการ ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และสามารถสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำไปใช้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและบรรลุจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และแก้ไข (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕

^{๒๑} ถวิล อรัญเวศ, การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: แพรวพินทยา, ๒๕๕๔), หน้า ๖.

^{๒๒} สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, แนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครการบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒๑.

^{๒๓} ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, การบริหารงานวิชาการ, หน้า ๓-๔.

๒.๑.๓ กระบวนการบริหารงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์กับความต้องการของผู้เรียน สังคมตลอดแรงงานโดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนนั้นสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยต้องอาศัยครูและผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพผู้บริหารต้องมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบโดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน เพื่อให้ผลประโยชน์ไปสู่ตัวผู้เรียน ให้มากที่สุด

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอแนะกระบวนการบริหารงานวิชาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้^{๒๔}

ขั้นตอนที่ ๑ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการศึกษาข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางเรียนและสถิติต่าง ๆ เช่น การมาเรียน การสอบซ่อม การตกชั้น และการศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตร ระเบียบการประเมินผล เป็นต้น ส่วนวิธีที่จะใช้ศึกษาควรศึกษาประเมินดูความต้องการวิธีวิจัย การใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนใช้สัมมนาการค้นหาคำตอบต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ ๒ ผู้บริหารต้องรู้จักวางแผนจัดทำโครงการปฏิทินปฏิบัติงานการจัดทำแผนการสอน การจัดตารางสอน จัดครูเข้าสอน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ การดำเนินงานตามแผนในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารต้องตรวจตราดูแลควบคุมกำกับติดตาม และนิเทศการสอนให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินผลเป็นการตรวจสอบผลของการปฏิบัติงาน การดำเนินงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ฉะนั้นผู้บริหารควรประเมินผลเกี่ยวกับผลการเรียนการสอนของนักเรียนโครงการวิชาการของโรงเรียนและการปฏิบัติงานของครู ในการกระบวนการบริหารงานงานวิชาการสรุปได้ว่า การบริหารงานต้องมีการศึกษาสภาพและความต้องการการวางแผน การดำเนินงานตามแผนและการประเมินผล ด้านความละเอียดอ่อนรอบ คมในวงกว้าง ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรเป็นอย่างดี

๒.๑.๔ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาจะบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรหรือไม่ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการต่าง ๆ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของงานบริหารวิชาการดังนี้

F. Faber and Shearron F. Gilvert ได้กำหนดโดยการแบ่งขอบข่ายวิชาการ ออกเป็น ๖ ด้าน คือ การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดอุปกรณ์การสอนการนิเทศการสอนและการส่งเสริมครูประจำการ^{๒๕}

^{๒๔} สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๓), หน้า ๑๙.

^{๒๕} F, Faber and Shearron F, Gilvert., Elementary School Administration: Theory and Practice, (New York: Holt Rinehart and Winston, 2007), p. 212.

Sergiovanni ให้ความเห็นว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้แก่ การตั้งปรัชญาการศึกษาและตั้งวัตถุประสงค์ในการบริหาร เพื่อให้บรรลุปรัชญาการศึกษานั้นโดยจัดทำโครงการเพื่อให้บรรลุประสงค์ที่ต้องการและจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ สร้างบรรยากาศในโรงเรียนเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง อำนาจการจัดหาวัสดุในการเรียนการสอนให้พอเพียงกับความต้องการ^{๒๖}

กิตติมา ปรีดีติลล ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ ๖ ประการ คือ แผนการปฏิบัติงานด้านวิชาการ หลักสูตรและการสอน การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล^{๒๗}

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดขอบ ข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้^{๒๘}

๑. งานด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้
๒. งานการเรียนการสอน
๓. งานวัสดุอุปกรณ์หลักสูตร
๔. งานวัดผลประเมินผล
๕. งานห้องสมุด
๖. งานนิเทศการศึกษา
๗. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน
๘. งานส่งเสริมการสอน
๙. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดภารกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการทั้ง ๖ ด้าน^{๒๙} ดังนี้

๑. การวางแผนงานวิชาการ
 - ๑.๑ การรวบรวมข้อมูลและการจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับงานวิชาการ
 - ๑.๒ การทำแผนงานวิชาการ
๒. การบริหารงานวิชาการ
 - ๒.๑ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ
 - ๒.๒ การจัดกลุ่มเรียน
 - ๒.๓ การจัดตารางสอน
 - ๒.๔ การจัดครูเข้ามาสอนตามตาราง

^{๒๖} Sergiovanni, Thomas J, and Others, Educational Governance and Administration, (New Jersey: Prentice Hall, 2008), p. 267.

^{๒๗} กิตติมา ปรีดีติลล, การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: อักษรพิพัฒน์, ๒๕๕๒), หน้า ๕๘.

^{๒๘} สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, หน้า ๑๖-๑๗.

^{๒๙} กระทรวงศึกษาธิการ, การบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓), หน้า ๓๑-๔๑.

- ๒.๕ การจัดครูสอนแทน
- ๒.๖ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ
- ๓. การจัดการเรียนการสอน
 - ๓.๑ การจัดทำ การใช้ การปรับปรุงแผนการสอนรายวิชา
 - ๓.๒ การจัดหา จัดทำ ใช้บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน
- ๔. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
 - ๔.๑ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
 - ๔.๒ การจัดสอนซ่อมเสริม
 - ๔.๓ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน
 - ๔.๔ การจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักสูตร
 - ๔.๕ การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ
 - ๔.๖ จำนวนครูที่ผ่านการอบรมหรือฝึกอบรมทางด้านวิชาการในรอบ ๒ ปี
 - ๔.๗ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน
 - ๔.๘ การส่งเสริมการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
- ๕. การวัดผลประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน
 - ๕.๑ การดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - ๕.๒ การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือการวัดผลการเรียนรู้
 - ๕.๓ การจัดให้มีเอกสารและแบบฟอร์มเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - ๕.๔ การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักฐานการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 - ๕.๕ งานทะเบียนนักเรียน
- ๖. การประเมินผลการจัดการงานวิชา
 - ๖.๑ การประเมินผลการจัดการงานวิชา
 - ๖.๒ การประเมินผลในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

กมล ภูประเสริฐ ได้กล่าวไว้ว่าขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ^{๓๐} คือ

- ๑. การบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑.๑ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศที่ได้กำหนดเช่นเดียวกับมาตรฐานการเรียนรู้โดยการจัดเป็นกลุ่มๆไว้เช่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้นการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางนี้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ตรงช่วยให้บุคลากรของสถานศึกษาได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางโดยละเอียด เพื่อจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้รายปี และรายภาคเรียนต่อไป นอกจากนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดที่สถานศึกษาจะมีแนวโน้มการจัดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนในส่วนใดบ้าง

๑.๒ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัชุมชนและท้องถิ่นโดยตรงแต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างมากถ้า

^{๓๐} กมล ภูประเสริฐ, การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา, หน้า ๙-๑๖.

สถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้ว อาจกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

๑.๓ การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการนำผลงานในข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ มาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้เป็นรายปีกำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จะต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้เป็นรายภาคและกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสม

๑.๔ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ต้องนำเอกสารการเรียนรู้ ตามข้อ ๑.๓ ที่เกี่ยวกันมาบูรณาการเป็นการเรียนรู้อย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การเรียนการสอนที่สัมพันธ์กันแต่ละหน่วยกิต การเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นรายภาคหรือรายปี แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต้องทำเป็นรายวิชา นอกจากนั้นยังต้องดำเนินงานอื่นๆ ตามที่กำหนดด้วย

๒. การบริหารการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๒.๑ การรวบรวม วิเคราะห์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจริง การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจ จากการสอบถาม การอ่าน การค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจของตนเองการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานปฏิบัติการทดลองเพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะกระบวนการและสรุปผลงานของตน การให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดอย่างมีเหตุผลในขณะเดียวกันต้องการเสริมสร้างคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทางด้านค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่เป็นความต้องการการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น

๒.๒ การกำหนดการ การเตรียมการ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ นักเรียนใช้ปฏิบัติ เช่น หนังสือค้นคว้า ที่จัดให้ในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ การเตรียมห้องปฏิบัติการต่าง ๆ การเตรียมขั้นตอนการปฏิบัติที่จะช่วยพัฒนาความคิด การเตรียมคำถามที่ใช้กระตุ้นความคิด เนื่องจากโรงเรียนทั้งหลายมีสื่อการเรียนการสอนอยู่มากการจัดหา และรวบรวมและสะสมมาตลอด จึงควรมีการสำรวจสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนที่จะมีการจะเตรียมการจัดหาสิ่งที่ยังขาดแคลนตามกำลังของสถานศึกษาต่อไป ทั้งนี้ควรจะเน้นสื่อที่มีในท้องถิ่นก่อน

๒.๓ การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียน ในแต่ละหน่วยเรียนรู้หรือรายวิชาตามแนวคิดในปัจจุบันต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลองปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกันไปสำหรับผู้เรียนแต่ละคนไม่สามารถประเมินโดยใช้แบบทดสอบในทุก ๆ เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประกอบกันแต่ละหน่วยการเรียนรู้/รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้แล้ว การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

๒.๔ การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ - มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ซึ่งมี ลักษณะของการบูรณาการอยู่แล้ว ผู้สอนแต่ละคนสามารถนำเอาผลงานจาก ข้อ ๒.๑-๒.๓ มาใช้ในการ จัดทำแผนการเชิงบูรณาการโดยตรง ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ จัดทำแผนการสอนเป็นรายวิชา

๒.๕ การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการ สอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเยี่ยมชั้นเรียน หรือการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ

๒.๖ การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอน และการแสวงหาความช่วยเหลือจาก แหล่งภายนอกสถานศึกษา

๓. การบริหารประเมินผลการเรียน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน^{๓๑} ดังต่อไปนี้

๓.๑ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้รายวิชาและกิจกรรมการ เรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการพิจารณาในการเตรียมการขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดในมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

๓.๒ การกำหนดวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และ การเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ และกำหนดวิธีการที่เป็นระบบในขั้นนี้ควรกำหนดช่วง เวลาในการ ประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินปลายภาคเรียนและภาคปีด้วย เพื่อ ความสะดวกในการสังเกตการณ์ ปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็น ระยะ ๆ เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

๓.๓ การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนจากวิธีการและ เครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการดูแลให้มีการบันทึกผลการเรียนการสอน การบันทึก การสังเกต และรวบรวมผลงานของนักเรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

๓.๔ การจัดทำหลักฐานการศึกษา ตามที่กระทรวง/กรม/หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

๓.๕ การนำผลงานประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน ในแต่ละคนอย่าง สม่าเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การ ตัดสินได้-ตกของผู้เรียนแต่อย่างใด

๓.๖ กำหนดรูปแบบ ระยะเวลาเวลาการรายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงาน ผู้ปกครองระหว่างปี และการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปีต่อสาธารณะและหน่วยงานต้น สังกัด

๔. การบริหารการนิเทศภายในสถานที่ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๔.๑ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับทำการนิเทศภายในที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนร่วม กันรับผิดชอบในการนำสถานที่ไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน ทุกคนจึงต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำ เอง ให้สถานศึกษาพึ่งตนเองทางวิชาการ แต่ละคนเป็นผู้นิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวในแต่ละด้าน

๔.๒ การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน วิธีการที่จะนำไปใช้เป็นวิธีการ ที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิด การแลกเปลี่ยน ความรู้ความเข้าใจจากการอ่าน การค้นคว้า การได้ไปประชุมอบรม สัมมนา ปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙-๑๖.

การสาธิตรูปแบบการสอน เพื่อช่วยกันค้นคว้าหาข้อบกพร่อง และปรับปรุงให้เป็นรูปแบบของสถานศึกษาร่วมกัน การประชุมระดมสมองที่ไม่ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์กันโดยตรง

๔.๓ การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

๔.๔ การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยถือเป็นปัญหาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม

๕. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ จัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

๕.๑ การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา โดยรวบรวมอุปสรรคข้อขัดข้องจากการบริหารในทุก ๆ เรื่องมาพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปว่าความรู้ความสามารถของบุคลากรด้านใดที่สถานศึกษาสามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านใดที่คิดว่าต้องพึ่งพากรอบบุคคลภายนอก

๕.๒ การกำหนดช่วงเวลาของบุคลากรเป็นระยะๆ ซึ่งควรกระทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน รวมทั้งการจัดส่งบุคลากรไปรับการอบรม/ประชุม/สัมมนา/ปฏิบัติการ ที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด

๕.๓ การควบคุมดูแลให้การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามที่กำหนดไว้

๖. การบริหารวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน^{๓๒} ดังต่อไปนี้

๖.๑ การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนแต่ละคนควรทำการวิจัยในชั้นเรียนของตน เริ่มจากประเด็นปัญหาการเรียนการสอนซึ่งผู้สอนเป็นว่าควรมีการทดลองรูปแบบการสอนที่คิดว่าจะได้ผลดีกว่าเดิม หรือทดลองสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนดัดแปลง ปรับปรุงหรือคิดค้นขึ้นมาใหม่เพื่อตรวจสอบว่า สิ่งที่ตนคิดขึ้นมานั้น สามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจนทำให้คุณภาพการศึกษาบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ อันเป็นฝึกการทำงานเป็นระบบโดยอาศัยระบบการวิจัย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการวิจัยเต็มรูปแบบดังที่นักวิจัยหรือนักศึกษาระดับปริญญาเอกกระทำกัน

๖.๒ การร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญที่เป็นข้อขัดข้องร่วมกันในสถานศึกษาหรือประเด็นที่ควรพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษาเพื่อการวิจัยในภาพรวมของสถานศึกษา

๖.๓ การควบคุมดูแลและส่งเสริมการดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

๗. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่นได้แก่การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้^{๓๓}

๗.๑ การกำหนดหัวข้อเรื่องทางการวิชาที่เป็นการสนับสนุนงานหลัก และที่คาดว่าจะเป็นเรื่องที่ส่งผลให้งานหลักนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

๗.๒ การกำหนดวิธีการดำเนินงานและระยะเวลาที่จะดำเนินการให้เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียน

๗.๓ การควบคุมดูแลส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗.๑ และ ๗.๒

๘. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน^{๓๔} ดังต่อไปนี้

^{๓๒} อ่างแล้ว.

^{๓๓} อ่างแล้ว.

๘.๑ การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมดที่จะต้องจัดเก็บร่วมกับตลอดภาคเรียนและปีการศึกษา เพื่อมิให้เกิดการละเลยหรือละทิ้งข้อมูลและสารสนเทศที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาและตัดสินใจในการดำเนินงานทางการวิจาาระบบข้อมูลและสารสนเทศจะเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตั้งแต่ข้อ ๑-๗ และข้อ ๘

๘.๒ การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศตามช่วงการดำเนินงานให้เหมาะสม

๘.๓ การควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้ตรงกับสิ่งที่กำหนดและช่วงเวลาตามข้อ ๘.๑ และข้อ ๘.๒

๘.๔ การนำข้อมูลสารสนเทศไปประกอบการดำเนินงานในข้ออื่น ๆ ใช้ประกอบ การประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาใน ข้อ ๙ และใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา^{๓๕} ต่อไปนี้

๙. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน^{๓๖} ดังต่อไปนี้

๙.๑ การกำหนดหัวข้อประเมินผลงาน จากงานที่กล่าวไปแล้วในข้อ ๑-๘ ข้างต้น โดยคำนึงถึงการประเมินก่อน การดำเนินงาน (ควรทำ) การประเมินระหว่างดำเนินงาน (ต้องทำ) และการประเมินผลหลังการดำเนินงาน (ต้องทำ)

๙.๒ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน รวมทั้งการจัดเตรียมในเรื่องดังกล่าว และการกำหนดช่วงเวลา เพื่อให้สามารถประเมินระหว่างการทำงานได้

๙.๓ การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการประเมินตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๙.๑ และข้อ ๙.๒

๙.๔ การสรุปและเขียนรายงานประจำปี เพื่อรายงานต่อสาธารณะต่อหน่วยงานสังกัดงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ขอบข่ายของงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

๑. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังต่อไปนี้

๑.๑ แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่การประชุมหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดปฏิทินการศึกษาความรับผิดชอบของงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน

๑.๒ โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

๑.๓ บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

๒. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานที่ดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

^{๓๕} อ้างแล้ว.

^{๓๕} อ้างแล้ว.

^{๓๖} อ้างแล้ว.

๒.๑ การจัดตารางการสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

๒.๒ การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการ ต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในห้องเรียน

๒.๓ การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

๒.๔ การจัดแบบการเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือเอกสารที่ครูเตรียมเอง

๒.๕ การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น

๒.๖ การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการ ให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียน ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

๓. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพได้แก่

๓.๑ การสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ต่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษาเน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

๓.๒ การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ หรือวัสดุอุปกรณ์ที่แหล่งวิทยาการให้นักเรียน นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๓.๓ การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหากาการเรียนการสอน

๔. การวัดผลและประเมินผลกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน

รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม มีความเห็นว่างานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการควรประกอบด้วย^{๓๑)}

๑. หลักสูตร และการบริหารหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วย

๑.๑ การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร และการจัดระบบ

๑.๒ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๑.๓ สื่อการเรียนรู้

๑.๔ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๒. การวิจัยในชั้นเรียน

๓. การสอนซ่อมเสริม

^{๓๑)} รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕), หน้า ๕๙-๖๐.

๔. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

๕. การนิเทศภายในสถานศึกษา

๖. การประกันคุณภาพการศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น พบว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมีความสอดคล้องกัน ซึ่งประกอบไปด้วยงานหลัก คือ การแผนงานการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียน

สถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย เป็นองค์กรทาง วิชาการ และวิชาชีพ รูปแบบของการจัดการโครงสร้างจึงน่าจะมีความพิเศษที่เหมาะสมกับ หน่วยงานประเภทวิชาชีพ - วิชาการ ได้เสนอรูปแบบที่ผสมผสานระหว่างความเป็นระบบราชการ และความระบบวิชาชีพ โดยนำ มิติของระบบราชการกับมิติของระบบวิชาชีพมาผสมผสานกัน

ฮอลล์ (Hall) เสนอแนวคิดของการราชการ ตามทฤษฎีของแมกซ์เวเบอร์นั้นมีทั้งข้อดี ข้อเสีย เราทราบข้อเสียแล้ว แต่ข้อดี คือ ระบบราชการ (Bureaucracy) มีข้อดี คือ การแบ่งงานตาม ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ความเป็นวัตถุวิสัย (ไม่นำเรื่องส่วนตัว ผลประโยชน์ส่วนบุคคล) มาเป็น ประเด็นสำคัญในการตัดสินใจ เพราะมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ชัดเจน มีประเพณี วัฒนธรรมของ องค์กร ความเป็นเอกภาพ มีวินัย เพราะสายบังคับบัญชา และมีระบบแรงจูงใจให้มีความมั่นคงต่อ อาชีพ และมีบำนาญเมื่อเกษียณอายุ^{๓๔} และข้อเสีย ก็คือ สายบังคับบัญชาที่ยืดยาวเป็นอุปสรรคต่อ การสื่อสารและการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว ระเบียบ กฎเกณฑ์ทำให้การทำงานไม่ยืดหยุ่น ทำให้บรรลุ เป้าหมายอย่างคลาดเคลื่อนและระบบทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่ายไม่กระตุ้นให้เกิด ความกระตือรือร้นเป็นระบบวิชาชีพ วิชาการ ก็มีข้อดีในแง่ ความชำนาญการเฉพาะทาง และความสามารถ ทางวิชาการได้นำสองมิติมาผสมกันตามดีกรี หรือ สัดส่วนความมากน้อยของระเบียบ กฎเกณฑ์-สาย บังคับบัญชาของระบบราชการและดีกรี ความมากน้อยของสมรรถนะด้านวิชาชีพ ซึ่งจะได้รูปแบบการ บริหาร ๔ แบบ

๑. รูปแบบอำนาจนิยม อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการอยู่ในระดับสูง แต่สมรรถนะทาง วิชาชีพต่ำ จึงเป็นรูปแบบที่เน้นการใช้อำนาจตามกฎหมายและสายบังคับบัญชา เน้นวินัยและการ ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา อำนาจรวมศูนย์

๒. รูปแบบวิชาชีพ-วิชาการ อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการต่ำ แต่สมรรถนะทาง วิชาชีพ-วิชาการสูง จึงเป็นรูปแบบที่มีการมอบอำนาจให้มีอาชีพ (ครู-อาจารย์) ในการตัดสินใจ ประเมินกฎเกณฑ์เป็นเพียงเครื่องชี้แนะ

^{๓๔} ฮอลล์ (Hall), การบริหาร ๔ รูปแบบ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

๓. รูปแบบเวเบอร์เรียน อยู่ในช่องที่แบบแผนทางราชการสูงและสมรรถนะทางวิชาชีพ-วิชาการก็สูง จึงเป็นรูปแบบในอุดมการณ์ของแมกซ์ เวเบอร์ เหมาะสำหรับระบบราชการขนานแท้ดั้งเดิม

๔. รูปแบบสับสน ผสมระหว่างความไร้ระเบียบ กฎเกณฑ์ และสมรรถนะทางวิชาชีพ-วิชาการต่ำ เป็นแบบที่ไม่พึงปรารถนา จะเกิดความขัดแย้ง ไร้สาระสาย การเมืองร้อนแรงในองค์กรและฮอลล์ (Hall), ได้เสนอแนะให้ใช้รูปแบบที่ ๒ วิชาชีพ-วิชาการเป็นรูปแบบหลักของการบริหารสถานศึกษาการแบ่งรูปแบบการบริหารเป็น ๔ รูปแบบ ของฮอลล์นี่ก็เป็นการแบ่งเป็นแนวทางกว้างๆไว้ในภาคปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงอาจมีรายละเอียดที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น

Mintzberg ซึ่งได้ตั้งโจทย์หลักไว้ว่า การบริหารจัดการนั้นหลักพื้นฐานคือจะแบ่งงานกันอย่างไร และเมื่อแบ่งงานกันแล้วจะประสานกันอย่างไร วิธีการของการประสานงานของมินต์เบิร์กยังได้เป็นตัวชี้วัดรูปแบบของการบริหาร ๕ แบบ ที่มินต์เบิร์กเสนอไว้ รูปแบบการบริหาร ๕ แบบใกล้เคียงกับของฮอลล์หรือมีหลักการสอดคล้องกับฮอลล์ แต่ได้จำแนกกลิ้งไปอีกระดับหนึ่ง^{๓๙}

จะเห็นว่าองค์ประกอบของสถาบันการศึกษา (สถานศึกษา) จะประกอบด้วย ๕ ส่วน ส่วนที่เป็นยอดพีระมิดผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กร หรือส่วนของผู้บังคับบัญชาระดับกลางได้แก่ หัวหน้าคณะวิชา หรือคณบดี-ตามแต่ขนาดขององค์กร ส่วนล่าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติครู อาจารย์ และยังมีส่วนด้านเทคนิคด้านวิชาชีพ-วิชาการ เช่น ฝ่ายหลักสูตร แผนแนว วัดผล ส่วนที่สนับสนุน (Support-Staff) ได้แก่ ฝ่ายการเงิน-ฝ่ายวางแผน-ฝ่ายบุคลากร

จากองค์ประกอบ ๕ ส่วนนี้ มินต์เบิร์ก (Mintzberg) ได้จำแนกองค์กรบริหารวิชาการออกเป็น ๕ รูปแบบ ตามน้ำหนักว่าส่วนใดมีอำนาจมากที่สุดดังนี้

๑. รูปแบบ “Simple Structure” โครงสร้างแบบธรรมดาผู้บังคับบัญชาสูงสุด ส่วนยอดพีระมิด เป็นปัจจัยหลักของการควบคุมการเปลี่ยนแปลง ใช้หลักการประสานงานแบบ “Direct-Supervision” คือกำกับงานผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง รูปแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนขนาดเล็ก

๒. รูปแบบเครื่องจักรข้าราชการ “Machine Bureaucracy” เป็น รูปแบบของเวเบอร์ดั้งเดิม กลุ่มนี้เป็นโครงสร้างเทคนิค (Techno Structure) จะเป็นแกนหลักการบริหารโดยใช้หลักการประสานงานที่กำหนดมาตรฐานงาน “Standardization of Work” เช่น การจัดทำหลักสูตร รายละเอียดของแผนการสอน การจัดระบบการประเมินผล การจัดตารางสอนเพื่อควบคุมกิจกรรมและประสานการทำงานของคณะครู-อาจารย์

๓. รูปแบบข้าราชการมืออาชีพ (Professional Bureaucracy) เป็น รูปแบบเดียวกับที่ฮอลล์เสนอให้เป็นรูปแบบ “Professional” มืออาชีพ วิชาการ ในรูปแบบนี้ ฝ่ายปฏิบัติ-คณาจารย์จะเป็นปัจจัยหลัก ฉะนั้นการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ คือการพัฒนามาตรฐานของทักษะความสามารถของครู-อาจารย์ให้เท่าเทียมกัน เรียกว่า มาตรฐานทางทักษะ (Standardization of Skill) (Mintzberg) ได้มองเห็นจุดนี้จึงได้กำหนดให้มีกองทุนพัฒนาครู ในมาตราที่ ๕๒ หมวดที่ ๖ ด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษา และเบื้องลึกต้องการเห็นการปรับวิสัยทัศน์ของฝ่ายนโยบายเบื้องบนให้

^{๓๙} Mintzberg, มาตรฐานทางทักษะ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาครู และ จัดระบบการจ้างครู-การใช้ครู เป็นปัจจัยหลักของการปฏิรูป แต่ความเข้าใจเรื่องนี้ดูจะไม่ได้รับ การขานรับ

๔. รูปแบบการแบ่งหน่วยงาน (Divisional zed Form) ที่มีการแบ่งแยกภาควิชาเป็นแบบที่ให้ความสำคัญแก่หัวหน้าคณะวิชา และในรูปแบบนี้การประสานงาน ใช้หลักของการวางมาตรฐานของผลงานเป็นหลัก (Standardization of Output) เช่นกำหนด มาตรฐานของผลผลิตคือตัวนักเรียน ว่าจะต้องมีสมรรถนะด้านใดบ้าง ระดับใด และจำนวนที่ผลิตได้ต่อปี มีสัดส่วนเท่าไรต่อจำนวนที่รับเข้ามา เป็นต้น

๕. รูปแบบความพอเพียง (Adequacy) ตามสถานการณ์เฉพาะหน้าเป็นรูปแบบที่คล้ายกันรูปแบบ “Chaotic” ของฮอลล์ ในรูปแบบนี้ฝ่ายการเงิน ฝ่ายแผน ฝ่ายบุคลากร จะเป็นผู้ตัดสินใจ หลักการประสานงานใช้หลักการปรับตัวร่วมกัน (Mutual Adjustment) ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน รูปแบบนี้มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่องค์กรหนึ่งจะจัดตั้งใหม่ ๆ หรือองค์กรประสบกับปัญหาภายนอกรุนแรง

รูปแบบที่ฮอลล์ และมินต์สเบิร์ก เสนอนี้น่าจะเป็นเค้าโครงกว้าง ๆ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาได้นำไปพิจารณารายละเอียดในภาคปฏิบัติ (เพราะภาคปฏิบัติอาจจะไม่สอดคล้องกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งอย่างสมบูรณ์แบบ) อาจจะเป็นการผสมผสาน เพียงแต่สัดส่วน การผสมผสานจะเป็นเช่นไร แต่อุดมการณ์คือ จัดให้ได้ใกล้เคียงกับรูปแบบที่ ๓ โดยไม่ลืมแบบที่ ๒ และที่ ๔

๒. บุคคลในองค์กร

ระบบสถานศึกษา นอกจากการพิจารณาโครงสร้างของการบริหารแล้ว ประเด็นของบุคคลในองค์กร ก็คืออีกอนุระบบหนึ่งที่มีความสำคัญในตนเอง ดังที่ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ได้ค้นพบความสำคัญของ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเกิดกลุ่มที่ไม่เป็นทางการและอิทธิพลของกลุ่มต่อการบริหาร องค์กร การ เรื่องแรงจูงใจที่ผู้บริหารจะต้องจัดระบบจูงใจ ตามตัวอย่างของทฤษฎีแรงจูงใจที่ได้กล่าวถึงแล้วทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ และพื้นที่ทางความรู้ความคิดของบุคลากรในองค์กร จะไม่ขยายความเรื่องทฤษฎีเหล่านี้แต่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องจัดระบบการบริหารบุคคลให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การจัดท่าระบบพัฒนาองค์กร (OD-Organization Development) จึงเป็นคำตอบหนึ่ง ระบบคนนี้จะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับอีก ๒ ระบบในองค์กร คือ การเมืองในองค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร

๓. การเมืองในองค์กร

การดำเนินการในองค์กรอาจปฏิเสธไม่ได้ที่จะเกิด การเมืองในองค์กรระดับหนึ่ง เพราะมนุษย์เมื่อมาอยู่ร่วมกันย่อมแข่งขันกันทั้งร่วมมือกัน การแข่งขันบางครั้งก็นำไปสู่การชิงตำแหน่งหน้าที่และบทบาท ตลอดจนอำนาจและอิทธิพล ความสัมพันธ์ของคนจึงไม่ตรงไปตรงมา การรวมกลุ่มมีทั้งสร้างสรรค์และทำลาย หน้าที่ของผู้บริหาร คือ ลดความร้อนแรงของการเมือง การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ด้วยสภาวะผู้นำยึดหลักความยุติธรรมและกล้าตัดสินใจ การใช้ดุลยพินิจที่มีความเป็นธรรม และ

รู้เท่าทันคน การเมืองในองค์กรมักคุกรุ่นในช่วงเปลี่ยนผู้นำ ซึ่งยังไม่เป็นที่ประจักษ์ชัดในความสามารถของผู้นำคนใหม่ ฉะนั้น จะรุนแรงหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมขององค์กร^{๔๐}

๔. วัฒนธรรมขององค์กร

หน่วยงานทุกองค์กรที่จัดตั้งมาช่วงระยะเวลาหนึ่งจะเกิดวัฒนธรรมขององค์กร นั่นคือ ปทัสถาน ขนบธรรมเนียม แนวคิดแนวปฏิบัติ ระบบค่านิยม ที่เป็นที่ยอมรับของคนในองค์กร เช่น อาจเกิดปทัสถานของการประพฤติปฏิบัติระหว่างสมาชิกที่เคยเป็นรุ่นพี่ รุ่นน้อง จากสถาบันการศึกษา ที่ตนเองสำเร็จออกมา เกิดระบบอาวุโส เกิดการยอมรับการกระทำบางอย่าง ตลอดจนเกิด ธรรมเนียมปฏิบัติในกระบวนการสรรหาแต่งตั้งบุคลากร ความโน้มเอียงต่อภูมิหลังทางครอบครัว-ทางการศึกษาของสมาชิก หรืออาจเกิดวัฒนธรรมแบบคนรุ่นใหม่ที่ไม่ให้ความสำคัญต่อ ความอาวุโส ตลอดจนมารยาทการทักทายซึ่งกันและกันตามวัฒนธรรมเดิม

วัฒนธรรมขององค์กรนั้น หากวิเคราะห์ได้ลึกซึ้งแล้วจะมี ๓ ระดับ คือ

ระดับการมีปทัสถาน (Shared Norm) เช่น ความจงรักภักดีต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่นำความลับของเพื่อนไปเปิดเผย ไม่วิพากษ์วิจารณ์ผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

ระดับการมีค่านิยมร่วม (Shared Values) เช่น ความไว้วางใจกัน (Trust) ทศนคติเปิดกว้าง (Openness) เป็นต้น

ระดับการมีข้อสมมติฐานร่วม (Shared Assumption) เช่น พื้นฐานทางความคิดว่าอะไรถูก อะไรผิด การทำงานเก่งแต่ทุจริตกับแนวคิดว่าการทุจริตย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาทุก ๆ กรณีย่อมมาจากข้อสมมติฐานทางความคิดต่างกัน

Ouchi ผู้ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมขोजลึกซึ้ง (Intimacy) มีสรุปว่าวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรมี ๕ ประการ^{๔๑} ดังนี้

๔.๑ สมาชิกองค์กรมีความใกล้ชิดมี ความเป็นเพื่อนที่ดี-ความเข้า

๔.๒ สมาชิกมีความไว้วางใจกัน (Trust)

๔.๓ สมาชิกให้ความร่วมมือกันสม่ำเสมอ (Cooperation)

๔.๔ สมาชิกทำงานเป็นทีมเดียวกันได้ (Teamwork)

๔.๕ สมาชิกเคารพความเสมอภาคของบุคคล (Egalitarianism)

เห็นว่องค์กรที่มีวัฒนธรรมดังกล่าว จะเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และจะมีผลให้บรรยากาศของการทำงานน่าส่งเสริมการทำงาน และลดการเมืองในองค์กรวัฒนธรรมขององค์กรนี้อาจใช้เวลาวิวัฒนาการ แต่ผู้นำมีความสำคัญมาก ผู้นำอาจทำลายวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรภายในเวลาอันสั้น ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างวัฒนธรรมขององค์กรขึ้นใหม่ได้หากใช้เวลา

๕. สภาวะผู้นำในองค์กร

เมื่อกล่าวถึง ตัวแปรหรือปัจจัยที่สำเร็จที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ คือ สภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้นำจัดอยู่ในประเภทของผู้นำแบบประชาธิปไตย ที่เดินสายกลาง

^{๔๐} Ouchi, วัฒนธรรมของสมาชิกองค์กร, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

^{๔๑} Ouchi, วัฒนธรรมของสมาชิกองค์กร, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

ระหว่างความสับสนของระบบอำนาจนิยม และระบบเปิดให้เสรีภาพอย่างขาดความรับผิดชอบตามที่ ได้วิเคราะห์ในเรื่องสไตล์ของผู้นำในตอนที ๒ ขั้นตอนการทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความชำนาญ ของบุคลากรตามแนวทางของบริหารองค์กรวิชาชีพ-วิชาการ ผู้ที่สามารถตัดสินใจในปัญหาต่างๆ ได้และเป็นผู้นำทางความคิด ผู้นำที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยไม่ยาก และมีทักษะความสามารถในการ ประสานกับผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่น และเข้าใจหลักการบริหารและให้ความสำคัญแก่การพัฒนา องค์กรโดยเน้นไปที่การพัฒนาองค์กรโดยเน้นไปที่การพัฒนาคนขององค์กรให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน และสร้างบรรยากาศของความสมานฉันท์ซึ่งจะนำไปสู่วัฒนธรรมที่ดีขององค์กร ผู้นำที่เข้าใจ หลักธรรมาภิบาล และทุ่มเทจิตใจเพื่อสร้างสถานศึกษาให้เป็นสถาบันการศึกษา ที่สามารถช่วย ยกระดับการศึกษาของอนุชนรุ่นหลังให้ก้าวหน้าทันสมัย ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา จึง เป็นผู้ผู้นำที่ต้องใช้เวลาในการสรรสร้าง และอเนกกระบวนการสร้าง ผู้นำระดับสถานศึกษาจึงเป็นจึงเป็น กุญแจดอกสำคัญของการปฏิรูปและเป็นความรับผิดชอบของนโยบายเบื้องสูง ระดับกระทรวงฯ ที่ จะต้องมีความชัดเจนในมาตรการเพื่อสรรสร้างและฝึกอบรม ผู้นำในอนาคต^{๔๒}

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารการศึกษาจะต้องทำ ความเข้าใจ และหมั่นศึกษาวิเคราะห์ ระบบการบริหารสถานศึกษานั้นมีปัจจัยหรืออนุระบบที่ต้องค้ำ นึงถึงด้วยกัน ๔ ระบบ ได้แก่ โครงสร้างของระบบการบริหาร ระบบตัวบุคคล การสร้างความสัมพันธ์ กลุ่มและระบบแรงจูงใจ วัฒนธรรมขององค์กร และการเมืองในองค์กร ซึ่งมีทั้งแง่บวกและแง่ลบ และผู้นำต้องเข้าใจว่าสถานศึกษาดำรงอยู่ในสภาวะแวดล้อมซึ่งมีทั้งที่ใกล้ตัว คือสายงานที่โยงใยไปสู่ เบื้องบนของการบังคับบัญชา และสภาวะของสังคมของชุมชนและท้องถิ่น การสรรหาและแต่งตั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาก็มีวัตถุประสงค์ทั้งเพื่อให้การบริหารสถานศึกษา มีองค์คณะบุคคล รับผิดชอบ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้สถาบันการศึกษาเป็นสถาบัน ของท้องถิ่นตอบสนองต่อปัญหาและ ความจำเป็นพื้นฐานของท้องถิ่น อีกทั้งเป็นผู้นำความคิด และ แหล่งเผยแพร่ทางวัฒนธรรมความรู้ให้ท้องถิ่นได้ด้วย

๒.๒.๑ หลักการและวิธีการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้ความหมายของหลักการบริหาร การศึกษา หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานประสบ ผลสำเร็จตาม เป้าหมายโดยดูที่บรรดากิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในองค์กรหรือสถาบันการศึกษาสิ่งที่จะช่วยให้ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะใช้ได้ ถูกต้อง เหมาะสมเพียงใด ผู้บริหารที่มีคุณภาพย่อมต้องทำการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์และ มีขั้นตอนในการ ดำเนินงานได้เหมาะสม^{๔๓}

ได้มีตำรากล่าวไว้มากมายตามสมัยเกี่ยวกับหลักในการบริหารงานทั่วไป ไปที่ประสบ ผลสำเร็จ อุทัย บุญประเสริฐ ได้รวบรวมมาเป็นหลักไว้ใช้ในการบริหารการศึกษาต่อไป พอสรุปได้^{๔๔} ดังนี้

^{๔๒} อ่างแล้ว.

^{๔๓} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **หลักการบริหารการศึกษา**, หน้า ๒๘

^{๔๔} อุทัย บุญประเสริฐ, **การบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอส, ๒๕๓๘), หน้า ๑๕.

๑. ต้องกำหนดนโยบายไว้ชัดแจ้งแน่นอน เพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานจะได้เข้าใจนโยบายของหน่วยงานและปฏิบัติงานตามนโยบายนั้นอย่างถูกต้อง

๒. มีศูนย์กลางอำนาจ โดยจัดบุคคลให้รับผิดชอบในการทำงานนั้น ๆ โดยตรง

๓. ระบุหน้าที่การทำงานอย่างกระจ่างชัด กำหนดหน้าที่ความสำคัญใน การปฏิบัติงาน พร้อมทั้งระบุการแบ่งปันทรัพยากรในการบริหารงานให้เหมาะสมกับลักษณะของหน่วยงาน และประสานงานกันด้วย

๔. จัดให้มีระบบการทำงานที่เหมาะสม

๕. มีการอำนาจที่ดี

๖. จัดให้หน่วยงานสนองต่อภาวะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

๗. จัดหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน

๘. ความรับผิดชอบต้องมีสิทธิและอำนาจควบคู่ไปด้วย

๙. การออกคำสั่งควรทำตามลำดับชั้นสายการบังคับบัญชา

๑๐. ควรมีการวางแผนในการทำงานทุกขั้นตอน

๑๑. ต้องคำนึงถึงหลักประสานงาน เพื่อให้งานรวดเร็วไปข้างหน้าและเกิด ความคล่องตัว

๑๒. จะต้องสร้างงานและติดตามงาน

๑๓. มีการพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม

๑๔. คำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ขวัญและกำลังใจการสื่อความหมาย ความขัดแย้ง และความพึงพอใจในการทำงาน

๑๕. วางตนให้เหมาะสม มีลักษณะการเป็นผู้นำอย่างแท้จริง

นอกจากหลักการอย่างกว้าง ๆ ในการบริหารหน่วยงานแล้ว การบริหารงานจะเกิดประสิทธิภาพได้ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับหลักการทำงานอย่างเดียว ผู้บริหารยังจำเป็นต้องมีศิลปะของตนเองในอันที่จะดำเนินงานต่างๆ เหล่านั้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ศิลปะเหล่านั้น สรุปได้ดังนี้

๑. ศิลปะในการสั่งงาน การสั่งงานจะต้องถูกกาลเทศะ คำสั่งชัดแจ้งพอที่ผู้รับคำสั่งจะเข้าใจได้ถูกต้อง ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการ การสั่งงานไม่ควรซ้ำซ้อนกันหลายเรื่อง และควรระวังมารยาทในการใช้น้ำเสียง ถ้อยคำ และท่าทาง

๒. ศิลปะในการติชม การติหรือชมควรเกี่ยวกับเรื่องงานไม่ใช่เรื่องส่วนตัวการตำหนิควรยึดหลักตำหนิเพื่อให้ได้ผล ไม่ควรตำหนิต่อหน้าคนอื่น อาศัยข้อเท็จจริงและเหตุผลสนับสนุน การตำหนิไม่ควรทำด้วยอารมณ์ ควรทำด้วยวิธีการและหลักการที่ดี ในทำนองเดียวกันควรชมเชยผู้ที่ทำดี เพื่อเป็นกำลังใจในการทำดีต่อไป ยกย่องชมเชยด้วยใจจริงและควรหลีกเลี่ยง ไม่ก่อศัตรูแก่ผู้ถูกชมควรชมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น

๓. ศิลปะในการวางตน ควรวางตนให้เที่ยงตรง ยุติธรรม อย่าเลือกที่รัก มักที่ชัง ไม่สนิทชิดชอบกับคนงานคนใดคนหนึ่งเสมอไป ต้องจ่ายงานทั่วถึง ทำตัวเป็นมิตรสม่ำเสมอแก่ทุกคน

๔. ศิลปะในการรับฟังความคิดเห็น ผู้นำควรสร้างบรรยากาศให้ผู้ใต้บังคับบัญชากล้าแสดงความคิดเห็นและกล้าแสดงออก นำความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาไปปฏิบัติบ้างหากเหตุผลหรือข้อเสนอแนะนั้นๆ มีประโยชน์ ไม่แสดงกิริยาดูถูกหรือไม่ยอมรับฟัง

๕. ศิลปะการรักษาสามัคคีในหมู่คณะ ผู้นำควรพยายามสร้างสรรค์และ ส่งเสริมความสามัคคี ทำตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ บำรุงขวัญและกำลังใจสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีอยู่เสมอ หมั่นปรับปรุงตน ให้เป็นที่ยอมรับนับถือและเข้าใจถึงจิตใจผู้อื่น

๖. ศิลปะการส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาฝึกและสอนงานผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีความสามารถเพิ่มขึ้น ช่วยเหลือให้คำปรึกษาหารือด้วยความจริงใจ ส่งเสริมให้ผู้ผู้น้อยขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงกว่าเมื่อมีโอกา

๗. ศิลปะในการปรับปรุงตนเอง ผู้บริหารจะต้องขยันในงาน อุทิศเวลาให้แก่งาน เป็นคนตรงต่อเวลา มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ ใจกว้าง มีใจหนักแน่นต่อสภาวะการณ์และคำพูดที่ขัดแย้ง ไม่หุบปาก ฟังความคิดเห็นของทุกคน เป็นผู้กล้ายอมรับผิด

จากหลักการบริหารทั่ว ๆ ไปสามารถนำมาใช้ได้กับการบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารในระบบโรงเรียนหรือนอกระบบโรงเรียนย่อมต้องใช้ หลักการดังกล่าวข้างต้นในการบริหารงาน^{๔๕}สรุปไว้ดังนี้

๑. ในการบริหารการศึกษาปฐมวัยจะต้องมีการระบุหรือกำหนด ความมุ่งหมายที่แน่นอนลงไปว่าการจัดการศึกษาในลักษณะนั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนอย่างไร และแจ้งให้เป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

๒. ควรแบ่งงานในหน่วยงานออกเป็นหมวดหมู่ เป็นฝ่ายหรือเป็นงาน เฉพาะอย่าง และมอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบเฉพาะเรื่องไป เช่น ในระบบโรงเรียนอาจแบ่งเป็นระดับชั้น หรือแยกเป็นวิชาหรือแยกเป็นกลุ่มตามหลักสูตรที่ระบุ แบ่งเป็นงานตามความเหมาะสมและประสานงานกัน

๓. กำหนดให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งงานเป็นขั้นตอนและสัมพันธ์กันทั้งระบบการบริหารและการจัดชั้นเรียน ผลการเรียนรู้การสอนย่อมสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

๔. ในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาอาจจัดฝ่ายธุรการเป็นที่อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งกลางที่ครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องจะมารับบริการได้

๕. สถานศึกษาหรือโรงเรียนควรจะได้เตรียมการไว้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ

๖. มีการจัดทำโปรแกรมการศึกษา โครงการศึกษา โครงการสอน แผนการเรียนการสอน

๗. การจัดการเรียนการสอน ควรใช้คนที่มีความสามารถเฉพาะ เช่น การสอนวิทยาศาสตร์ ผู้สอนก็ควรที่จะศึกษามาโดยตรงทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

๘. มีการวางแผนการศึกษาหรือแผนการทำงานเป็นระยะๆ ไป

๙. ควรมีการติดตามงาน โดยสังเกตการณ์สอน จัดให้มีการนิเทศขึ้นเมื่อเห็นว่าจำเป็น

๑๐. จัดทำหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการพิจารณาความดีความชอบ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารการศึกษา หมายถึง หลักเกณฑ์ที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายโดยดูที่บรรดากิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในองค์การหรือสถาบันการศึกษาสิ่งที่จะช่วยให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ก็ขึ้นอยู่กับ

^{๔๕}อุทัย บุญประเสริฐ, หลักการบริหารการศึกษา, หน้า ๑๖ - ๑๘.

กับผู้บริหารที่จะใช้ได้ ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ผู้บริหารที่มีคุณภาพย่อมต้องทำการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์และ มีขั้นตอนในการดำเนินงานได้เหมาะสม

๒.๒.๒ กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้ความหมายของกระบวนการบริหารการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารการศึกษาด้วยวิธีการกระทำเป็นขั้นตอน แต่ละขั้นตอนสัมพันธ์และต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบและแนวคิดและทฤษฎีบริหารในสมัยก่อนๆ พบว่าการบริหารโดยทั่วไปมีกระบวนการการอยู่หลายวิธี และแต่ละวิธีมีขั้นตอนแตกต่างกันไปบ้างตามแต่ละความคิดเห็นของแต่ละวิธี ดังจะยกมากล่าวพอสังเขปดังนี้^{๔๖}

Fayol ได้กล่าวถึงหลักการบริหารว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๕ ประการ^{๔๗} คือ

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การจัดองค์การ (Organizing)
๓. การบังคับบัญชา (Commanding)
๔. การประสานงาน (Coordinating)
๕. การควบคุมงาน (Controlling)

Gulick and Urwick ได้แบ่ง ขั้นตอนการบริหารงานออกเป็น ๗ อย่าง ซึ่งนิยมใช้กันมากในชื่อของ ตัวย่อว่า (POSDCOBB) ได้แก่^{๔๘}

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การจัดองค์การ (Organizing)
๓. การจัดบุคลากร (Staffing)
๔. การอำนวยการ (Directing)
๕. การประสานงาน (Coordinating)
๖. การรายงาน (Reporting)
๗. งบประมาณ (Budgeting)

Sears ได้กล่าวถึงกระบวนการการศึกษาว่ามี ๕ ประการ^{๔๙} คือ

๑. การวางแผน (Planning)
๒. การจัดองค์การ (Organizing)
๓. การมอบหมายงานหรือวินิจัยสั่งการ (Directing)
๔. การประสานงาน (Coordinating)

^{๔๖}สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี, ๒๕๔๓), หน้า ๔๙.

^{๔๗}Fayol, หลักการบริหาร, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/ [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

^{๔๘}Gulick and Urwick, ขั้นตอนการบริหาร, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

^{๔๙}Sears, กระบวนการการศึกษา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

๕. การควบคุม (Controlling)

Gregg ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารมี ๗ ขั้น^{๕๐} คือ

๑. การตัดสินใจ (Decision-Making)
๒. การวางแผน (Planning)
๓. การจัดองค์การ (Organizing)
๔. การติดต่อสื่อสาร (Communicating)
๕. การใช้อิทธิพล (Influencing)
๖. การประสานงาน (Coordinating)
๗. การประเมินผลงาน (Evaluating)

Campbell ได้เสนอกระบวนการบริหารเป็น ๕ ขั้น^{๕๑} คือ

๑. การตัดสินใจ (Decision-Making)
๒. การวางโครงการ (Programming)
๓. การเสริมกำลังบำรุง (Stimulating)
๔. การประสานงาน (Coordinating)
๕. การประเมินผล (Appraising)

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrators: AASA) ได้เสนอกระบวนการบริหารการศึกษาไว้ ๕ ประการ^{๕๒} คือ

๑. การวางแผน
๒. การจัดทรัพยากรบริหาร
๓. การเสริมกำลังบำรุง
๔. การประสานงาน
๕. การประเมินผลงาน

จากการรวบรวมแนวคิดของนักวิชาการท่านต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารอย่างน้อยจำเป็นต้องมีองค์ประกอบในเรื่องของการวางแผนการจัด องค์การการจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน และการควบคุมงาน นอกจากนี้บางท่านยังเห็นว่าน่าจะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น แรงจูงใจ ความคิดริเริ่ม นโยบาย และอำนาจหน้าที่ เป็นต้น เข้ามาเป็นส่วนประกอบด้วย ทั้งนี้แล้วแต่ดุลยพินิจของผู้บริหารที่จะนำไปใช้และกระบวนการบริหารทั่วไปซึ่งน่าจะประกอบด้วยสิ่งที่สำคัญ ๆ ๕ ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดหน่วยงาน การจัดบุคคลเข้า

^{๕๐}Gregg, **กระบวนการบริหาร**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/\[๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐\]](https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/[๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐]).

^{๕๑}Campbell, **กระบวนการบริหาร**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/\[๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐\]](https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/[๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐]).

^{๕๒}สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrators : AASA, 1999), pp. 121-125.

ทำงาน การประสานงาน การควบคุมและการจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะถูกจัดกระทำเป็น ๒ ระยะ^{๕๓} คือ

๑. ก่อนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ควรจัดกระทำขึ้นก่อนการจัดดำเนินงาน ได้แก่ การวางแผนการจัดหน่วยงาน

๒. ระหว่างการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ควรจัดกระทำในขณะกำลังดำเนินการอยู่ ได้แก่ การจัดบุคคลเข้าทำงาน การประสานงาน การควบคุมงาน และการจูงใจ

ขั้นตอนบริหารดังกล่าวจะได้นำมาอธิบายในรายละเอียดต่อไปนี้

การวางแผน (Planning) การวางแผนเป็นหลักการสำคัญขั้นต้นของกระบวนการบริหาร แผนที่ดีจะช่วยให้การบริหารสำเร็จลุล่วงไปด้วยความราบรื่น รูปแบบของแผนที่หลายอย่างต่างกัน สุดแต่จะวางแผนขึ้นมา^{๕๔}

สาระสำคัญของการวางแผนก็น่าจะหมายถึงการเตรียมการล่วงหน้า เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายโครงการ วิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุด ง่ายที่สุด และรวดเร็วที่สุด เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังหมายรวมถึง การจัดลำดับกิจกรรมสำคัญ ๆ ตามลำดับก่อนหลังและตามลำดับเวลาที่จะต้องทำให้เสร็จ จัดให้มีทรัพยากรในการบริหารให้เพียงพอ วางแผนเพื่อให้มีการประสานงานตลอดจนกำหนดระบบการควบคุมงาน^{๕๕}

เนื่องจากการวางแผนถูกนำไปใช้กับกิจกรรมทุกชนิด แผนจึงแบ่งออกเป็นหลายประเภท ตามลักษณะของงาน บางแผนใช้กับเรื่องกว้าง ๆ บางแผนใช้กับเรื่องแคบ ๆ บางแผนเน้นเรื่องสถานที่ บางแผนเน้นเรื่องการปฏิบัติจริง ค่าใช้จ่าย คุณภาพ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจแบ่งออกเป็นประเภทได้ ดังนี้^{๕๖}

๑. แผนเกี่ยวกับการขยายงาน เป็นแผนที่ช่วยให้ทราบว่าขณะนี้หน่วยงานเป็นอย่างไร ควรจะไปทิศทางใด ปัญหาอะไรที่กำลังประสบเวลาที่ต้องใช้ในการเจริญเติบโต และกิจกรรมใดที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

๒. แผนเกี่ยวกับกำไร เป็นแผนที่เน้นเกี่ยวกับกำไรและผลผลิต เป็นแผนที่พิจารณาถึงการลงทุนและค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด

๓. แผนเกี่ยวกับการหาผู้ใช้ เป็นแผนที่พยายามศึกษาหาผู้ใช้เพื่อเป็น การกำหนดการปฏิบัติงานหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือหาตลาดเพื่อผลผลิตนั่นเอง

๔. แผนเกี่ยวกับการจัดกำลังคนเป็นแผนที่จัดเตรียมและพัฒนา กำลังคนให้พอเหมาะกับสภาพของหน่วยงาน

^{๕๓} สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrators : AASA, 1999), pp. 121–125.

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๗

^{๕๕} อ้างแล้ว.

^{๕๖} อ้างแล้ว.

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งแผนออกตามระยะเวลาทำงาน ทำให้เกิดแผนขึ้น ๒ ลักษณะ คือ

๑. แผนระยะสั้น ใช้สำหรับการกำหนดการปฏิบัติงานล่วงหน้าเป็นระยะเวลานั้น ๆ เช่น ๑ ปี หรือ ๒ ปี

๒. แผนระยะยาว ใช้สำหรับการกำหนดการปฏิบัติงานล่วงหน้าเป็นระยะยาว อาจเป็น ๒-๕ ปี ทั้งนี้แล้วแต่หน่วยงาน

สรุป สำหรับการวางแผนทางการศึกษาก็ได้อาศัยหลักการวางแผนโดยทั่วไปมาประยุกต์ใช้ คือ การวางแผนทางการศึกษานั้นจะระบุถึงเป้าหมายที่ตั้งอยู่บนบทบาทของการศึกษาในสังคมนั้น มีการกำหนดสถานะในปัจจุบัน พิจารณาถึงความต้องการและ เป้าหมายในอนาคต มีการกำหนดวิธีดำเนินการหรือหนทางที่จะทำให้เป้าหมายสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนกระบวนการวางแผนจะต้องพิจารณาถึงสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในระหว่าง การดำเนินงานจะมีการประเมินหรือวิเคราะห์ผล อย่างต่อเนื่องเพื่อดูว่าเป้าหมายประสบผลสำเร็จหรือไม่ และจะต้องแก้ไขปรับแผนเพื่อการปรับปรุงอย่างไร

ผู้วิจัยได้ประมวลข้อควรคำนึงในการวางแผนการศึกษาที่ดีพอสรุปได้ดังนี้

๑. การวางแผนการศึกษาจะต้องเป็นการมองไปข้างหน้าและตั้งอยู่บน พื้นฐานความต้องการในอนาคต

๒. การวางแผนการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับการวางแผนประเทศ

๓. การวางแผนการศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องและมีจุดยืน ที่แน่นอน

๔. การวางแผนการศึกษาเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และนำออกปฏิบัติได้

๕. การวางแผนการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง

๖. การวางแผนการศึกษาจะต้องใช้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญต่างๆ

๗. เนื้อหาและขอบข่ายของการวางแผนการศึกษาจะต้องมีการกำหนดจาก ความต้องการของปัจเจกบุคคลและกลุ่ม

๘. ควรเน้นความสำคัญของสถิติการศึกษาที่มีต่อการวางแผนการศึกษา

๙. การวิจัยเป็นพื้นฐานของการวางแผนการศึกษา

๑๐. การวางแผนการศึกษาจะต้องมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๑๑. การวางแผนการศึกษาต้องให้โอกาสสำหรับการปรับปรุงการดำเนินงานในขั้นต่อไป

๒.๒.๓ ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ประสิทธิผล (Effectiveness) ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลายความหมายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การ และมุมมองของผู้เขียนหรือนักวิชาการสาขาต่างกัน แต่ละส่วนจะมุ่งไปสู่ความสำเร็จของการบริหารองค์การ หรือหน่วยงานให้ดำเนินงานจนบรรลุ เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ดังจะได้กล่าวต่อไป

ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้^{๕๗} และประสิทธิผล คือ ระบบการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้บรรลุความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าความหมายคำว่า ประสิทธิผล ของนักวิชาการแต่ละท่านดูจะไม่แตกต่างกันมากนักซึ่งกล่าวโดยสรุปแล้วประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์บรรลุถึงความสำเร็จในงานหลักหรือผลสำเร็จที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายได้ตามต้องการ

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการสอนของครู

ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนไปสู่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในกาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

สมรรถภาพ การสอนหรือประสิทธิผลการสอน คุณสมบัติเบื้องต้นที่มีความสัมพันธ์กับ คุณสมบัติทางวิชาชีพ หมายถึงความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ^{๕๘} ดังนี้

๑. มีความรู้ในวิชา หรือสาขาที่ตนสอน คือ ครูต้องรู้จริงในวิชา หรือสาขา ที่ตนสอน
 ๒. มีความรู้ความเข้าใจในตัวผู้เรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในหลักเบื้องต้นของความ เจริญเติบโต และพัฒนาการของมนุษย์
 ๓. มีความรู้ความเข้าใจหลักการสอนและทักษะในการใช้เทคนิคเพื่อการนำออกมาใช้
 ๔. ความรู้ความเข้าใจทั่วไปที่เกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
 ๕. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู
- ประสิทธิผลการสอนหรือสมรรถภาพการสอนว่า ครูควรมีความสามารถ^{๕๙} ดังนี้
๑. การเตรียมการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ก่อนเข้าห้องเรียน
 ๒. การประเมินตัวผู้เรียน จะต้องระบุขอบข่ายหรือระดับความสามารถและลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน
 ๓. การวางแผนการสอน หมายถึง การเตรียมรูปแบบการสอนเพื่อที่จะเชื่อมช่องว่าง ระหว่างความสามารถเบื้องต้น ที่จะประเมินได้จากตัวผู้เรียนกับความสามารถที่จะเกิดขึ้นใหม่
 ๔. การสอน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
 ๕. การประเมินผล เพื่อจะให้ทราบว่า การสอนประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการมากน้อย เพียงใด

สรุปได้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ และ ประสิทธิผล คือ ระบบการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้บรรลุความสำเร็จ จะเห็นได้ว่า ความหมายคำว่า ประสิทธิผล ของนักวิชาการแต่ละท่านดูจะไม่แตกต่างกันมากนักซึ่งกล่าวโดยสรุป แล้วประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุวัตถุประสงค์บรรลุถึงความสำเร็จในงานหลักหรือผลสำเร็จที่ เกิดขึ้นตามเป้าหมายได้ตามต้องการ

^{๕๗} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, ๒๕๕๖), หน้า ๕๑๐

^{๕๘} ประสิทธิผลการสอน, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/Law๒๒๒>. [๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

^{๕๙} ประสิทธิภาพของการสอน, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/Law>. [๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

๒.๒.๔ นโยบายการบริหารวิชาการในโรงเรียนแบบคณะกรรมการประณศึกษา

สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการประณศึกษาหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลการศึกษาของโรงเรียนขั้นพื้นฐานตามอำนาจหน้าที่ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ^{๖๐} ดังนี้

อำนาจหน้าที่

สำนักบริหารงานคณะกรรมการประณศึกษาหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่ง ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง พุทธศักราช ๒๕๔๖ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการดังต่อไปนี้

๑. เป็นหน่วยงานในการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาและดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย

๒. เสนอนโยบายยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษา กำหนด กฎระเบียบและเกณฑ์ มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้าน วิชาการการประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

๓. ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนทางการศึกษา การอุดหนุนการศึกษา การคุ้มครองการทำงาน สิทธิประโยชน์ของครูบุคลากรทางการศึกษา และ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

๔. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลและทะเบียนกลางทางการศึกษา ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา

๕. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

วิสัยทัศน์

สำนักบริหารงานคณะกรรมการประณศึกษาหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรหลักที่มีประสิทธิภาพในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาเอกชนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีศักยภาพ สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

พันธกิจ

ส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการประณศึกษาหรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาให้คุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ระดับสากล

ได้วางขอบข่ายของการบริหารการศึกษาไว้ ๕ อย่างคือ การผลิต (Production) การประกันถึงการใช้ผลผลิตจากประชาชน (Assuring Publicize) การเงินและการบัญชี (Finance and Accounting) บุคลากร (Personnel) และ การประสานงาน (Coordination) เมื่อประยุกต์ทั้ง ขอบข่ายทั้งทางด้านการศึกษา เราก็จะได้ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา^{๖๑} ดังนี้

๑. การผลิต หมายถึง กิจกรรมพิเศษหรืองานที่ทางองค์กรได้จัดตั้งขึ้นในทางการศึกษา หมายถึง การตระหนักถึงเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งได้ถูกจัดตั้งขึ้นโดยสังคม (Society) ดังนั้น การ

^{๖๐} สำนักงานคณะกรรมการประณศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า ๑๑-๑๓

^{๖๑} ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/posts/๒ [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

บริหารการศึกษาจึงแปรเป้าหมายของการศึกษาแก่บุคลากรทางการศึกษา (Product of Education) ในรูปแบบและลักษณะที่พึงประสงค์

๒. การประกันถึงการใช้ผลผลิตจากประชาชน หมายถึง กิจกรรมและ ผลผลิตของการดำเนินงานขององค์การ ผลผลิตจะต้องเป็นที่ยอมรับจากประชาชนในการใช้ประโยชน์ที่จะได้รับ เพราะประชาชนเป็นผู้จัดตั้งองค์การ จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารการศึกษา ที่จะต้องให้คำจำกัดความการดำเนินงานที่ต้องการ เพื่อให้เป็นที่รู้กันแพร่หลายเพื่อว่าผลผลิต สุดท้ายของการศึกษาจะได้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

๓. การเงินและการบัญชี หมายถึง การรับและการจ่ายเงินในการลงทุนในกิจกรรมขององค์การ การบริหารการศึกษายังเกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินสำหรับการดำเนินงาน ในการดำเนินกิจกรรมของเครื่องมือทางการศึกษา

๔. บุคลากร หมายถึง การกำหนดกรอบและการดำเนินงานของนโยบายและกระบวนการในการสรรหาบุคคล และการดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ขวัญที่ดี และความซื่อสัตย์ต่อองค์การ

๕. การประสานงานเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการบริหารการศึกษา เพราะจะเป็นการประกันความสัมพันธ์ภายในที่ใกล้ชิด และการผสมผสานของกิจกรรมทั้งหมด เช่น บุคลากร การเงิน และการผลิตของผลที่พึงประสงค์ (Desired Result) การผสมผสานดังกล่าว ไม่ใช่เฉพาะโครงสร้างขององค์การเท่านั้น แต่รวมถึงเจตคติของบุคลากรด้วย

ของการบริหารโดยจำเพาะเจาะจงลงไปซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษา^{๒๒} ดังนี้

๑. การจัดตั้งวัตถุประสงค์ทางการศึกษา โดยรูปแบบของเป้าหมายและโปรแกรมของงาน เพื่อให้วัตถุประสงค์บรรลุผล เช่น การวางแผนขององค์การ

๒. การจัดหาและพัฒนาบุคลากร การเงินที่จำเป็น ที่อยู่อาศัย และรวมทั้งเรื่องอำนวยความสะดวกสำหรับการดำเนินงานขององค์การ เช่น การใช้ทรัพยากรมนุษย์และวัสดุ เพื่อให้เป้าหมายทางการศึกษาบรรลุผล

๓. การกำหนดธรรมชาติและกระบวนการของการใช้อำนาจ (เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางกฎหมาย) และการควบคุม (แบบวิทยาศาสตร์และประชาธิปไตย) โดยที่กระบวนการบริหารจะดำเนินตามสิ่งเหล่านี้

๔. ตัดสินใจเกี่ยวกับธรรมชาติของเป้าหมายและกระบวนการ โดยที่กระบวนการบริหารจะดำเนินการตาม

๕. ตัดสินใจเกี่ยวกับกลไก (โครงสร้างและความสัมพันธ์) ซึ่งอำนาจหน้าที่ (Authority) และพลังอำนาจ (Power) จะถูกนำมาใช้ในกระบวนการบริหาร

หน้าที่ของการบริหารการศึกษา

การบริหารเป็นการบริการที่ให้กับโรงเรียนและสังคมในการทำให้เป้าหมายการศึกษาบรรลุผล โดยความร่วมมือในการดำเนินงานของทุกฝ่าย

^{๒๒} ขอบข่ายของการบริหารประถมศึกษา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/posts/๒ [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

กองการศึกษาได้กล่าวถึงหน้าที่ของการบริหารการศึกษา^{๖๓} ดังนี้

๑. การมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ
 ๒. ปลุกความคิดริเริ่มของท้องถิ่นให้เข้มแข็งขึ้น
 ๓. ให้ได้ผลตอบแทนมากที่สุดจากการลงทุนจัดการศึกษา
 ๔. เพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้าใจอันดีของบุคลากรแผนการศึกษา และสถาบันทางสังคมอื่นๆ
 ๕. นำโปรแกรมที่เป็นประชาธิปไตยออกใช้
 ๖. กำหนดนโยบายและการนำนโยบายออกใช้
 ๗. ใช้ประโยชน์จากความสามารถของบุคลากร และทรัพยากรวัสดุให้มากที่สุด
- กำหนดหลักการบริหาร การศึกษาออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ๓ หัวข้อ^{๖๔} คือ
๑. การตั้งวัตถุประสงค์ (Purposing) การตั้งวัตถุประสงค์จะทำให้ทิศทางในการทำงาน

บรรลุเป้าหมาย

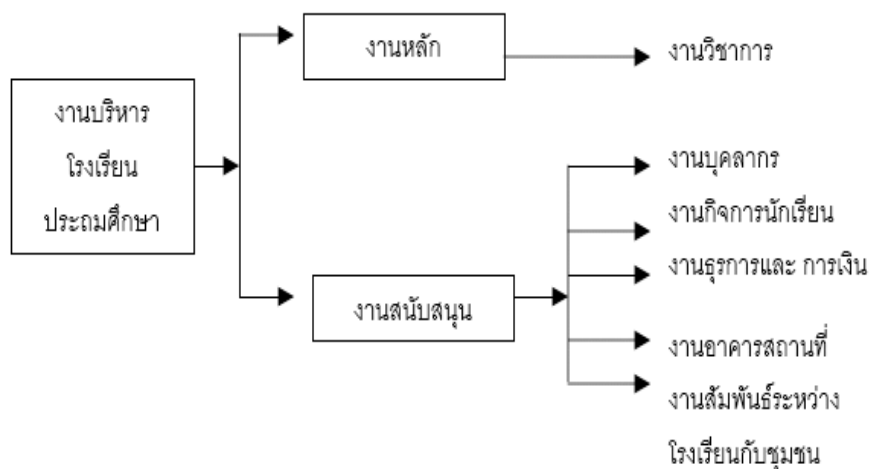
๒. การวางแผน (Planning) การวางแผนเป็นการเลือกแนวทางใน การปฏิบัติงานจากแนวทางหลาย ๆ แนวทาง การวางแผนมีประโยชน์เพราะเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ การวางแผนจะช่วยประหยัดเวลาการทำงานและการเงิน เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. การจัดองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างของเครื่องมือและกระบวนการ องค์การในฐานะเป็นโครงสร้าง เป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ การจัดองค์การเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่น การมอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ การผสมผสานงานและผสมผสานกิจกรรมของทุกคน เครื่องมือที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่อยู่ในความควบคุมดูแลจากหน่วยงานทาง การศึกษาระดับสูงกว่าที่มีอำนาจในการตัดสินใจทางการบริหาร จะแบ่งโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมไว้ ๖ งาน ตัวอย่างสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและ การเงิน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้สรุปถึงขอบข่ายและบทบาทหน้าที่ของงานด้านต่างๆ ดังภาพ

^{๖๓} กองการศึกษา, หน้าที่ของการบริหารการศึกษา, หน้า ๑๒

^{๖๔} อ้างแล้ว.

ภาพที่ ๒.๑ ขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ที่มา : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๑๖.

การบริหารสถานศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายหลัก คือ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุข งานวิชาการจะเป็นงานที่ทำให้การบริหารสถานศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์หลักโดยตรง ดังที่ สมหวัง พิริยานูวัฒน์และคณะ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จัดลำดับความสำคัญของการกิจการบริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ

อันดับ ๑ การบริหารด้านวิชาการ

อันดับ ๒ การบริหารด้านบุคคล

อันดับ ๓ การบริหารด้านกิจการนักเรียน

อันดับ ๔ การบริหารด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ

อันดับ ๕ การบริหารด้านอาคารสถานที่

อันดับ ๖ การบริหารด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของงานบริหารสถานศึกษา ที่มีส่วนคล้ายคลึง กัน ผู้วิจัยรวบรวมได้ดังนี้

การวิจัยของมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ที่ได้จากการสัมภาษณ์ศึกษาธิการจังหวัด (Superintendents of Schools) สรุปได้ว่า งานบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง กระทำมี ๕ ประการ คือ^{๒๔}

๑. การทำงานประสานกับประชาชน ทั้งในชุมชน ในสภาการศึกษาประจำท้องถิ่น กับ เจ้าหน้าที่ต่างๆ ในส่วนของการศึกษาของจังหวัดและกับนักเรียน

๒. การบริหารงานธุรการต่างๆ ในสำนักงานศึกษาธิการและในสถานศึกษา

^{๒๔} สมหวัง พิริยานูวัฒน์และคณะ, งานบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารต้องทำ, หน้า ๑๕๑ - ๑๕๒

๓. การบริหารและพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณสถานศึกษา ตลอดจนการซ่อมแซม จัดหาวัสดุ-ครุภัณฑ์สำหรับอาคารสถานที่และบริเวณเหล่านั้น

๔. การบริหารงานด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน และ โครงการทางวิชาการอย่างอื่นของโรงเรียน

๕. การให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาโดยทั่วไป และช่วยเหลือพัฒนาวิชาการ ตลอดจนอาชีพนักบริหารให้ก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับนับถือ

การวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายของญี่ปุ่นในด้านต่าง ๆ สรุปเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษามี ๘ ประเภท ตามลำดับความสำคัญ^{๖๖} ดังนี้

๑. งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน

๒. งานปกครองนักเรียน

๓. งานการเป็นผู้นำชุมชนที่โรงเรียนจัดตั้งอยู่

๔. งานบริหารบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของฝ่ายการศึกษาทั้งที่เป็นครูและ มิใช่ครู

๕. งานบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน

๖. งานจัดการเกี่ยวกับยานพาหนะที่นักเรียนใช้มาโรงเรียน

๗. งานจัดระบบบริการสถานศึกษา ให้ถูกต้องตามหลักการบริหารที่ดี และมีประสิทธิภาพ

๘. งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการต่างๆ ของสถานศึกษา

สรุปว่าภารกิจของผู้บริหารการศึกษาที่ต้องปฏิบัติมีเพียง ๔ ประการเท่านั้น^{๖๗} คือ

๑. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (Responsibilities Relating to the Community)

๒. การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขยายหรือปรับปรุงทางการศึกษา หรืองานในด้าน วิชาการ (Improvement of Educational Opportunity)

๓. การบริหารงานบุคคลทุกประเภท นับตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุ แต่งตั้ง การพัฒนา และปรับปรุงครู เจ้าหน้าที่และนักเรียน ตลอดจนการให้พ้นจากงาน หรือจาก โรงเรียนของบุคคลทุก ประเภท (Obtaining, Developing and Improving Personnel)

๔. การบริหารงานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ บริเวณ และบริการต่าง ๆ (Providing and Maintaining Funds and Facilities)

สรุป งานบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ภาระหน้าที่ ของผู้บริหารและงานที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติย่อมต้องมียานทุกอย่าง ที่เหมือนกันทั้งสิ้น โดยถือว่างาน วิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ส่วน งานด้านอื่น ๆ นั้นถือว่าเป็นงานสำคัญรองลงมาและเป็น งานสนับสนุน มีผลการวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ต้องยึดถือเอางานวิชาการเป็นหลักในการบริหาร และมีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะนำโรงเรียน ไปสู่ความสำเร็จ (Effective School) ได้ ตรงกันข้าม กับผู้บริหารที่ไม่เห็นความสำคัญของงาน วิชาการ อาจเป็นเพราะไม่มีความรู้ ความสามารถ ขาดทักษะ และประสบการณ์ของงานวิชาการ มองเห็นงานอื่นสำคัญกว่างานวิชาการ จึงไม่สามารถที่จะนำ

^{๖๖} อ่างแล้ว.

^{๖๗} อ่างแล้ว.

โรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตาม เป้าหมายได้ ดังนั้นองค์กร ที่มีสถานศึกษาอยู่ในสังกัดจึงต้องมีการ กำหนดขั้นตอนในการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

๒.๓.๑ ความหมายและความสำคัญของสังคหวัตถุ ๔

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้แสดงหลักธรรมหมวดสังคหวัตถุ ๔ ไว้ใน พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค มี ๔ ประการ คือ ทาน-การให้ ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ-วาจาเป็นที่รัก อตถจริยา-การประพฤติประโยชน์ และสมานัตตา-การวางตนสม่ำเสมอ^{๒๘}

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้อธิบายความหมายของสังคหวัตถุ ๔ คือหลักธรรม ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วย

ทาน ให้ปัน คือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุน หรือทรัพย์สิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจ และศิลปวิทยา

ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือกล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจง แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล ชักจูงไปในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความ เข้าใจดี สมานสามัคคี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

อตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขา คือช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนช่วยช่วยกิจการต่าง ๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหา และช่วยแนะนำปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

สมานัตตา เอาตัวเข้าสมาน คือทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความ สมอบภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบ และเสมอในทุกขุสข คือร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน^{๒๙}

สรุปได้ว่า ช่วยด้วยทุนด้วยของหรือความรู้ช่วยด้วยถ้อยคำช่วยด้วยกำลังงาน ช่วยด้วยการ ร่วมเผชิญและแก้ปัญหา

พระมหาบุญมี มัลลวชิโร กล่าวว่า หลักธรรมอีกอย่างที่จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นไปด้วยความสุขคือ สังคหวัตถุ ๔ การสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน หลักธรรมนี้จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติ สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นได้ สร้างมิตรไมตรีที่ดีต่อกันและกันได้ หลักธรรมทั้ง ๔ ประการนั้น ได้แก่

๑. ทาน การให้ การเสียสละวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ตามสมควรแก่กำลังตน เพื่อให้คนอื่น ได้รับความสุขจากการมีวัตถุบ้าง เช่น การให้ทานแก่คนยากจน คนกำพร้า คนด้อยโอกาส การให้ทาน นอกจากจะช่วยให้สังคมได้รับประโยชน์แล้ว ยังช่วยให้ตัวผู้ทำทานลดกิเลสตัณหาที่มีอยู่ในจิตใจได้ นั่นก็คือ ความโลภ ความตระหนี่ถี่เหนียว ความเห็นแก่ตัว นอกจากนั้นการให้ทานยังเป็นพื้นฐานที่จะ ทำให้เราสามารถปฏิบัติความดียิ่ง ๆ ขึ้นไปได้

๒. ปิยวาจา การพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่หยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะกับกาลเทศะ เรามักจะได้ยินกันบ่อยว่า อยู่คนเดียวระวัง

^{๒๘} คุรุรายละเอียดใน ที.ปา.(ไทย) ๑๑/๓๑๓/๒๕๕.

^{๒๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๘๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕.

ความคิด อยู่ร่วมมิตรระวังคำพูด การอยู่ร่วมกับผู้อื่น คำพูดเป็นสิ่งสำคัญมาก หากพูดเป็น รู้จักพูดเราก็คouldได้ประโยชน์จากคำพูดนั้นมากมาย คำพูดที่ดีถูกกาลเทศะเพียงไม่กี่คำก็อาจเปลี่ยนจิตใจคนเลวให้กลายเป็นดีได้ เช่น พระพุทธเจ้าพูดกับองคุลิมาล ในขณะที่องคุลิมาลถือมีดไล่ฟันพระพุทธเจ้าและเรียกให้พระองค์หยุด พระองค์ไม่หยุดแต่พูดว่า เราหยุดแล้วท่านต่างหากที่ยังไม่หยุด เพียงแค่นี้ก็ทำให้องคุลิมาลได้สติและหันมาฟังคำสอนของพระพุทธเจ้าจนบรรลเป็นพระอรหันต์ในที่สุด ฉะนั้นเวลาจะพูดอะไรออกไป เราควรคิดให้ดีเสียก่อน คำพูดของเราจึงจะมีค่า คำพูดที่เป็นปียวาจา นั่นคือ คำพูดที่เว้นการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ และพูดเพ้อเจ้อ

๓. อัตถจริยา การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพจน์ในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ทำตัวเป็นประโยชน์ เห็นใครทำอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมก็อาสาเข้าไปช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระ หากสังคมมีคนประเภทนี้มาก ๆ ก็จะมีแต่ความสุขความเจริญ เกิดความรักความสามัคคีต่อกันและกัน การอาสาเข้าไปช่วยเหลือนี้เป็นเหมือนทุกคนได้หลอมละลายจิตใจเข้าเป็นหนึ่งเดียว ร่วมแรงร่วมใจกันทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดผลดีแก่สังคมโดยรวม

๔. สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ เป็นผู้มีตนเสมอในธรรมทั้งหลายตามสมควร การทำตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ ด้วยการร่วมสุข ร่วมทุกข์ ไม่ถือตัว มีความเสมอภาคต่อกัน วางตัวเหมาะสม สังคมเขาปฏิบัติอย่างไร เราก็ปฏิบัติอย่างนั้นตามสมควร เขาอยู่อย่างไรรเราก็อยู่อย่างนั้น เขากินอย่างไรเราก็กินอย่างนั้น จะทำให้การอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมเป็นไปด้วยความสุข ไม่มีการแบ่งแยก

หลักธรรมทั้ง ๔ ประการนั้น มีผู้ประพันธ์เป็นคำกลอนเพื่อให้จำได้ง่าย ๆ ว่า โอบอ้อมอารี วชิโรราส สงเคราะห์ประชาชน วางตนเสมอ ในพระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค ได้กล่าวถึงสังคหวัตถุ ๔ ว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตถาคตเคยเป็นมนุษย์ในชาติก่อน ภพก่อนกำเนิดก่อน เป็นผู้สงเคราะห์ประชาชนด้วยสังคหวัตถุ ๔ คือ การให้การกล่าว คำเป็นที่รัก การประพจน์ให้เป็นประโยชน์ และความเป็นผู้มีตนเสมอ ตถาคตย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก เพราะกรรมนั้น อันตนทำ สังสม พอกพูน ไพบูลย์ ฯลฯ ครั้นจุติจากโลกสวรรค์แล้วมาสู่ความเป็นอย่างนี้ ย่อมได้เฉพาะซึ่งมหาบุรุษลักษณะ ทั้ง ๒ นี้”

จึงกล่าวได้ว่า สังคหวัตถุ ๔ ประการนั้นนอกจากจะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างมีความสุข ยังทำให้ผู้ปฏิบัติได้รับบุญกุศลไปเกิดบนสวรรค์ด้วย และหากเกิดมาเป็นมนุษย์ในโลกนี้อีก ก็ย่อมจะเป็นมนุษย์ที่มีรูปร่างสมบูรณ์^{๗๐}

สังคหวัตถุ ๔ หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน ผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รัก เป็นที่ขอบใจของคนทั่วไปเป็นการปลูกไมตรีเตมน้ำใจต่อกัน ทำให้สังคมเป็นสุข^{๗๑} ดังคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็น สัจธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามทุกคนย่อมสามารถรู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเองและทำให้ผู้ปฏิบัติพ้นทุกข์เข้าถึงความสุขและความบริสุทธิ์ภายในได้จริง ธรรมะของพระพุทธองค์เป็นความรู้อันบริสุทธิ์เป็นธรรมโอสถนานนอก ที่

^{๗๐} พระมหาบุญมี มาลาวชิโร, **ธรรมใจ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปริชาตร อินเตอร์พรีน จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๗๗-๗๘.

^{๗๑} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส. อาร์. พรีนติ้งแมส โปรดักส์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๖๗.

สามารถเยียวารักษาจิตใจของมวลมนุษยชาติให้หลุดพ้นจากความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะเมื่อใจปราศจากสิ่งเหล่านี้ ใจย่อมสะอาดบริสุทธิ์ มีอานุภาพและเกิดเป็นความเมตตากรุณาปราณี มีแต่ความรักความปรารถนาดีต่อกันดังที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สังคหวัตถุสูตร ว่า^{๗๒}

ทานญจ เปยวชชญจ อตถจริยา จ ยา อิธ

สมานตตตา จ ฌเมสุ ตตถ ตตถ ยถารหิ

“ทาน-การให้ เปยวชชะ-วาจาอันเป็นที่รัก อตถจริยา-การประพฤติตนยังให้เกิดประโยชน์ สมานตตตา-การวางตนสม่ำเสมอในธรรมทั้งหลายตามควร”^{๗๓}

๒.๓.๒ องค์ประกอบของสังคหวัตถุ ๔

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาเป็นที่รักของคนรอบข้าง เป็นที่ยอมรับนับถือของทุกๆ คนและปรารถนาที่จะได้ยินได้ฟังคำยกย่องสรรเสริญมากกว่าเสียงนินทาว่าร้าย พระพุทธองค์ได้ทรงสอนวิธีที่จะทำตนให้เป็นที่รักของสังคมว่า ขั้นแรก ให้ปรับที่ตัวของเราเองก่อน คือต้องทำตัวเราให้เป็นคนน่ารักเสียก่อน โดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนนั้น ประกอบด้วยหลัก ๔ ประการด้วยกัน ดังนี้ ดังพุทธพจน์ที่ว่า “มนาปทา ยี ลกเต มนาปี”^{๗๔} แปลว่า ผู้ให้สิ่งที่น่าพอใจย่อมได้รับสิ่งที่น่าพอใจ^{๗๕}

ทาน คือ การให้ การเสียสละ การบริจาคช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

๑. อามิสทาน คือ การให้สิ่งของ

๒. ธรรมทาน คือ การให้ธรรม การให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

ใน ๒ อย่างนี้ ธรรมทานเป็นเลิศ อามิสทานช่วยค่าจุนชีวิต ทำให้เขามีที่พึ่งอาศัย แต่ธรรมทานช่วยให้เขารู้จักพึ่งตนเองได้ต่อไป เมื่อให้อามิสทาน พึงให้ธรรมทานด้วย

ปิยวาจา หรือ เปยวชชะ คือ วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้ง คือกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงตรัสเตือนพระภิกษุให้พยายามหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ขัดแย้งกัน^{๗๖} อันนำไปสู่การทะเลาะวิวาท^{๗๗} พระพุทธองค์ทรงตรัสถึงการพูดที่ประกอบด้วยประโยชน์ดังปรากฏใน อภยราชกุมารสูตร ดังนี้^{๗๘}

ตถาคตรู้วาจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตไม่กล่าวคำนั้น

^{๗๒} ดูรายละเอียดใน อัง.จตุกก. (บาลี) ๒๑/๓๒/๓๗.

^{๗๓} ดูรายละเอียดใน อัง. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๑.

^{๗๔} ดูรายละเอียดใน อัง. ปญจก. (บาลี) ๒๒/๔๔/๔๕.

^{๗๕} ดูรายละเอียดใน อัง. ปญจก. (ไทย) ๒๒/๔๔/๗๒.

^{๗๖} ดูรายละเอียดใน ขุ. ม. (ไทย) ๒๙/๖๓/๒๐๓.

^{๗๗} ดูรายละเอียดใน ม. อุ. (ไทย) ๑๔/๒๓๖/๒๗๖.

^{๗๘} ดูรายละเอียดใน ม. ม. (ไทย) ๑๓/๘๖/๘๘.

ตลาคตรูว่าจาที่จริง ที่แท้ แต่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่
 ขอบใจของคนอื่น ตลาคตไม่กล่าววาจานั้น

ตลาคตรูว่าจาที่จริง ที่แท้ และประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่
 ขอบใจของคนอื่นในข้อนั้น ตลาคตรูกาลที่จะกล่าววาจานั้น

ตลาคตรูว่าจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ขอบ
 ใจของคนอื่น ตลาคตไม่กล่าววาจานั้น

ตลาคตรูว่าจาที่จริง ที่แท้ ที่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ขอบ
 ใจของคนอื่น ตลาคตไม่กล่าววาจานั้น

ตลาคตรูว่าจาที่จริง ที่แท้ ที่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ขอบ
 ใจของคนอื่นในข้อนั้น ตลาคตรูกาลที่จะกล่าววาจานั้น ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะตลาคตมีความเอ็นดูใน
 หมู่สัตว์ทั้งหลาย

สรุปว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงให้หลักการพูดไว้ดังนี้^{๗๙}

๑. ต้องเป็นคำจริง
๒. เป็นคำสุภาพไพเราะอ่อนหวาน
๓. พูดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์
๔. พูดแล้วเกิดการสมานสามัคคี
๕. พูดด้วยจิตเมตตา
๖. พูดถูกกาลเทศะ คือถูกเวลาและสถานที่

สรุปได้ว่า จึงเห็นได้ว่า การให้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวบุคคล
 หมู่คณะได้ แต่จะต้องประกอบด้วย การพูดจาปราศรัยด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ นุ่มนวล และน่าฟัง เมื่อได้
 ฟังแล้วจะเกิดกำลังใจเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ใครที่จะกระทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป การละคำกล่าวเท็จ
 ส่อเสียด ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสามัคคี ความยึดเหนี่ยวในหมู่ชนได้

อรรถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประ
 โยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม^{๘๐}

๑. การทำตนให้เป็นประโยชน์ หมายถึง ทำตนให้มีคุณค่าในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ด้วยการ
 ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนเจริญด้วยความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม เป็นบุตรที่ดี
 ของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์เป็นนักเรียนที่ดีของสถานศึกษา เป็นพลเมืองที่ดีของ
 ประเทศชาติ ตลอดจนเป็นศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนาตลอดไป

๒. การทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ คือ เมื่อทำตนให้เป็นประโยชน์แล้วก็ต้องสร้างตนให้เป็น
 ประโยชน์กับผู้อื่นด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่นิ่งดูตาย มีน้ำใจไมตรีต่อกัน บำเพ็ญ
 สาธารณประโยชน์ตามสติกำลังความสามารถ

^{๗๙} ดูรายละเอียดใน ที. ส. (ไทย) ๙/๙/๔.

^{๘๐} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, หน้า ๑๔๒.

สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอทั้งในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี^{๘๑}

๑. วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่ตนมีอยู่ในสังคม เช่น เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นบิดามารดา เป็นครูอาจารย์ เป็นเพื่อนบ้าน เป็นต้น ตนอยู่ในฐานะอะไรก็วางตนให้เหมาะสมกับฐานะที่เป็นอยู่ และทำอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

๒. ปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ให้ความเสมอภาค ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นเสมอในสุขและทุกข์ คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน ร่วมรับรู้ปัญหา และร่วมแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของสังคม^{๘๒}

อีกทั้ง สังคหัตถ ๔ เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ให้สามัคคี เป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันเพื่อให้มนุษย์มีการช่วยเหลือกัน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

...ดูกรภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถ ๔ ประการนี้ ๔ ประการเป็นไฉน คือ ทาน การให้ ๑ เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ อัถกจริยา ความประพฤติประโยชน์ ๑ สมานัตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถ ๔ ประการนี้แล การให้ ๑ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ ความประพฤติประโยชน์ ในโลกนี้ ๑ ความเป็นผู้มีตนเสมอในธรรมนั้นๆ ตามสมควร ๑ ธรรมเหล่านั้นแล เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาคบคุมรถที่แล่นไปอยู่ไว้ได้ ฉะนั้น ถ้าธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ไม่พึงมีไซ้มารดาหรือบิดาไม่พึงได้ความนับถือหรือบูชาเพราะเหตุแห่งบุตร ก็เพราะเหตุที่บัณฑิตพิจารณาเห็นธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ฉะนั้น พวกเขาจึงถึงความยิ่งใหญ่ และเป็นที่น่าสรรเสริญ...^{๘๓}

จากพุทธพจน์ดังกล่าว จึงสามารถสรุปหลักสังคหัตถ ๔ ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้ดังนี้

๑. ทาน การให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงความรู้และแนะนำสั่งสอน ทานในสังคหัตถนี้ มุ่งเพื่อให้สงเคราะห์ผู้รับ มีความมุ่งหมายอยู่ที่ผู้รับเป็นสำคัญ เช่น ช่วยเหลือสงเคราะห์กันด้วยปัจจัย ๔ คือ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ฉะนั้น การให้ทานจึงควรให้ด้วยเมตตาเป็นที่ตั้ง เพื่อแสดงน้ำใจไมตรี สร้างเสริมมิตรภาพ ให้ด้วยกรุณา ต้องการช่วยปลดปล่อยความทุกข์ ความเดือดร้อนแก่กัน ให้ด้วยมุทิตาส่งเสริมสนับสนุนให้แก่ผู้ทำความดี มีความเจริญก้าวหน้า เพราะฉะนั้น การให้ด้วยวัตถุประสงค์ของจึงมุ่งประโยชน์แก่ผู้รับ

๒. ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวาน สมานฉันท์ สามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดี การพูดดีมีคุณค่า เป็นสื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจอันดี คนที่พูดดี จะช่วยให้การทำงานสำเร็จ การสื่อสารสัมพันธ์อันดีต่อกันของมนุษย์ เมื่อมีการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตรก็เกิดสัมพันธ์ไมตรีอย่างดีของมนุษย์

^{๘๑}เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๔๓.

^{๘๒}อ้างแล้ว

^{๘๓}ดูรายละเอียดใน อภ.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

ปิยวาจา คือ คำพูดที่กล่าวออกมาจากใจ จริงใจ จับใจ และจูงใจ การพูดควร ประกอบด้วย หลักการ ๔ ประการ คือ

- ก. แจ่มแจ้ง คือ ข้อความที่กล่าวมีความชัดเจน
- ข. จูงใจ คือ พูดแล้ว จูงใจให้คนทำดี มีกำลังใจ
- ค. แก่ล้าวกล้า คือ ทำให้ผู้ฟังมีความสุข ร่าเริง บันเทิงใจ
- ง. ร่าเริง คือ ทำให้ผู้ฟังมีความสุข ร่าเริง บันเทิงใจ

๓. อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณะ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และ ขวนขวายช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ บำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งช่วยเหลือแก้ไข สามารถรักษาความ สามัคคีในหมู่คณะ ชุมชน สังคม และประเทศชาติไว้ได้ ความเป็นผู้มีในเอื้อเฟื้อเอื้ออารุของผู้อื่น หรือสังคมด้วยแรงกาย ด้วยปัญญาหรือด้วยทรัพย์ จนเต็มความสามารถที่จะช่วยได้ เป็นเหตุให้รัก นับ ถือกันอย่างมั่นคง ช่วยให้การพัฒนามั่นคงและเข้มแข็งต่อไป

๔. สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชน ทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้แก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมเนียมในแต่ละกรณี การวางตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติ สม่ำเสมอต่อมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ด้วยการร่วมสุขร่วมทุกข์ไม่ถือตัวมีความ เสมอภาค วางตนเหมาะสม สามารถผูกพันรักษาความสามัคคีในสังคมมนุษย์ไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะ มนุษย์ทั้งหลาย รักนับถือความวางตนสม่ำเสมอไม่ถือตัว เป็นธรรมประจำโลกที่มนุษย์ทั้งหลายย่อมไม่ เสมอกัน ด้วยทรัพย์ ยศศักดิ์ บริวาร ศิลปวิทยา และปัญญา ที่ยิ่งหย่อนกันกว่ากัน หากเราเคารพใน ความเป็นมนุษย์ ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างมีศักดิ์ศรีเสมอกันในฐานะมนุษย์เหมือนกันกับเรา

ดังนั้น คุณธรรมทั้ง ๔ ประการนี้ จึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจกันไว้ เสมือนหนึ่งสลักเพชรรถ ถ้าหลักธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวใจเหล่านี้ไม่มี บุคคลก็จะไม่เป็นที่น่าเคารพ รักใคร่ ยกย่องนับถือ เราจึง ต้องคอยศึกษาและหมั่นเตือนสติตนเองไว้ตลอดว่าในแต่ละฐานะที่เราเป็นอยู่นั้น มีหน้าที่อะไร บ้าง เมื่อรู้แล้วก็ต้องปฏิบัติตามหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ นอกจากนี้ เราก็ต้องทำตนให้เสมอดันเสมอปลายด้วย คือ เคยวางตัวกับคนอื่นในทางที่ดีอย่างไร แม้ว่าเราจะได้ดีไปได้ดีไปแล้ว ก็ต้องไม่ลืมหันตย์คงปฏิบัติตัว เหมือนเช่นเดิมนั้นไม่เปลี่ยนแปลง หรือว่าเมื่อเราเห็นคนอื่นเขาได้ดี ก็ต้องแสดงออกให้เขารับรู้ว่ามี ความยินดีกับเขาอย่างจริงใจ ไม่คิดกลั่นแกล้งใส่ร้ายป้ายสีเขา ถ้าทำได้อย่างนี้เราก็ย่อมจะเป็นที่รักที่ พอใจของทุกคนรอบข้าง ดังเช่นเรื่องของหัตถกอุบาสก ชาวเมืองอาฬวีผู้มีสังคหวัตถุธรรมประจำใจ ดังนี้

หัตถกอุบาสก ว่าด้วยธรรมที่น่าอัศจรรย์ของหัตถกอุบาสก สูตรที่ ๒^{๘๔}

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ อคคาพเวเจตีย์ เขตเมืองอาฬวี ลำดับนั้น หัตถก อุบาสกชาวเมืองอาฬวี มีอุบาสกประมาณ ๕๐๐ คนแวดล้อมเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ ถวายอภิวาทแล้วนั้น ณ ที่สมควร พระผู้มีพระภาคจึงได้ตรัสกับหัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวีว่า

“หัตถกะ บริษัทของท่านนี้มากนัก ท่านสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากนี้อย่างไร”

^{๘๔} คุรยละเอียดใน อภ. อฏฐก. (ไทย) ๒๓/๒๔/๒๖๗.

หัตถกอบาสกชาวเมืองอาฬวีกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สงเคราะห์บริษัทจำนวนมากนี้ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการ ที่พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงไว้แล้ว คือ ข้าพระองค์รู้ว่า “ผู้นี้ควรสงเคราะห์ด้วยทาน” ก็สงเคราะห์ด้วยทาน รู้ว่า “ผู้นี้ควรสงเคราะห์ด้วยคำพูดอันไพเราะ” ก็สงเคราะห์ด้วยคำพูดอันไพเราะ รู้ว่า “ผู้นี้ควรสงเคราะห์ด้วยการทำประโยชน์ให้” ก็สงเคราะห์ด้วยการทำประโยชน์ให้ รู้ว่า “ผู้นี้ควรสงเคราะห์ด้วยการวางตัวสม่ำเสมอ” ก็สงเคราะห์ด้วยการวางตัวสม่ำเสมอ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ โภคทรัพย์ในตระกูลของข้าพระองค์มีอยู่พร้อม คนทั้งหลายย่อมเข้าใจคำพูดของข้าพระองค์ว่าควรฟัง ไม่เหมือนคำพูดของคนจน

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “ดีละ ดีละ หัตถกะ วิธีนี้ของท่านเป็นอุบายที่จะสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ จริ่งอยู่ ใครก็ตามที่สงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ในอดีตกาล ก็ล้วนแต่สงเคราะห์ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล ใครก็ตามที่จักสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากในอนาคต

กาล ก็ล้วนแต่จักสงเคราะห์ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แลใครก็ตามที่กำลังสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากในปัจจุบัน ก็ล้วนแต่สงเคราะห์ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล”

พระพุทธองค์ได้ทรงกล่าวถึงอานิสงส์ที่เกิดจากการสงเคราะห์ประชาชนด้วยสังคหวัตถุ ๔ คือ ทาน (การให้) เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก) อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) สมานัตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) อยู่เป็นประจำ เมื่อจุติจากเทวโลกมาแล้ว บุญที่เกิดจากการให้ทานเป็นประจำ จะทำให้ได้ลักษณะมหาบุรุษ คือ มีฝ่ามือและฝ่าเท้าอ่อนนุ่มและมีเส้นที่ข้อพระองคุลีจกดกันเป็นรูปตาข่ายงดงาม น่าดูน่าชม^{๔๕} และบุญที่เกิดจากการใช้ปิยวาจา^{๔๖} นั้น จะทำให้มีพระชีวหาใหญ่ยาวและมีพระสุรเสียงดุจเสียงพรหม ตรัสดุจเสียงร้องของนกการเวก^{๔๗} ที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ ก้องกังวาน สามารถเหนี่ยวนำใจผู้ฟังให้ดื่มด่ำไปกับน้ำเสียงนั้น ส่วนอานิสงส์ของอตถจริยาและสมานัตตานี้ จะทำให้มีญาติสนิทมิตรสหายตลอดจนพวกพ้องบริวารมากมาย รวมถึงพระราชา มหาอำมาตย์ เศรษฐี มหาเศรษฐี พ่อค้า ประชาชนทุกชาติทุกภาษา ทั้งวรรณะต่าง ๆ ให้การยอมรับนับถือ ทั้งหมดจะมาเป็นพันธมิตร เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันและไม่่ว่าจะไปที่ไหน ย่อมได้รับการ ปฏิสันถารเป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า นอกจากนี้ หลักสังคหวัตถุ ๔ สามารถอำนวยการประโยชน์ให้มองเห็นเป็นรูปธรรมได้ดังนี้

๑. ยังประโยชน์ให้บุคคลดำรงตนอยู่ได้ในสังคมด้วยความปกติสุข
๒. ยังประโยชน์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ และสมานไมตรีระหว่างกัน
๓. ยังเป็นเครื่องส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ให้มีความเคารพนับถือกันตามสมควรแก่ฐานะ

๔. เป็นเครื่องมือประสานองค์กรต่างๆ ของสังคมทุกภาคส่วนให้คงอยู่และดำเนินไปด้วยดี

๕. ยังเป็นเครื่องส่งเสริมศีลธรรมและป้องกันความประพฤติที่เสื่อมเสียของคนในสังคม

^{๔๕} คุรยละเอียดยใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๑๐/๑๗๐-๑๗๑.

^{๔๖} คุรยละเอียดยใน ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๓๖/๑๔๓.

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ งานวิจัยในประเทศ

จิรวรรณ มาดี ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการครบทั้ง ๘ ด้าน ส่วนปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานวิชาการที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ประสบ คือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบงานวิชาการโดยเฉพาะครูผู้สอนทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ยังไม่เพียงพอ และครูบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน สอดคล้องกับหลักสูตร การนิเทศการสอนยังไม่สามารถจัดทำได้อย่างสม่ำเสมอ ขาดสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือและเอกสารสำหรับปฏิบัติงาน^{๘๗}

อำนาจ แยมสะอาด ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา ๗” พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการครบทั้ง ๗ ด้าน คือ ใช้วิธีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหาปัญหาด้านการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตรงความรู้ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน แนะนำให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอน ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผล จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจเข้าไปใช้ห้องสมุด จัดมุมหนังสือในห้องเรียน มีการปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ ให้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านการเรียนการสอนอยู่เสมอ ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตรของแต่ละประสบการณ์ครูบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกันทั้งหลักสูตร ครูไม่ได้ดัดแปลงวัสดุท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผลการเรียนการสอนสภาพ ห้องสมุดไม่เหมาะสมและไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาค้นคว้า ครูขาดความกระตือรือร้นในการเพิ่มพูนความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและไม่ทำแผนการประชุมอบรมทางวิชาการประจำปี^{๘๘}

จเร เหมือนแมน ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา ๖” พบว่า ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำความเข้าใจหลักสูตรโดยส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามความสนใจและความสามารถของครู จัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยการจัดซื้อจากเงินงบประมาณ กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจัดให้มีการ

^{๘๗} จิรวรรณ มาดี, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานครจังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗).

^{๘๘} อำนาจ แยมสะอาด, “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา ๗”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๙).

วางแผน การนิเทศในโรงเรียน จัดให้มีการประเมิน ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนปัญหาคือครูไม่ได้ศึกษาและทำความเข้าใจกับหลักสูตรไม่เพียงพอ ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ครูขาดทักษะในการผลิตและซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพการนิเทศการสอนโรงเรียน ไม่สามารถจัดได้อย่างสม่ำเสมอ^{๘๙}

บุปผา แก้วรักษ์ ได้วิจัยเรื่อง “สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดฝ่ายการศึกษา อัครมุขมณฑลกรุงเทพฯ เขต ๓” พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในทุกรายวิชา และจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนขาดการสนับสนุนเรื่องการจัดหาในการสร้างแบบสอบถามให้ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ขาดการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน และครูไม่ใช้การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง^{๙๐}

ผกา สามารถ ได้วิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีเขต ๓” พบว่า มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน คือ กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุมัติผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพคือการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การศึกษาวิเคราะห์การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ประเมินผลการนิเทศ ด้านการแนะแนวการศึกษา คือ จัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือ การดำเนินงานตามแผนติดตามและตรวจสอบคุณภาพภายใน และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและชุมชนคือ ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ สำหรับปัญหาการบริหาร งานวิชาการโดยสรุปพบว่า ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอน เอกสารระเบียบคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวัดผลประเมินผลมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการพัฒนางานและติดตามอย่างต่อเนื่อง^{๙๑}

วรเชษฐ์ จันทกริรมย์ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน” พบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาได้มีการ

^{๘๙} จเร เหมือนแมน, “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา ๖”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓).

^{๙๐} บุปผา แก้วรักษ์, “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครมุขมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต ๖”, **ภาคินพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๖).

^{๙๑} ผกา สามารถ, “สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน ศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์, ๒๕๔๗).

บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทุกด้าน โดยมีปัญหาแต่ละด้านดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่ ข้อเสนอแนะ ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่คณะครูและผู้มีส่วนร่วม ด้านการเรียนการสอน คือ สถานศึกษาขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้นข้อเสนอแนะ ควรจัดรวมโรงเรียนของห้องเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าด้วยกัน ด้านการวัดผลประเมินผล คือ การวัดและประเมินผลไม่เป็นไปตามสภาพจริงข้อเสนอแนะควรมีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ด้านการนิเทศภายใน คือ ขาดการวางแผนการนิเทศ ข้อเสนอแนะ ควรวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ ขาดการส่งเสริมและการพัฒนาให้ครู ได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ด้านการวิจัยและการพัฒนา คือ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ไม่มีความรู้ และความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการบริหารโครงการทางวิชาการ คือ ขาดการกำกับติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ ขาดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ด้านการประเมินผลงานทางวิชาการ คือ ขาดการวางแผนในการประเมินผลงานทางวิชาการในสถานศึกษา^{๙๒}

วัฒนา มโนจิตร ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่” พบว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติมากใน ทุกด้าน สำหรับปัญหาการบริหารงานพบว่า หลักสูตรที่ใช้ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและงบประมาณมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำมาพัฒนาการเรียนการสอน^{๙๓}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ๆ สำหรับผู้บริหารที่จะต้องนำไปใช้กับการบริหารงานในโรงเรียน เพราะถ้าสามารถปฏิบัติได้ก็จะทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ เพราะการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาหลาย ๆ ลักษณะ

๒.๔.๑.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

พระครูประทีปธรรมารักษ์ (ประพันธ์ พนธฺมโม) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้บริหารและครูที่มีอายุ ระดับ

^{๙๒}วรเชษฐ์ จันทกริรมย์, “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน”, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖).

^{๙๓}วัฒนา มโนจิตร, “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐).

การศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านงานโรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับบางรายวิชาที่สอน และจัดทัศนศึกษาตามสถานการณ์จริงในเนื้อหาบางรายวิชา ด้านปียาวจาผู้บริหารควรอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวานและชัดเจน และควรชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่าง ๆ แก่ครู โดยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ไม่รวมรัดตัดตอน จนทำให้ไม่เข้าใจในนโยบาย ด้านอัตรจริยา โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรพิเศษมาบรรยายเพิ่มเติมความรู้บางรายวิชา ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับรายวิชา ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควรจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ทำแผนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับโรงเรียน และควรจัดการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ด้านสมานัตตตา โรงเรียนควรจัดการบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ ควรจัดประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อมเรียนและความก้าวหน้า และควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญกำหนดวิธีการ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสม^{๔๔}

พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภโท) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานที่เดือดร้อน ด้วยคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ มีการให้อภัยอยู่เสมอ เมื่อเกิดความผิดพลาดในการทำงานร่วมกัน มีความเป็นกัลยาณมิตร พูดจาหักทลายด้วยน้ำเสียงที่จริงใจ พูดอธิบายข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยความสุภาพ ถึงแม้จะประสบกับภาวะเครียด หรือสับสน รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและต้องไม่ยึดติดกับบุคคล หรืองานนั้น แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์การเป็นหลัก มีบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ ที่ทุกคนยอมรับ และส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตาม ทำงานโดยยึดกฎระเบียบมากกว่าการยึดติดกับผลของงาน และการมีคุณธรรมประจำใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงาน^{๔๕}

^{๔๔} พระครูประทีปธรรมาภิกข (ประพันธ์ พนธฺมโม), “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^{๔๕} พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภโท) “การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธ*

พระจตุพร เทวธมโม (ใจเย็น) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย คือความคิดเห็นเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทวน โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน และจัดทัศนศึกษาตามสถานการณ์จริงในเนื้อหาบางรายวิชา ด้านปิยวาจา ผู้บริหารควรอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวานและชัดเจน และควรชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่าง ๆ แก่ครู โดยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ไม่รวบรัดตัดตอน จนทำให้ไม่เข้าใจนโยบาย ด้านอัตถจริยา โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรพิเศษมาบรรยายเพิ่มเติมความรู้บางรายวิชา ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับรายวิชา ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควรจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ทำแผนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับโรงเรียน และควรจัดการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ด้านสมานัตตตา โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ ควรจัดประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบและประเมินผลที่เหมาะสม^{๔๖}

นิภาพร เหล่าพรมมา ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมให้ความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง ๔ ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ๑. การใช้หลักทวน ๒. การใช้หลักปิยวาจา, ๓. การใช้หลักอัตถจริยา และ ๔. การใช้หลักสมานัตตตา ตามลำดับ แนวทางการบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหาร พบว่า ปัญหาด้านทวน ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรม เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานน้อย, ด้านปิยวาจา ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการวางแผนนโยบาย และขาดการให้คำแนะนำที่ดี, ด้านอัตถจริยา ผู้บริหารมีอคติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และวางตนไม่เหมาะสมในหน้าที่การงาน และด้านสมานัตตตา ผู้บริหารขาดระเบียบวินัย ขาดความเป็นภาวะผู้นำ และขาดความยุติธรรมในการบริหารบุคลากร, ด้านทวน ควรให้มีการติดตามการ

ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^{๔๖}พระจตุพร เทวธมโม (ใจเย็น), “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

ทำงาน และสนับสนุนกิจกรรมจัดสรรงบประมาณ สวัสดิการให้เพียงพอ, ด้านปิยวาจา ควรให้ผู้บริหาร แสดงนโยบายให้ชัดเจนเปิดโอกาสให้บุคลากร แสดงความสามารถในการประชุมและทำงาน, ด้าน อุตตจริยา ผู้บริหารควรให้ขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี สงเคราะห์ ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยมิตรไมตรีที่ดี และด้านสมานัตตตา ผู้บริหารควรมีการประสานงานกับบุคลากร ด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความเป็นภาวะผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอต้นเสมอปลาย^{๙๗}

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้ทราบว่า การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ มาเป็นตัวแปรในความพึงพอใจ แต่จากผลการสรุปทุกอาชีพมีความเห็นตรงกันว่าหัวใจของงาน บริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญดังนี้ คือ มารยาทของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานหรือ องค์กรนั้น ๆ ต้องมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน ให้มีความสำคัญและสนใจต่อการบริหารงานบุคคล มีความ จริจใจในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษามากที่สุด ที่จะต้อง ประกอบด้วยคุณธรรมที่จะทำให้การบริการมีประสิทธิภาพ สำหรับหลักธรรมที่เอื้ออำนวยต่อการ บริการ คือ สังคหวัตถุ อันประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อุตตจริยา และสมานัตตตา

๒.๔.๑.๓ งานวิจัยต่างประเทศ

Chester ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมี ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการ วางแผน การจัดอบรม สาธิตวิธีสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบต่าง ๆ จัดอภิปรายปัญหา การ ปรับปรุงการสอน การจัดให้ครูในโรงเรียนสลับเปลี่ยนเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการณ์สอน จัดวิทยากร มาช่วยในการประชุมปฏิบัติการ และการประชุมเกี่ยวกับปัญหาการสอนให้ครูมีเวลาสำหรับเตรียมการ สอนมากขึ้น ให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อทัศนศึกษา วัสดุอุปกรณ์การสอน จัดให้มีการอบรม ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน^{๙๘}

Shuler & Vanda ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมแนวทางการบริหารวิชาการของประชาชนใน การบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโวดา สหรัฐอเมริกา โดยศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่า การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากความบกพร่องในการ ติดต่อสื่อสาร ปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาด ความเข้าใจในสถานการณ์ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของการมีส่วนร่วม^{๙๙}

^{๙๗} นิภาพร เหล่าพรมมา, “การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์พุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๙๘} Chester, อ้างใน, มคมเดช สีหาฤทธิ์. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ระดับ ประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น” หน้า ๕๘.

^{๙๙} Shuler & Vanda, อ้างใน, ลดาวัลย์ มหะศรี, “การมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๑”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๖๑.

Bostrom ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชน โดยโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการ พบว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจะต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับผู้เรียนจะเรียนรู้ เดิบทมีการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ ชุมชนจะเจริญก้าวหน้า ครูในเขตชนบทต้องมีศักยภาพเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาชนบท ผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชน ให้การจัดกิจกรรมของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ งานหลักของสถานศึกษา คือ การให้ความร่วมมือแก่สมาชิกในชุมชนไม่ว่าจะเป็นเยาวชน หรือผู้ใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน วัฒนธรรมของชุมชนมีอิทธิพลต่อการอยู่ร่วมกันต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน^{๑๐๐}

Amenu-Tekaa ได้ศึกษาทัศนคติของชาวอินเดีย ในประเทศแคนาดา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งการจัดการศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จ^{๑๐๑}

Adornetto, D.S. ได้ศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับปรับปรุงผลการศึกษานักศึกษา” พบว่า การปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาวิชาชีพ เกิดจากความพยายามในการร่วมมือกันของอาจารย์ ซึ่งมีความเห็นว่ามีมีความจำเป็นในการปรับปรุงผลการศึกษานักศึกษา ความพยายามในการพัฒนาวิชาชีพเป็นผลจากการวางแผนการพัฒนายอย่างต่อเนื่องในเป้าหมายที่จะปรับปรุงผลการศึกษานักศึกษา ปัจจัยเกื้อหนุนหลักคือ ผู้นำการสนับสนุนโดยชุมชนในขณะที่ปัจจัยเรื่องไม่มีเวลาให้กับการทำงานการเรียนรู้ร่วมและงบประมาณเป็นข้อจำกัด บทเรียนที่ได้รับที่สำคัญมีความจำเป็นที่จะต้องมีแผนที่พัฒนาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งระบุถึงความจำเป็นในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับอาจารย์และนักศึกษา^{๑๐๒}

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ผู้บริหารจะต้องให้การบริหารงานวิชาการด้วยความเป็นกัลยาณมิตร มีความมุ่งมั่นอดปรารถนาดี เต็มใจที่จะช่วยเหลือบุคลากรอย่างเต็มความสามารถ เมื่อมีปัญหาติดขัดหรือขัดข้องด้านเอกสาร ก็คิดหาวิธีแก้ไขปัญหาก็ให้บุคลากรได้รับความพึงพอใจที่ดี ความซาบซึ้งประทับใจในการให้บริการงานวิชาการในโรงเรียนโดยใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ย่อมเพียงพอที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ ดังนั้นการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน จะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน จึงจำเป็นต้องมี

^{๑๐๐}Bostrom, อังโน, เพลิน กะลัมพากร, “การมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๔), หน้า ๕๗.

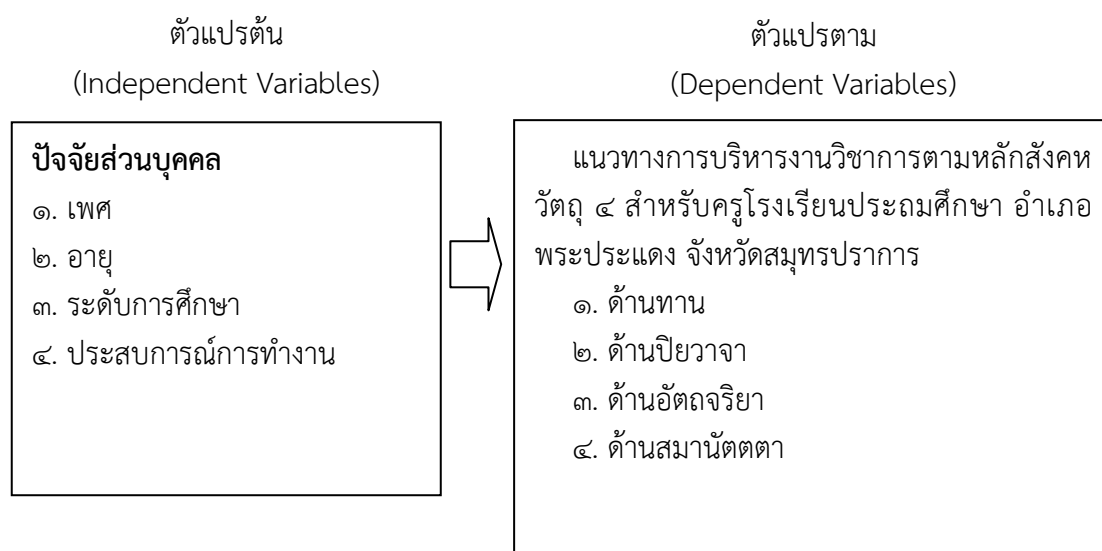
^{๑๐๑}Amenu – Tekaa, อังโน, เมตต์ เมตต์การุณจิต, “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑), หน้า ๒๕๑.

^{๑๐๒}Adornetto, D.S.Uncovering Best Practices in Professional Development for improved student outcome: Lessons learned from Three of Ohio’s Best (DAI 60/02) Ph.D. Dissertation Abstract. The Ohio state University, 1999.

การพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสิ่งหนึ่งที่จะบริหารงานวิชาการได้ดี ก็คือการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการนี้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญาที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ให้แก่พุทธศาสนิกชนได้ยึดถือและนำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผล และเกิดความเจริญก้าวหน้าจนสามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับชีวิตสืบไป

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ

ภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

๓.๒ รูปแบบการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูผู้ช่วย จำนวน ๕๔๗ คน (ข้อมูล ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐)

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยง ครูผู้ช่วย จำนวน ๒๒๙ คน

๓. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนไม่เท่ากันจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จึงได้กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน ๒๒๙ คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie กับ D.W.Morgan^๑ เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอมะนัง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จังหวัดสมุทรปราการ		ข้าราชการครู	ข้าราชการครู
๑	โรงเรียนวัดคันลัด	๑๑	๕
๒	โรงเรียนวัดป่าเกิด	๑๑	๕
๓	โรงเรียนวัดบางกระสอบ (เชยบุญปลุกราษฎร์อุปถัมภ์)	๘	๓
๔	โรงเรียนวัดบางกอบัว	๒๐	๘
๕	โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์	๑๒	๕
๖	โรงเรียนพลอยจตุรจินดา	๒๒	๙
๗	โรงเรียนวัดครุฑนอก	๑๗	๗
๘	โรงเรียนวัดครุฑใน (ปีตะนิลานนทศึกษา)	๒๖	๑๐
๙	โรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์	๓๘	๑๖
๑๐	โรงเรียนวัดชนมนิต	๔๒	๑๘
๑๑	โรงเรียนบ้านบางจาก	๑๘	๗
๑๒	โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน	๑๗	๗
๑๓	โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก	๖	๓
๑๔	โรงเรียนวัดกลาง	๑๑	๕
๑๕	โรงเรียนวัดรวก (สายราษฎร์สงเคราะห์)	๘	๓
๑๖	โรงเรียนวัดบางกะเจ้ากลาง	๙	๔
๑๗	โรงเรียนวัดทองแก้ว	๙	๔
๑๘	โรงเรียนวัดบางขมิ้น	๑๑	๕
๑๙	โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก	๔๐	๑๗
๒๐	โรงเรียนวัดทองคั้ง	๑๒	๗
๒๑	โรงเรียนฉัตรทิพย์เทพวิทยา	๗	๔
๒๒	โรงเรียนวัดแหลม	๑๕	๖
๒๓	โรงเรียนวัดบางฝ้าย	๒๘	๒
๒๔	โรงเรียนวัดบางหัวเสือ	๑๒	๕
๒๕	โรงเรียนวัดโยธินประดิษฐ์	๓๔	๑๔

^๑R.V. Krejcie กับ D.W.Morgan (อ้างใน), ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วย SPSS, (กรุงเทพมหานคร: บิสิเนสสอาร์แอนด์ตี, ๒๕๔๑), หน้า ๔๙.

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ข้าราชการครู	ข้าราชการครู
๒๖ โรงเรียนวัดมหาราช	๑๔	๕
๒๗ โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ	๑๘	๗
๒๘ โรงเรียนวัดปูนหังสนาวาส	๑๘	๗
๒๙ โรงเรียนสวนส้ม	๕๓	๒๑
รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๔๗	๒๒๙

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยจากคณะผู้บริหารระดับผู้อำนวยการ จำนวน ๕ คน แบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ได้มาจาก คณะผู้บริหารครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ
๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหา (Content validity) นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ (Index of Items Objective Congruence: IOC)^๒ ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ
๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๓ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๒๓
๗. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

^๒ Cronbach, Lee J, Essentials of psychological testing, 4th ed., (New York: Harper & Row, 1971), p. 123.

^๓ ประยูร อาษานาม, คู่มือวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน ๒๒๙ ชุด โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ รวม ๗ เดือน และนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกรูปแบบที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

๓.๒ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังกัด ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) ^๕ มี ๕ ระดับ ได้ดังนี้

๕ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง ข้าราชการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๕

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

^๕Best and JameV.Kahn. Research in Education. (7th ed) Boston: Allyn and BACON. 1993) P. 246.

^๕ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

๔. การเปรียบเทียบคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

๕. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ ได้รับกลับคืนสมบูรณ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

๔.๑ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้น ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และการแปลความหมายค่าร้อยละ

๔.๒ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๔ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรต้นใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และการแปลความหมายค่าร้อยละ

การวิจัยข้อมูลทั่วไปของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ และการแปลความหมายจากค่าร้อยละ ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๕๗	๒๔.๙
หญิง	๑๗๒	๗๕.๑
รวม	๒๒๙	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน ทั้ง ๒๙ โรงเรียน เป็นหญิง ๑๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๑ เป็นชาย จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๒๐-๓๐ ปี	๔๘	๒๑.๐
๓๑-๔๐ ปี	๑๑๐	๔๘.๐
๔๑-๕๐ ปี	๒๙	๑๒.๗
๕๑-๖๐ ปี	๔๒	๑๘.๓
รวม	๒๒๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน ทั้ง ๒๙ โรงเรียน มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี มีจำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐, อายุ ๒๐-๓๐ ปี มีจำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๐, อายุ ๕๑-๖๐ ปี มีจำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓, อายุ ๔๑-๕๐ ปี มีจำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗, และอายุ ๕๑-๖๐ ปี มีจำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ปริญญาตรี	๑๕	๖.๕
ปริญญาตรี	๑๔๗	๖๔.๒
สูงกว่า ปริญญาตรี	๖๗	๒๙.๓
รวม	๒๒๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน ทั้ง ๒๙ โรงเรียน จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕ ปริญญาตรี มีจำนวน ๑๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๒ ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๓

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑-๕ ปี	๖๖	๒๘.๘
๖-๑๐ ปี	๗๒	๓๑.๔
๑๑-๑๕ ปี	๓๙	๑๗.๐
๑๖ ปี ขึ้นไป	๕๒	๒๒.๗
รวม	๒๒๙	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน ทั้ง ๒๙ โรงเรียน มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘ ประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ ปี มีจำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔, ประสบการณ์การทำงาน ๑๑-๑๕ ปี มีจำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐ ประสบการณ์การทำงาน ๑๖ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗

๔.๒ การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอัตถจริยา ด้านสมานัตตตา สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ ฉบับ ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลเป็นความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ผลดังตาราง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๙ คน			
	ระดับความคิดเห็นของบุคลากรครู			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
๑. ด้านทาน	๔.๓๘	๐.๔๘	มาก	๓
๒. ด้านปิยวาจา	๔.๓๐	๐.๖๑	มาก	๔
๓. ด้านอัตถจริยา	๔.๓๙	๐.๕๐	มาก	๑
๔. ด้านสมานัตตตา	๔.๓๘	๐.๕๓	มาก	๒
ภาพรวม	๔.๓๖	๐.๔๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๕ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๗ และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอัตถจริยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๙ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๐, ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๓, ด้านทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๘, และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปิยวาจา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคัตถ์ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านทาน

การบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคัตถ์ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๙ คน ความคิดเห็นข้าราชการครู			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
๑. ด้านทาน				
๑. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้	๔.๔๑	๐.๖๖	มาก	๓
๒. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	๔.๕๑	๐.๕๖	มากที่สุด	๑
๓. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน	๔.๔๔	๐.๕๙	มาก	๒
๔. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน	๔.๒๘	๐.๖๖	มาก	๗
๕. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	๔.๓๙	๐.๖๐	มาก	๔
๖. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานทางด้านวิชาการ	๔.๓๐	๐.๖๗	มาก	๖
๗. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพอย่างยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	๔.๓๐	๐.๖๙	มาก	๕
ภาพรวม	๔.๓๘	๐.๔๘	มาก	

จากตารางที่ ๔.๖ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคัตถ์ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม ด้านทานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๔๘ และรายชื่อ มี ข้อ ๒ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๑ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๖ และทุกข้อที่เหลือ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านปียวาจา

การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา		n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๙ คน ความคิดเห็นข้าราชการครู			
๒. ด้านปียวาจา		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
๑.	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ชวนฟัง	๔.๒๖	๐.๗๒	มาก	๖
๒.	ผู้บริหารชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่างๆ แก่ครูโดยใช้ คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวยไม่กระโห้ก โห้กฮาก	๔.๒๘	๐.๗๕	มาก	๔
๓.	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง	๔.๓๕	๐.๖๙	มาก	๒
๔.	ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จใน ผลงานทางวิชาการ	๔.๓๖	๐.๗๑	มาก	๑
๕.	ผู้บริหารไม่ใช้ถ้อยคำในการอธิบายงานวิชาการที่ทำให้ ให้ครูรู้สึกสะเทือนใจ น้อยใจ เสียใจ หรือคับแค้นใจ	๔.๒๖	๐.๘๐	มาก	๕
๖.	ได้รับคำกล่าว “ขอโทษ” หรือ “ขออภัย” เมื่อเกิดให้ ข้อมูลผิดพลาดในงานวิชาการ	๔.๒๕	๐.๗๒	มาก	๗
๗.	เมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบาย งานวิชาการนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ด้วยถ้อยคำ สุภาพ	๔.๓๑	๐.๖๕	มาก	๓
ภาพรวม		๔.๓๐	๐.๖๑	มาก	

จากตารางที่ ๔.๗ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านปียวาจา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๑ และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๖ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๑, ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๕ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๙ เมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบายงานวิชาการนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๑ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๕, และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ได้รับคำกล่าว “ขอโทษ” หรือ “ขออภัย” เมื่อเกิดให้ข้อมูลผิดพลาดในงานวิชาการในผลงานทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๕ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านอรรถจริยา

การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา		n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๙ คน ความคิดเห็นข้าราชการครู			
๓. ด้านอรรถจริยา		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
๑.	ส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตามความเป็นจริง จากระบวนการปฏิบัติและผลงาน	๔.๔๒	๐.๕๙	มาก	๓
๒.	จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่นๆตามแนวทางทฤษฎีวงศศึกษาธิการกำหนด	๔.๓๐	๐.๖๖	มาก	๗
๓.	ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา อบรม สัมมนา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงวิชาการ	๔.๔๘	๐.๖๐	มาก	๑
๔.	ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ	๔.๓๘	๐.๖๒	มาก	๕
๕.	ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้	๔.๔๒	๐.๖๒	มาก	๒
๖.	ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น	๔.๓๙	๐.๖๕	มาก	๔
๗.	จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียนโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้	๔.๓๗	๐.๖๔	มาก	๖
ภาพรวม		๔.๓๙	๐.๕๐	มาก	

จากตารางที่ ๔.๘ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านอรรถจริยา โดยภาพรวม อยู่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๙ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๐ และรายชื่อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาอบรม สัมมนา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๐ ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๒ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่นๆตามแนวทางทฤษฎีวงศศึกษาธิการกำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจวัตถุ ๔ ของบุคลากรครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านสมานัตตตา

การบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ๒๒๙ คน			
	ความคิดเห็นข้าราชการครู			
๔. ด้านสมานัตตตา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
๑. ผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม	๔.๓๗	๐.๖๑	มาก	๗
๒. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	๔.๓๓	๐.๖๕	มาก	๖
๓. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียน	๔.๓๗	๐.๖๑	มาก	๔
๔. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน	๔.๓๖	๐.๕๙	มาก	๕
๕. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับโรงเรียน	๔.๔๐	๐.๕๙	มาก	๓
๖. ติดตาม ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน	๔.๔๓	๐.๖๗	มาก	๒
๗. ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	๔.๔๔	๐.๖๒	มาก	๑
	๔.๓๘	๐.๕๓	มาก	

จากตารางที่ ๔.๙ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านสมานัตตตา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๘ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๕๓ และรายข้อ ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๔ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๒ ติดตามประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๓ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๗ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๗ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๑ ตามลำดับ

**๔.๓ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ**

ตารางที่ ๔.๑๐ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้

หลักสังคหวัตถุ ๔	แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา	ก=๒๒๙ คน	
		จำนวน	ร้อยละ
๑. ด้านทาน	การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ การแบ่งปันทั้งวัตถุสิ่งของและความรู้การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และควรมีการสำรวจความต้องการ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยเน้นที่การ พัฒนาตนเองก่อน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และมี กิจกรรมเพื่อปฏิบัติจริงด้านการให้ การแบ่งปัน การ ช่วยเหลือด้านความรู้ การเสียสละ และการ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๑๒	๕.๒
๒. ด้านปิยวาจา	การกล่าวคำที่สุภาพน่าฟังและเข้าใจ การพูดจาด้วย ถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูด หยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่น่าประโยชน์ เหมาะสา หรับกาลเทศะ และควรใช้คำพูดที่ไม่ทำร้ายความรู้สึก และการพูดที่ไม่เป็นความจริงไม่เกิดประโยชน์ต่อการ ทำงาน ควรรณรงค์การใช้ภาษาที่สุภาพ เพื่อการ พัฒนาด้านปิยวาจา ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และ ส่งเสริมครูดี นักเรียนดี ผู้บริหารดีด้านปิยวาจา	๙	๓.๙
๓. ด้านอัตถจริยา	การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วม และการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น การให้เกียรติกัน ทางสังคม รู้จักหน้าที่ของตนเองย่อมรู้ว่าอะไรที่ควรทำ และอะไรที่ไม่ควรทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อสังคม โรงเรียนที่เป็นวิถิพุทธ ควรส่งเสริมให้ ดำเนินการด้านความประพฤติ เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็น ประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เชื่อมโยงระบบช่วยเหลือผู้เรียน มีการร่วมมือในการ ช่วยเหลือ ด้านสังคมและชุมชนอยู่เสมอ	๑๑	๔.๘

หลักสังคหวัตถุ ๔	แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา	ก=๒๒๙ คน	
		จำนวน	ร้อยละ
๔. ด้านสมานัตตา	การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นแบบอย่าง สร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้น เสมอปลายและการรู้จักหน้าที่ ครูคือแบบอย่างของนักเรียน การมีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่ทำดีและถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูก็จะปฏิบัติตนได้เป็นธรรมชาติ ย่อมทำได้เสมอทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางปฏิบัติตนเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี และประเมินผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม	๗	๓.๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้

๑. ด้านทาน การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ การแบ่งปันทั้งวัตถุสิ่งของและความรู้การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และควรมีการสำรวจความต้องการ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยเน้นที่การพัฒนาตนเองก่อน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และมีกิจกรรมเพื่อปฏิบัติจริงด้านการให้ การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้านความรู้ การเสียสละ และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒. ด้านปิยวาจา การกล่าวคำที่สุภาพน่าฟังและเข้าใจ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ และควรใช้คำพูดที่ไม่ทำร้ายความรู้สึก และการพูดที่ไม่เป็นความจริงไม่เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน ควรรณรงค์การใช้ภาษาที่สุภาพ เพื่อการพัฒนาด้านปิยวาจา ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และส่งเสริมครูดี นักเรียนดี ผู้บริหารดีด้านปิยวาจา

๓. ด้านอัตถจริยา การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วมและการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น การให้เกียรติกันทางสังคม รู้จักหน้าที่ของตนเองย่อมรู้ว่าอะไรที่ควรทำและอะไรที่ไม่ควรทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม โรงเรียนที่เป็นวิถีพุทธ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการด้านความประพฤติ เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เชื่อมโยงระบบช่วยเหลือผู้เรียน มีการร่วมมือในการช่วยเหลือ ด้านสังคมและชุมชนอยู่เสมอ

๔. ด้านสมานัตตา การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นแบบอย่าง สร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้น เสมอปลายและการรู้จักหน้าที่ ครูคือแบบอย่างของนักเรียน การมีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่ทำดีและถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูก็จะปฏิบัติตนได้เป็นธรรมชาติ ย่อมทำได้เสมอทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางปฏิบัติตนเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี และประเมินผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม

๔.๔ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการสัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์จากเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์ ผู้บริหารทั้ง ๕ ท่าน ซึ่งมีรายละเอียดจากคำสัมภาษณ์ สรุปความสำคัญ (Key Informants) โดยภาพรวม มีดังต่อไปนี้^๑

๑. แนวทางการพัฒนา ด้านทาน คือ การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ, การแบ่งปันทั้งวัตถุสิ่งของและความรู้ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ควรมีการสำรวจความต้องการ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยเน้นที่การพัฒนาตนเองก่อน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และมีกิจกรรมเพื่อปฏิบัติจริงด้านการให้ การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้านความรู้ การเสียสละ และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์^๒

๒. แนวทางการพัฒนา ด้านปิยวาจา คือ การกล่าวคำที่สุภาพน่าฟังและเข้าใจ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะและควรใช้คำพูดที่ไม่ทำร้ายความรู้สึก และการพูดที่ไม่เป็นความจริงไม่เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน ควรรณรงค์การใช้ภาษาที่สุภาพ เพื่อการพัฒนาด้านปิยวาจาทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และส่งเสริมครูดี นักเรียนดี ผู้บริหารดีด้านปิยวาจา^๓

๓. แนวทางการพัฒนา ด้านอัตถจริยา คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และส่วนร่วมการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น การให้เกียรติกันทางสังคม รู้จักหน้าที่ของตนเองย่อมรู้ว่าอะไรที่ควรทำและอะไรที่ไม่ควรทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม โรงเรียนที่เป็นวิถีพุทธ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการด้านความประพฤติ เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เชื่อมโยงระบบช่วยเหลือผู้เรียน มีการร่วมมือในการช่วยเหลือ ด้านสังคมและชุมชนอยู่เสมอ^๔

๔. แนวทางการพัฒนา ด้านสมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นแบบอย่าง สร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้น เสมอปลายการรู้จักหน้าที่ ครูคือแบบอย่างของนักเรียน การมีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่ทำดีและถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูก็จะปฏิบัติตนได้เป็นธรรมชาติ ย่อมทำได้เสมอทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางปฏิบัติตนเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี และประเมินผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม^๕

^๑สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๒สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

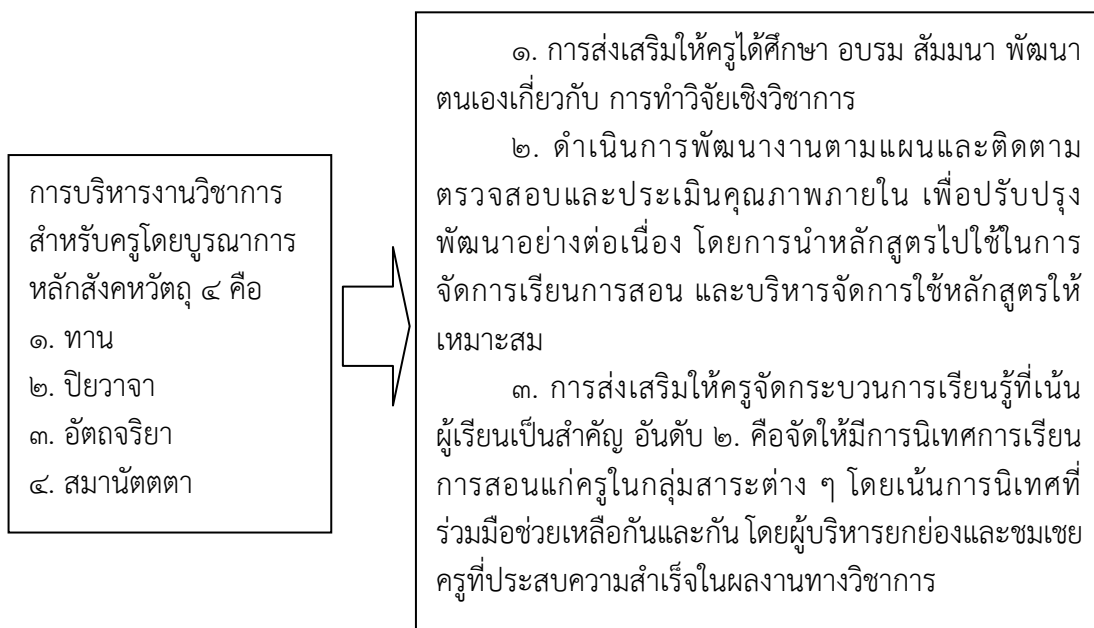
^๓สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๔สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๕สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ ดังภาพ

ภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ ๒ เป็นความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ในอำเภอพระประแดง ๔ ด้าน คือ ด้านทาน ปิยวาจา อุตถจริยา และ สมานัตตา ตอนที่ ๓ เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอพระประแดง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปข้าราชการครู

ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปข้าราชการครูครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๒๒๙ คน ๒๙ โรงเรียนจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ครูเป็นเพศหญิง จำนวน ๑๗๒ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๕๗ คน ข้าราชการครูมีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๑๐๐ คน มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี จำนวน ๔๘ คน มีอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๔๒ คน และมีอายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๒๙ คนจบการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๔๗ คน สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๖๗ คน ปริญญาตรี จำนวน ๑๕ คน และมีประสบการณ์การทำงาน ๖-๑๐ ปี จำนวน ๗๒ คน มีประสบการณ์การทำงาน ๑-๕ ปี จำนวน ๖๖ คน มีประสบการณ์การทำงาน ๑๖ ปี ขึ้นไป จำนวน ๕๒ คน และมีประสบการณ์การทำงาน ๑๑-๑๕ ปี จำนวน ๓๙ คน

๒. ผลการวิจัยโดยภาพรวม ๔ ด้าน

ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม และทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอุตถจริยา ด้านสมานัตตา ด้านทานและด้านปิยวาจา ตามลำดับ

๓. ผลการวิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้

๓.๑ ด้านทาน ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านทาน อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันและมีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ตามความเหมาะสมจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานทางด้านวิชาการ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนได้ตามสถานการณ์ ตามลำดับ

๓.๒ ด้านปิยวาจา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านปิยวาจา อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้งเมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบายงานวิชาการนั้นๆ อย่างเต็มที่ ด้วยถ้อยคำสุภาพ และมีการกล่าวคำ “ขอโทษ” หรือ “ขออภัย” เมื่อเกิดให้ข้อมูลผิดพลาดในงานวิชาการในผลงานทางวิชาการ ตามลำดับ

๓.๓ ด้านอัตถจริยา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตามความเป็นจริง จากระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่นๆตามแนวทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาอบรม สัมมนา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงวิชาการ ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดระบบการแนะแนวทางการศึกษาและวิชาชีพภายในและโรงเรียนโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

๓.๔ ด้านสมานัตตตา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมาก คือ มีการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการติดตามประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการ

สอนของโรงเรียน และผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมและผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม ตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้นำมาประเด็นมาอภิปรายดังนี้

๑. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ภาพรวม ๔ ด้าน และทุกด้านอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ผูกไมตรีเอื้อเพื่อเกื้อกูลประสานใจกัน ประกอบด้วย ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา ผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งด้านการบริหารและการใช้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้อธิบายความหมายของสังคหวัตถุ ๔ คือ หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วยทาน ให้ปัน คือเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันช่วยเหลือ สงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุน หรือทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจ และศิลปวิทยา ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือกล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจง แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล ชักจูงไปในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขา คือช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนช่วยช่วยกิจการต่างๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ปัญหา และช่วยแนะนำปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม และ สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบ และเสมอในทุกข์สุข คือร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน^๑ และงานวิจัยของ Bostrom ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชน โดยโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการ พบว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพจะต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับผู้เรียนจะเรียนรู้ เติบโตมีการพัฒนาในทางสร้างสรรค์ ชุมชนจะเจริญก้าวหน้า ครูในเขตชนบทต้องมีศักยภาพเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนาชนบท ผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชน ให้การจัดกิจกรรมของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ งานหลักของสถานศึกษา คือ การให้ความร่วมมือแก่สมาชิกในชุมชนไม่ว่าจะเป็นเยาวชน หรือผู้ใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน วัฒนธรรมของชุมชนมีอิทธิพลต่อการอยู่ร่วมกันต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน^๒

^๑พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๘๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕.

^๒Bostrom, อังใน, เฟลิน กะลัมพากร, “การมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๔), หน้า ๕๗.

๒. ด้านทาน ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านทาน อยู่ในระดับมาก เพราะว่า การให้ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ แบ่งปันของการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันและมีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ตามความเหมาะสมจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานทางด้านวิชาการ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพอย่างยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ สอดคล้องกับ พระมหาบุญมี มาลาวชิโร กล่าวว่าการให้ การเสียสละวัตถุสิ่งของต่างๆ ตามสมควรแก่กำลังตน เพื่อให้คนอื่นได้รับความสุขจากการมีวัตถุบ้าง เช่น การให้ทานแก่คนยากจน คนกำพร้า คนด้อยโอกาส การให้ทานนอกจากจะช่วยทำให้สังคมได้รับประโยชน์แล้ว ยังช่วยให้ตัวผู้ทำทานลดกิเลสตัณหาที่มีอยู่ในจิตใจได้ นั่นก็คือ ความโลภ ความตระหนี่ถี่เหนียว ความเห็นแก่ตัว นอกจากนี้การให้ทานยังเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เราสามารถปฏิบัติความดีอื่นๆ ขึ้นไปได้^๓ และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา ด้านทาน คือ การให้ความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ, การแบ่งปันทั้งวัตถุสิ่งของและความรู้ การเสียสละ การเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ควรมีการสำรวจความต้องการ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยเน้นที่การพัฒนาตนเองก่อน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และมีกิจกรรมเพื่อปฏิบัติจริงด้านการให้ การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้านความรู้ การเสียสละ และการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์^๔และงานวิจัยของ พระครูโพธิ์โรจน์กิจจาทร (สกุล สุภทฺโท) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนร่วมงานที่เดือดร้อน ด้วยคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ มีการให้อภัยอยู่เสมอ เมื่อเกิดความผิดพลาดในการทำงานร่วมกัน มีความเป็นกัลยาณมิตร พุดจาตถกทหายด้วยน้ำเสียงที่จริงใจ พุดจาอธิบายข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยความสุภาพ ถึงแม้จะประสบกับภาวะเครียด หรือสับสน รวมถึงสร้างความสัมพันธ์

^๓พระมหาบุญมี มาลาวชิโร, **ธรรมใจ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปริษาธร อินเตอร์ พรินท์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๗๗-๗๙.

^๔สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและต้องไม่ยึดติดกับบุคคล หรืองานนั้น แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์การเป็นหลัก มีบรรทัดฐาน หรือกฎเกณฑ์ ที่ทุกคนยอมรับ และส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติตามทำงานโดยยึดกฎระเบียบมากกว่าการยึดติดกับผลของงาน และการมีคุณธรรมประจำใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงาน^๕

๓. ด้านปียวาจา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านปียวาจา อยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง เมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบายงานวิชาการนั้นๆ อย่างเต็มใจ ด้วยถ้อยคำสุภาพ และมีการกล่าวคำ “ขอโทษ” หรือ “ขออภัย” เมื่อเกิดให้ข้อมูลผิดพลาดในงานวิชาการในผลงานทางวิชาการ สอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ท่านกล่าวว่า ปียวาจา พูดอย่างรักกัน คือกล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่ารัก ชี้แจง แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล ชักจูงไปในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สมานสามัคคี ทำให้รักใคร่นับถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน^๖ สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา ด้านปียวาจา คือ การกล่าวคำที่สุภาพน่ารักและเข้าใจ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะและควรใช้คำพูดที่ไม่ทำร้ายความรู้สึก และการพูดที่ไม่เป็นความจริงไม่เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน ควรณรงค์การใช้ภาษาที่สุภาพ เพื่อการพัฒนาด้านปียวาจา ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และส่งเสริมครูดี นักเรียนดี ผู้บริหารดีด้านปียวาจา^๗ และงานวิจัยของ **พระจตุพร เทวธมโม (ใจเย็น)** ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย คือความคิดเห็นเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ ด้านทาน โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน และจัดทัศนศึกษาตามสถานการณ์จริงในเนื้อหาบางรายวิชา ด้านปียวาจา ผู้บริหารควรอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวานและชัดเจน และควรชี้แจงนโยบาย

^๕ พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุทโท) “การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^๖ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, หน้า ๒๕.

^๗ สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

ในงานวิชาการต่าง ๆ แก่ครู โดยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ไม่รวบรัดตัดตอน จนทำให้ไม่เข้าใจในนโยบาย ด้านอัตถจริยา โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรพิเศษมาบรรยายเพิ่มเติมความรู้บางรายวิชา ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับรายวิชา ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควรจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ทำแผนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับโรงเรียน และควรจัดการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ด้านสมานัตตตา โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ ควรจัดประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อตรวจสอบและประเมินผลที่เหมาะสม^๔

๔. ด้านอัตถจริยา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านอัตถจริยา อยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตามความเป็นจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนจากโรงเรียนอื่นๆตามแนวทางทกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา อบรม สัมมนา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงวิชาการ ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นๆ ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในและโรงเรียนโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้ และอัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณะ ตลอดจนช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และขวนขวายช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ บำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งช่วยเหลือแก้ไข สามารถรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ชุมชน สังคม และประเทศชาติไว้ได้ ความเป็นผู้มีในเอื้อเพื่อเอื้อระของคนอื่น หรือสังคมด้วยแรงกาย ด้วยปัญญาหรือด้วยทรัพย์ จนเต็มความสามารถที่จะช่วยได้ เป็นเหตุให้รัก นับถือกันอย่างมั่นคง ช่วยให้การพัฒนามั่นคงและเข้มแข็งต่อไป^๕ สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา ด้านอัตถจริยา คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนร่วมการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น การให้เกียรติกันทางสังคม รู้จักหน้าที่ของตนเองยอมรู้ว่าอะไรที่ควรทำและอะไรที่ไม่ควรทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม โรงเรียนที่เป็นวิถีพุทธ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการด้านความประพฤติ เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เชื่อมโยงระบบช่วยเหลือผู้เรียน มีการร่วมมือในการช่วยเหลือ ด้านสังคมและชุมชนอยู่เสมอ^๖ และ

^๔ พระจตุพร เทวธมโม (ใจเย็น) “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร”, “วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

^๕ คุรุสาระเยียดใน อด.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

^๖ สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

งานวิจัยของ นิภาพร เหล่าพรมมา ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมให้ความเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง ๔ ด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ๑. การใช้หลักทาน, ๒. การใช้หลักปิยวาจา, ๓. การใช้หลักอหิงสา และ ๔. การใช้หลักสมานัตตตา ตามลำดับ แนวทางการบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหาร พบว่า ปัญหาด้านทาน ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรม เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงานน้อย, ด้านปิยวาจา ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการวางแผนนโยบาย และขาดการให้คำแนะนำที่ดี, ด้านอหิงสา ผู้บริหารมีอคติต่อผู้ได้บังคับบัญชา และวางตนไม่เหมาะสมในหน้าที่การงาน และด้านสมานัตตตา ผู้บริหารขาดระเบียบวินัย ขาดความเป็นภาวะผู้นำ และขาดความยุติธรรมในการบริหารบุคลากร, ด้านทาน ควรให้มีการติดตามการทำงาน และสนับสนุนกิจกรรมจัดสรรงบประมาณ สวัสดิการให้เพียงพอ, ด้านปิยวาจา ควรให้ผู้บริหารแสดงนโยบายให้ชัดเจนเปิดโอกาสให้บุคลากร แสดงความสามารถในการประชุมและทำงาน, ด้านอหิงสา ผู้บริหารควรให้ขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี สงเคราะห์ผู้ได้บังคับบัญชาด้วยมิตรไมตรีที่ดี และด้านสมานัตตตา ผู้บริหารควรมีการประสานงานกับบุคลากร ด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความเป็นภาวะผู้นำต่อผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอต้นเสมอปลาย^{๑๑}

๕. ด้านสมานัตตตา ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมาก เพราะว่า มีการดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการติดตามประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน และผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมและผู้บริหารมีคุณลักษณะ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม และสมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้แก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมเนียมในแต่ละกรณี การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอต่อมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ด้วยการร่วมสุขร่วมทุกข์ไม่ถือตัวมีความเสมอภาค วางตนเหมาะสม สามารถผูกพันรักษาความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะมนุษย์ทั้งหลาย รักนับถือความวางตนสม่ำเสมอไม่ถือตัว เป็นธรรมประจำโลกที่มนุษย์ทั้งหลายย่อมไม่เสมอกัน ด้วยทรัพย์ ยศศักดิ์ บริวาร ศิลปวิทยา และปัญญา ที่ยิ่งหย่อนกันกว่ากัน หากเราเคารพใน

^{๑๑} นิภาพร เหล่าพรมมา “การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ความเป็นมนุษย์ ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างมีศักดิ์ศรีเสมอกันในฐานะมนุษย์เหมือนกันกับเรา^{๑๒} สอดคล้องกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวว่า แนวทางการพัฒนา ด้านสมานัตตता คือ การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นแบบอย่าง สร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้นเสมอปลาย การรู้จักหน้าที่ ครูคือแบบอย่างของนักเรียน การมีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่ทำดีและถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูก็จะปฏิบัติตนได้เป็นธรรมชาติ ย่อมทำได้เสมอทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางปฏิบัติตนเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี และประเมิณผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม^{๑๓} และงานวิจัยของ พระครูประทีปธรรมารักษ์ (ประพันธ์ พนธฺมโม) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ และตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้บริหารและครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านทาน โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับบางรายวิชาที่สอน และจัดทัศนศึกษาตามสถานการณ์จริงในเนื้อหาบางรายวิชา ด้านปิยวาจา ผู้บริหารควรอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน และชัดเจน และครูชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่าง ๆ แก่ครู โยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวย ไม่รวมรัดตัดตอน จนทำให้ไม่เข้าใจนโยบาย ด้านอัตถจริยา โรงเรียนควรจัดหาวิทยากรพิเศษมาบรรยายเพิ่มเติมความรู้บางรายวิชา ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับรายวิชา ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควรจัดหาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ทำแผนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับโรงเรียน และควรจัดการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ด้านสมานัตตता โรงเรียนควรจัดการบุคลากรผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ ควรจัดประเมินผลก่อนเรียน และหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อมเรียนและความก้าวหน้า และควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญกำหนดวิธีการ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสม^{๑๔}

^{๑๒} ดูรายละเอียดใน งบ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

^{๑๓} สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๑๔} พระครูประทีปธรรมารักษ์ (ประพันธ์ พนธฺมโม), “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

๖. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้

๖.๑ ด้านทาน ควรให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือ การแบ่งปันทั้งวัตถุ สิ่งของและความรู้ การเสียสละ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และควรมีการสำรวจความต้องการ หรือจัดให้มีการช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยเน้นที่การพัฒนาตนเองก่อน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และมีกิจกรรมเพื่อปฏิบัติจริงด้านการให้ การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้านความรู้ การเสียสละ และการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖.๒ ด้านปิยวาจา ควรมีการกล่าวคำที่สุภาพน่าฟังและเข้าใจ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสาหรับกาลเทศะ และควรใช้คำพูดที่ไม่ทำร้ายความรู้สึก และการพูดที่ไม่เป็นความจริงไม่เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน ควรรณรงค์การใช้ภาษาที่สุภาพ เพื่อการพัฒนาด้านปิยวาจา ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และส่งเสริมครูดี นักเรียนดี ผู้บริหารดีด้านปิยวาจา

๖.๓ ด้านอัตถจริยา ควรประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วมและการเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น การให้เกียรติกันทางสังคม รู้จักหน้าที่ของตนเองย่อมรู้ว่าอะไรที่ควรทำและอะไรที่ไม่ควรทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม โรงเรียนที่เป็นวิถียุทธ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการด้านความประพฤติ เพื่อเป็นแบบอย่าง เป็นประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข เชื่อมโยงระบบช่วยเหลือผู้เรียน มีการร่วมมือในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๖.๔ ด้านสมานัตตา การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม เป็นแบบอย่าง สร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้น เสมอปลายและการรู้จักหน้าที่ ครูคือแบบอย่างของนักเรียน การมีสติรู้ว่าสิ่งใดควรทำ ย่อมรู้ว่าสิ่งที่ทำดีและถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูก็จะปฏิบัติตนได้เป็นธรรมชาติ ย่อมทำได้เสมอทุกที่ทุกเวลา การจัดการเรียนการสอน ควรให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางปฏิบัติตนเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีและประเมินผลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรอย่างเหมาะสม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับท้องถิ่นยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีประเด็นที่ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้วาจาของบุคลากรตามหลักกศมุล

๒.๒ การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีประเด็นที่ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง ผู้บริหารควรยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

๒. ควรวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่งเสริมภาวะผู้นำ ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

๑. ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. พระไตรปิฎกภาษาบาลี. ฉบับมหาจุฬาเตปิฎก, ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กระทรวงศึกษาธิการ. การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๓.

กมล ภูประเสริฐ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์, ๒๕๔๕.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ปันสมองของชาติ : ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

บริษัท เอส.เอเซีย เพรส ๑๙๘๘ จำกัด, ๒๕๔๓.

กิตติมา ปรีดีดิลล. การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษรพัฒนา, ๒๕๕๒.

ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์. การบริหารงานวิชาการ. สงขลา: ฝ่ายเทคโนโลยีสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๗.

ถวิล อรัญเวศ. การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา, ๒๕๕๔.

ธเนศ คิตุรุ่งเรือง. การประกันคุณภาพในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๙.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร: บิสนิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๔๑.

นพพงษ์ บุญจิตราดุล. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔.

ประชุม ผงผ่าน. พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๔.

ประยูร อาษานาม. คู่มือวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, ๒๕๔๑.

ประกอบ กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุขภาพการพิมพ์, ๒๕๔๒.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, ๒๕๕๔.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). ธรรมนุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ ๘๐. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐.

พระมหาบุญมี มาลาวิชโร. ธรรมใจ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ปรีชาธร อินเตอร์ พริน จำกัด, ๒๕๕๑.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี, ๒๕๔๒.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

รุจิร ภูสาระ. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕.

รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม. การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕.

รุ่ง แก้วแดง. ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: มติชน, ๒๕๔๔.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คพับลิเคชั่น, ๒๕๕๖.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.

สายหยุด จำปาทอง. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖.

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๖.

_____. แนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์, ๒๕๕๖.

สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๓.

_____. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี, ๒๕๔๓.

อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนและจัดระบบแผนงานในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอส ดีเพรส, ๒๕๓๘.

อำภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. **หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.

(๒) ค้นคว้าอิสระ/ภาคนิพนธ์/วิทยานิพนธ์:

คมเดช สีหาฤทธิ์. “การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเอกชน ในสังกัดจังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต**. สำนักงานบัณฑิตศึกษา: สถาบันราชภัฏเลย, ๒๕๔๗.

จิรวรรณ มาดี. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.

จเร เหมือนมั่น. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา ๖. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓.

จิรวรรณ มาดี. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.

นิภาพร เหล่าพรมมา. “การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๗ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

บุปผา แก้วรักษ์. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร เขต ๖. **ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๖.

ผกา สามารถ. สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการยุคปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน ศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๗.

พระมหาเนตร์ ดิग्ขวิโร. “ความพึงพอใจของผู้โดยสารถต่อการให้บริการของการรถไฟแห่งประเทศไทยตามหลักสังคหวัตถุ ๔: กรณีศึกษาสถานีรถไฟหัวลำโพง กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระมหานภสินธุ์ ยโสธร. “ความพึงพอใจของผู้โดยสารถต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (ขสมก.)”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปโน. “ความพึงพอใจของผู้โดยสารถือการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (ขสมก.)”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระครูประทีปธรรมารักษ์ (ประพันธ์ พนธฺมโม). “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พระครูไพโรจน์กิจจาทร (สกุล สุภทฺโท). “การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตประเวศ สังกัดกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พระจตุพร เทวธมฺโม (ใจยิ้ม). “การบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร”, “**วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พุกษา พุทธรักษ์. “การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ ๔: กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

เพลิน กะลัมพากร. “การมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันสารเสพติดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๔.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑.

ราชันย์ ธงชัย. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในการลงบัญชีทหารกองเกินตามแนวสังคหวัตถุ ๔ ของหน่วยสวัสดิการอำเภอเมือง จังหวัดระยอง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ลดาวลัย มหะศรี. “การมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดเขตพื้นฐานการศึกษาขอนแก่น เขต ๑”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐.

วรเชษฐ์ จันทกริมย์. “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน”. **การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.

วัฒนา มโนจิตร. “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่”.

การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, ๒๕๔๐.

สมหมาย บัวจันทร์. “การวิเคราะห์และยกระดับความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนตามหลักสัจจวัตถุ ๔ ของสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์).** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

อำนวย แยมสะอาด. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา ๗. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๙.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/posts/๒ [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

ขอบข่ายของการบริหารประถมศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/posts/๒ [๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

ฮอลล์ (Hall). การบริหาร ๔ รูปแบบ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

Mintzberg. มาตรฐานทางทักษะ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

Ouchi. วัฒนธรรมของสมาชิกองค์กร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/phathnakarkhxngdekpthmway/home>. [๖ มกราคม ๒๕๖๑].

Fayol. หลักการบริหาร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.gotoknow.org/ [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

Gulick and Urwick. ขั้นตอนการบริหาร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

Sears. กระบวนการการศึกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

Gregg. กระบวนการบริหาร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

Campbell. กระบวนการบริหาร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/> [๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๐].

ประสิทธิผลการสอน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/Law๒๒๒>. [๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

ประสิทธิผลของการสอน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/Law>. [๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑].

(๔) สัมภาษณ์:

สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง ๕ โรงเรียน, อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ, ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ:

American Association of School Administrators : AASA, 1999.

Barbara Kellman. **Leadership as a Political Act in Leadership: Multidisciplinary Perspectives.** New Jersey: Prentice Hall, 1984.

Blustering. Eric Barry. **Managing Management Information System (MIS) Development in the federal Government.** Dissertation Abstracts International, Administration: New York, 1989

Cardinal Otto. **On a Generic Management International System Model with Application to Public School System.** Dissertation Abstracts Intimation, Administration, 1982

Hodge & Johnson. **Management and Organization Behavior.** New York: John Willey & Sons, 1970.

Kingsbury, J.B. **Personnel Administration for Thai Students.** Bangkok: Institute of Public Administration, Thammasat University, 1957.

Ralph M. Stogdill. **Personal Factor Associated with Leadership Survey of Literature in leadership.** Maryland Penguin Books, 1967.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจกัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๒. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๓. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้มี ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔
สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔
สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☒ ตามสถานภาพเป็นจริง

๑. เพศ

() ชาย

() หญิง

๒. อายุ

() อายุ ๒๐ - ๓๐ ปี

() อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี

() อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี

() อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

๔. ประสบการณ์การทำงาน

() ๑ - ๕ ปี

() ๖ - ๑๐ ปี

() ๑๑ - ๑๕ ปี

() ๑๖ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ		ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านทาน						
๑	ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้					
๒	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
๓	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน					
๔	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน					
๕	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					
๖	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานทางด้านวิชาการ					
๗	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพอย่างยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์					
๒. ด้านปิยวาจา						
๑	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ชวนฟัง					
๒	ผู้บริหารชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่างๆ แก่ครูโดยใช้คำพูดที่นุ่มนวลสละสลวยไม่กระโชก โชกฮาก					
๓	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง					
๔	ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทางวิชาการ					
๕	ผู้บริหารไม่ใช้ถ้อยคำในการอธิบายงานวิชาการที่ทำให้ครูรู้สึกเสียใจ เสียใจ หรือคับแค้นใจ					
๖	ได้รับคำกล่าว “ขอโทษ” หรือ “ขออภัย” เมื่อเกิดให้ข้อมูลผิดพลาดในงานวิชาการ					
๗	เมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบายงานวิชาการนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ด้วยถ้อยคำสุภาพ					

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจพจน์ ๔ สำหรับครูโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ		ระดับความคิดเห็น				
		๕	๔	๓	๒	๑
๓. ด้านอรรถจริยา						
๑.	ส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมีการประเมินตามความเป็นจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน					
๒.	จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด					
๓.	ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา อบรม สัมมนา พัฒนานตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงวิชาการ					
๔.	ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับโรงเรียนอื่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ					
๕.	ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้					
๖.	ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น					
๗.	จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียนโดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้					
๔. ด้านสมานัตตตา						
๑.	ผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม					
๒.	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม					
๓.	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียน					
๔.	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในโรงเรียน					
๕.	ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับโรงเรียน					
๖.	ติดตาม ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน					
๗.	ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจกัตถ์ ๔
สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ด้านทาน คือการให้, การแบ่งปันทั้งวัตถุสิ่งของและความรู้, การเสียสละ, การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ด้านปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานพูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ด้านอัตถจริยา คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ด้านสมานัตตตา คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสร้างความเป็นผู้นำ เสมอต้น เสมอปลาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

วัน/เดือน/ปี ให้สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ ๒ ประเด็นสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

๑. ด้านงาน การให้

ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างไรบ้าง (ด้านงาน)

๒. ด้านปียวจา การกล่าวไพจาที่ไพเราะ

ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างไรบ้าง (ด้านปียวจา)

๓. ด้านอัตรจริยา

ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างไรบ้าง (ด้านอัตรจริยา)

๔. ด้านสมานัตตา

ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างไรบ้าง (ด้านสมานัตตา)

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังกัดฯ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย

ชื่อ-นาย/สกุล	ตำแหน่ง/ทางการบริหาร
รศ. ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ. ดร.สิน งามประโคน	อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ. ดร.วิชุดา หุ่นวิไล	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. ดร.สมหมาย จันทรเรือง	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร. นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ โทร./๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๕๓ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทพร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรปราการ เขต ๖” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ ประธานกรรมการ

๒. พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร. กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติโครงการให้ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

วันที่ ๒๑.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ โทร./๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๕๓ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.สิน งามประโคน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรปราการ เขต ๖” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ ประธานกรรมการ

๒. พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร. กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติโครงการให้ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

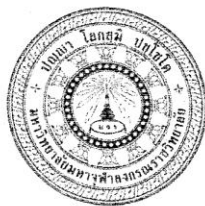
ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๔๙๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรียน รศ.ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญ โนนามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรปราการ เขต ๖” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ ประธานกรรมการ
๒. พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร. กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล)
วันที่ ๓๑.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๔๔๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะยง จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรปราการ เขต ๖” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ ประธานกรรมการ

๒. พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร. กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง)

วันที่ ๒๕.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๔๔๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทพร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะยง จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรปราการ เขต ๖” เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ ประธานกรรมการ
๒. พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร. กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุญาตขอให้ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนา เครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ)

วันที่ ๑๑.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ภาคผนวก ง

หนังสือขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๘๙-๘๑๙-๕๙๙๑

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโปร่ง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๓๐ ฉบับ

โรงเรียนวัดบางโปร่ง	
เลขที่	๕๐๐
ชื่อ	ศุภณัฐ มีธา
วันที่	
เวลา	
ฉบับ	

ด้วย พระสมุห์ประสาทพร ฉายา มหาปุณฺณ โนามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

เพื่อการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ.ร.ร.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ผอ.หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

เรียนมาด้วยความนับถือ

ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย

แจ้งมาเพื่อทราบ

ศุภณัฐ มีธา

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

-เกษม

-ศุภณัฐ

-ศุภณัฐ

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทดลองวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ภาคผนวก จ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ผลการค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถาม

IOC (Index of Objective Congruence)

เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลัก
สัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับตัวแปรแบบสอบถามจากความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ และผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ให้
คะแนนค่า IOC ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

+ ๑ หมายถึง แบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการ
บริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔

๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาการบริหารงานวิชาการ
ตามหลักสัจคหวัดฤ ๔

- ๑ หมายถึง เนื้อหาไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัดฤ ๔ สำหรับครุ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ		ความสอดคล้อง IOC			
		+๑	๐	-๑	ข้อเสนอแนะ
ด้านทาน					
๑	ส่งเสริมให้ครุจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วย การเรียนรู้	✓			
๒	ส่งเสริมให้ครุจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓			
๓	ส่งเสริมให้ครุจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน	✓			
๔	จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครุในกลุ่มสาระต่างๆ โดย เน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน	✓			
๕	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครุเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความ เหมาะสม	✓			
๖	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานทางด้านวิชาการ	✓			
๗	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครุได้ปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ อย่างยัดหยุ่นได้ตามสถานการณ์	✓			

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจกัตถุ ๔ สำหรับครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ		ความสอดคล้อง IOC			
		+๑	๐	-๑	ข้อเสนอแนะ
ด้านปียวจา					
๑	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวานชวนฟัง	✓			
๒	ผู้บริหารชี้แจงนโยบายในงานวิชาการต่างๆ แก่ครูโดยใช้คำพูดที่ นุ่มนวลสละสลวยไม่กระโชก โหวกฮาก	✓			
๓	ผู้บริหารอธิบายงานวิชาการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง	✓			
๔	ผู้บริหารยกย่องและชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จในผลงานทาง วิชาการ	✓			
๕	ผู้บริหารไม่ใช้อยู่คำในการอธิบายงานวิชาการที่ทำให้ครูรู้สึก สะเทือนใจ น้อยใจ เสียใจ หรือคับแค้นใจ	✓			
๖	ได้รับคำกล่าว “ขอโทษ” หรือ “ขอภัย” เมื่อเกิดให้ข้อมูลผิดพลาด ในงานวิชาการ	✓			
๗	เมื่อครูไม่เข้าใจในงานวิชาการ ผู้บริหารยินดีที่จะอธิบายงาน วิชาการนั้น ๆ อย่างเต็มที่ ด้วยถ้อยคำสุภาพ	✓			
ด้านอัตถจริยา					
๑	ส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนโดยมี การประเมินตามความเป็นจริง จากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน	✓			
๒	จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียน จากโรงเรียนอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	✓			
๓	ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษา อบรม สัมมนา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับการทำ วิจัยเชิงวิชาการ	✓			
๔	ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนและงานวิชาการกับโรงเรียนอื่นหน่วยงานอื่น ๆ	✓			
๕	ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนใน การจัดกระบวนการเรียนรู้	✓			
๖	ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยภูมิปัญญา ท้องถิ่น	✓			
๗	จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในโรงเรียนโดย เชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนรู้	✓			

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังกัด ๔ สำหรับครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ		ความสอดคล้อง IOC			
		+๑	๐	-๑	ข้อเสนอแนะ
ด้านสมานัตตตา					
๑	ผู้บริหารนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม	✓			
๒	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	✓			
๓	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียน	✓			
๔	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนภายในโรงเรียน	✓			
๕	ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับโรงเรียน	✓			
๖	ติดตาม ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศวิชาการ และการเรียนการสอนของโรงเรียน	✓			
๗	ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	✓			

ผลการหาค่า (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน

เรื่อง

แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจจกัตถ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

+๑ = แน่ใจ หมายถึง แบบสอบถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

๐ = ไม่แนใจ หมายถึง ไม่แนใจว่าจะวัดได้

-๑ = ไม่แนใจ หมายถึง แบบสอบถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน					รวม/คน	ผลของ IOC	สรุปผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	คนที่ ๔	คนที่ ๕			
๑.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๖.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน					รวม/คน	ผลของ IOC	สรุปผล
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	คนที่ ๔	คนที่ ๕			
๑๙.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๑.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๕.	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
ค่า IOC ได้ ๐.๘-๑ ถือว่า ใช้ได้ ต่ำกว่า ๐.๐๕ ต้องแก้ไขปรับปรุง							๑.๐๐	ใช้ได้

สรุปผลการหา ค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน ทุกท่านมีความเห็นว่าแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสัจคหวัตถุ ๔ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีความสอดคล้องกับตัวแปรทั้ง ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านทาน

๒. ด้านปิยวาจา

๓. ด้านอัตถจริย

๔. ด้านสมานัตตตา

โดยที่ ค่า IOC +๑ คือ แบบสอบถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า IOC ๐ คือ ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า IOC - ๑ คือ แบบสอบถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

โดยใช้วิธีเลือกข้อคำถามของแบบสอบถามที่มีค่ากำหนดทางสถิติที่ ๐.๐๕ ขึ้นไป จากคำถามทั้งหมด ๓๐ ข้อ ใช้ได้ ๓๐ ข้อ คือ มีข้อคำตอบของแบบสอบถามความคิดเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน ในการหาค่า (IOC) และได้ค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเชื่อมั่น (Try Out) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.411	.923	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	160.6000	191.972	.312	.	.399
a2	160.4667	190.051	.404	.	.393
a3	160.4667	193.085	.291	.	.402
a4	160.6667	188.920	.376	.	.390
a5	160.4667	191.844	.298	.	.399
a6	160.6667	188.920	.537	.	.389
a7	160.5333	185.775	.679	.	.378
a8	160.6000	180.386	.888	.	.359
a9	160.7333	180.340	.671	.	.361
b1	160.1333	197.499	-.029	.	.417
b2	160.5333	188.120	.685	.	.385
b3	157.8000	140.993	-.205	.	.946
b4	160.2000	194.234	.163	.	.406
b5	160.0000	194.897	.243	.	.407
b6	160.3333	187.678	.678	.	.384
b7	160.0667	198.133	-.082	.	.418
b8	160.1333	195.292	.148	.	.409
b9	160.6000	192.800	.213	.	.402

c1	160.4000	193.214	.276	.	.403
c2	160.3333	196.782	.010	.	.415
c3	160.2000	194.234	.217	.	.406
c4	160.1333	197.913	-.060	.	.417
c5	160.4000	189.076	.456	.	.390
c6	160.5333	182.602	.878	.	.367
c7	160.1333	190.189	.425	.	.393
c8	160.4000	190.455	.475	.	.394
c9	160.2667	192.478	.261	.	.401
d1	160.2000	194.097	.227	.	.405
d2	160.4667	191.982	.372	.	.399
d3	160.5333	186.051	.557	.	.380
d4	160.0000	192.690	.474	.	.400
d5	160.0000	193.517	.387	.	.403
d6	160.4000	192.938	.296	.	.402
d7	160.3333	190.851	.352	.	.396
d8	160.4667	189.223	.576	.	.389
d9	160.1333	188.947	.503	.	.389

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อการวิจัย
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคัง**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

โรงเรียนวัดทองคัง
เลขรับ..... 853
วันที่..... 1 Nov 61
เวลา.....

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคัง
☒ เพื่อทราบ
☐ เห็นควรขอ... ..
ลงชื่อ.....
วันที่.....

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองคัง
☒ ทราบ
☒ มอบกลุ่มบริหาร
☐ วิชาการ
☒ ทวิโย
☐ อื่น ๆ.....
☒ พิจารณา
☒ ดำเนินการ
ลงชื่อ.....
วันที่.....

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยหากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๗/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อการวิจัย
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียน**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

โรงเรียนวัดบางหัวเสือ	
วันที่รับ	๑๑/๑๐/๖๑
เลขที่	๖๖๖
☒ วก.	☐ บก.
☐ นก.	☐ นร.
ลงชื่อ	๖๖๖

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนันท)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ

- พระครู...

- มจร. พระครู...

พระครู...

- พระครู...

๖๖๖

๑ พ.ย ๖๑

- จกช

๑ พ.ย ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าสนวนาวาส
สิ่งที่ส่งมาด้วย 1 แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

โรงเรียนวัดป่าสนวนาวาส
นายวิชาญ ๖๐๕
วันที่ ๑ เดือน พ.ย. พ.ศ. ๖๑

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณฺณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

รายนาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดป่าสนวนาวาส

- ☒ เพื่อโปรดทราบ.....
☐ เพื่อมอบ.....
☐ เพื่ออนุญาต.....
☐ เพื่อยื่นแจ้งคณะครู.....

วิชัย

อนุญาต

1 พ.ย. ๖1

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารเพื่อการวิจัย
 เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนนกกะเตม**
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ทช.๒๐๕๕๕๕

ดร.นิพนธ์ ๒ ๕๕
 ๕๕๕๕๕๕ ๕๕

๕/๑๑/๕๕

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหลักเหล็ก (สหราษฎร์)
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗ ฉบับ

โรงเรียนวัดป่าอภัยสุโขทัย
เลขที่รับ..... ๕๐๗
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนath)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ส่งมอบผู้แทนโรงเรียนวัดป่าอภัยสุโขทัย

- ☒ เพื่อไปประชาสัมพันธ์.....
☐ เพื่อเก็บ.....
☐ เพื่ออนุญาต.....
☐ เพื่อเก็บข้อมูล.....

วันที่.....

๐๕๓๓

๑ พ.ย. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศป ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายแผนงานทั่วไป เนื่องด้วย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ฉบับ

โรงเรียนวัดถ้ำโรตเทอ
เลขที่..... 440 / ๗๖
วันที่ 7 / ๗๘ / ๗๖
..... /

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๑๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาศาคริษาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ”เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

Mmm

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

โรงเรียนสุรนารีวิทยา
- ในชั้นเรียนมีการบูรณาการ
ความรู้จากทุกสาระการเรียนรู้
จัดกิจกรรมการเรียนรู้

(အထွေထွေ အချက်များ)

ขอแจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลำไทรเหนือ
หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง
๒ พ.ค. ๖๕

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยมหาดมราชวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาธพร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผอ.

เรียน

นายสุวิทย์ วัฒนวิทย์
ผู้อำนวยการวิทยาลัยมหาดมราชวิทยาลัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนันท)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

แทนอธิการ

๗ ๑๐ ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโสมนัสราชวรวิหาร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๔ ฉบับ

โรงเรียนวัดโสมนัสราชวรวิหาร
เลขที่ ๑๕
วันที่ 14/10/2561
เวลา 15.20 น.

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปัญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโสมนัสราชวรวิหาร
ดิฉัน นางสาวศุภมาส งามสง่า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
จังหวัดบุรีรัมย์
กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
จึงขอเรียนขอแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ”
จำนวน ๑๔ ฉบับ
ขอเรียนขอแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ”
จำนวน ๑๔ ฉบับ
ขอเรียนขอแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ”
จำนวน ๑๔ ฉบับ

นางสาวศุภมาส งามสง่า
14 ต.ค. ๒๕๖๑

- ทน -
จากนางสาวศุภมาส งามสง่า
14 ต.ค. ๒๕๖๑
14 ต.ค. ๒๕๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางหัวเสือ**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

โรงเรียนวัดบางหัวเสือ	
วันที่รับ	๖/๑๐/๖๑
เลขที่	๕๕๖
☒ รก.	☐ ขก.
☐ มก.	☐ ขม.
ลงชื่อ	รับ

ด้วย พระสมุห์ประสาธพร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะยงระหง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะยงระหง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนันท)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีโรงเรียน

เพื่อทราบ

- มจร. ขอสงวนสิทธิ์ในแบบฉบับ
เพื่อวิจัย

- ผู้อำนวยการโรงเรียน

ขอ

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

๑ พ.ย. ๖๑

- ทสว

- ผู้อำนวยการโรงเรียน

๑ พ.ย. ๖๑

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

๑๖/๙

๙ ๙ ๙ ๙

๙ ๙ ๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไทย**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๖ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ส่งมาด้วย

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.
- ๖.
- ๗.

๑.

๑.

๑.

- 1/11/8

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

๑.

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

1/11/8

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางฝ้าย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๒ ฉบับ

ชื่อ	
นามสกุล	
ตำแหน่ง	
วิชา	
ปี	
ภาค	
คณะ	
โรงเรียน	
จังหวัด	
อำเภอ	
ตำบล	
หมู่บ้าน	
เลขที่	
โทรศัพท์	
โทรสาร	
แฟกซ์	
อีเมล	
เว็บไซต์	
อื่นๆ	

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณฺโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

สมณศรีนรินทร์ อานันท์

ศาสตราจารย์ ดร.เกษม แสงนนท์

ดร.เกษม แสงนนท์

ก

๗ พย ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะสมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคหะสิษฐ์วิทยาคม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้อย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

โรงเรียนวัดห้อย
เลขที่ 851
วันที่ 1 พ.ย. 61
เวลา

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้อย
☒ เพื่อทราบ
☐ เห็นควรว่า...
ลงชื่อ.....
วันที่.....

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้อย
☒ ทราบ
☒ มอบกลุ่ม...
☐ วิชา...
☒ ทวี...
☐ อื่น...
☒ พิจารณ...
☒ ดำเนินการ
วันที่.....

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงยังไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหญ้าแพรก**
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 17 ฉบับ

ร.ร. บ้านหนองหญ้าแพรก
 หมู่ ๑ 844
 บ.บ. ๑/๖๑
 เลข ๐๙.๒๐

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

รับ ร.ร. บ้านหนองหญ้าแพรก
 - เรียบร้อยแล้ว
 - ส่งแฟ้มเอกสารวิจัย
 - ส่งแบบสอบถาม
 - ส่งแบบสอบถาม
 - ส่งแบบสอบถาม

๑ ร.ร. บ. ๖๑

๑ ร.ร. บ. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนางสนิม**
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณฺโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิตินำตั้ง ดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอยะยง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอยะยง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

www.mcu.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

วันที่ ๑๙๔

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองนพคุณ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๔ ฉบับ

วันที่ ๑ พ.ย. ๖๑

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการ

- เพื่อทพ

- มอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

พ.ท.ท.

๗ พ.ย. ๖๑

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ทพ

ม.ค. ๐.๖๑๒๐, ๑๖๑๒๐
๐.๐๐๐๐ ๐.๐๐๐๐
๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

8 Dec. 61

1. ๔๖

2. ๕๖

3. ๖๖

4. ๗๖

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอง่วงน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

โรงเรียนวัดบางกระเจ้ากลาง
เลขรับ ๘๙/๖
วันที่ ๘ พ.ย. ๖๑
มาตรา

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางกระเจ้ากลาง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

--ตรง
-เมฆดวงมณี
ดิ/วิจยกร

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดระก (สหราษฎร์สมุเคราะห์)
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปัญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหัตถ์ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหัตถ์ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดระก (สหราษฎร์สมุเคราะห์)
 ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

โรงเรียนวัดกลาง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๑๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๕
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลาง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกลาง
- ร.สุวิมลกรณกร วิทยาสถ
แจ้งเรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- จีรสิงห์เพ็ชรเกษม

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ทพ
- มอ. ๐๖๖๖, ๐๖๖๗
๐. ๖๖๖๖, ๐. ๖๖๖๗
๘ ๖๖๖๖

ร.ม.ทพ
๐๖๖๖

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

๘ ๖๖๖๖

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก
เลขที่รับ 425
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๑
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก

เพื่อโปรดทราบ

เห็นสมควรดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

- ทราบ

- ส่งข้อมูลแบบสอบถาม

วันที่ ๑ ธ.ค.

๑ พ.ย. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

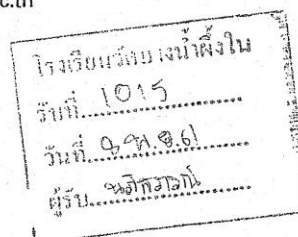
ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดนาง อำเภอวังน้อย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน	ผู้อำนวยการ
☒	เพื่อไปตรวจงาน
☐	เพื่อไปตรวจพิจารณา
☐	
	หรือติดต่อ

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

- ทรง

มอบหมายให้ติดต่อขอแบบสอบถาม

วันที่ ๑ ธค

๑ พ.ย. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗ ฉบับ

โรงเรียนบ้านบางจาก	
เลขที่	๕๙๒ / ๒๑
วันที่	๗ / ๑๐ / ๒๕๖๑
เวลา	๑๒:๐๐ น.

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหัตถ์ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหัตถ์ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

- ทราบ

- ๑๑๖ อ. สมพิศ, อ. รุ่ง, อ. สุทธิ,
อ. จุฬารัตน์, อ. ระพีพร, อ. จีสิทธิ์,
และ อ. อัมพร กองหม่อมสมคม ทช.ใน
กักตุน

๗ พ.ค. ๒๕๖๑
๗ พ.ค. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

โรงเรียนมัธยมศึกษาในอ. ลพบุรี. ถนนพหลโยธิน
 ตำบล...
 มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชนนินิต
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๔ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณฺญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๒๐๐-๘๐. ๘๕๐๐๐๐

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

8 Dec 61

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th โรงเรียนอนุบาลจุลลึงค์

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

วันที่ ๔/๑๐/๒๕๖๑

วันที่ ๑/๑๐/๒๕๖๑

เวลา ๗.๑๐

ผู้อำนวยการ ☒ การเงินงบประมาณบุคลากร ☐ บริหารทั่วไป

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลจุลลึงค์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑๖ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

Rev. Dr.

พระสงฆ์เจ้าคณะอำเภอพระประแดง

(ดร.เกษม แสงนนท์)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอสงวนสิทธิ์ในแบบสอบถาม

ผู้อำนวยการโรงเรียน

๑/๑๐-๒๕๖๑

Rev. Dr.
ผู้อำนวยการโรงเรียน
๑/๑๐-๒๕๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

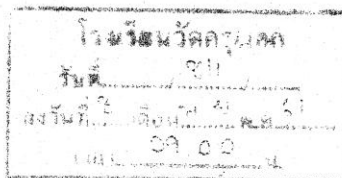
ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุฑ
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๗ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางบาล จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

วันที่ ๑๐

ดร.สุจิตต์ งามแก้ว

นางสาวณัฏฐา งามแก้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

นางสาวณัฏฐา งามแก้ว

- รับทราบ

ผอ.ดร.อรรถกฤษณ์ งามแก้ว

โรงเรียนวัดครุฑ

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๑

(นางสาวณัฏฐา งามแก้ว)

ผู้อำนวยการพิเศษ วิชาการในตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดครุฑ

๑ พ.ย. ๒๕๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcui.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

โรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพคน

เลขที่ ๖๖๕/๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพยอมคฤหาสน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

วันที่ 15 เดือน พ.ย. พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปุณโณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการ
 เพื่อ
 ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อ
 การวิจัย

รวมเป็นผู้อำนวยการ

✓ทราบ

ขอหมายให้.....ดำเนินการ

ดร.วิจิตร น. 1-43

(๑ คน)

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

15 พ.ย. ๖1

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๗/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดรางบัวสุวรรณ**
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

โรงเรียนวัดรางบัวสุวรรณ
รับที่ ๗๑/๑
วันที่ ๘ พ.ย. ๖๑
ผู้รับ ทพ.กัม

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาบุญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการ
- เพื่อทราบ
ขออนุญาตให้เก็บแบบสอบถาม
เพื่อการศึกษา
ทพ.กัม
๘ พ.ย. ๖๑

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เอกม แสงนนท์)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

๘ พ.ย. ๖๑

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกิตติมาภรณ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๔ ฉบับ

โรงเรียนวัดบางกอบัว
เลขที่ ๑๑๓
วันที่ ๘ พ.ย. ๖๑
เวลา ๑๕.๐๐ น.

ด้วย พระสมุห์ประสาทร ฉายา มหาปัญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ทราบ
ผอ.ฝ่ายวิชาการ
ดร.เกษม
สัณติ ๒๕/๐๓/๖๑
๑ พ.ย. ๖๑

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ທີ 46 ៦១០៣.៣/៥៣៨

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๔๐๐๑-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

www.mcu.ac.th

ନାମ: ନିତ୍ୟ / ପ୍ରମୁଖ

22 / Nov. / 22

1337 99. 60

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เขียน
ผู้มีอำนาจการให้หรือเรียกคืนมากระบวน (เช่น บณบคูกาฬารือนกพิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระสมุห์ประสาทพร ฉายา มหาปุณฺณ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๖๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลัง ดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหัตถ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

Mmm

(ดร.เกษม แสงบุญรัตน์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผอ. รร. วัดบางทรายใหญ่.

ကျေးဇူးတင်စာတမ်း မှတ်စုများ

แจกแบบ ล้อมตาม เพื่อการวิจัย.

M

ଉତ୍ତର ଗୁପ୍ତାବଳୀ

- 579721

- ΔH of CH_3CN is 110

①. $\frac{1}{2} \log \frac{1}{2}$

John
12.10.19

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเก็บแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคันคด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๕ ฉบับ

โรงเรียนวัดคันคด
397 25.61
7 พ.ค.
15.45

ด้วย พระสมุห์ประสาทพร ฉายา มหาปัญโญ นามสกุล รอดเสถียร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากครูเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ สำหรับครู ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

- พน.

๑๖ พ.ค. ๖๑

ภาคผนวก ซ

หนังสือรับรองการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

ที่ ศธ พิเศษ/๒๕๖๑

ศูนย์ปฏิบัติธรรมธรรมโมลี

ตำบลหนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง

จังหวัดนครราชสีมา ๑๐๓๑๐

หนังสือรับรอง

หนังสือนี้ขอรับรองว่า พระสมุห์ประสาธพร ฉายา มหาปุณฺโณ (รอดเสถียร) นิสิตปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๐ ได้เข้าปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมทั้งสิ้น ๓๐ วัน โดยมี พระราชรัตนมุนี ประธานคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติธรรม “ธรรมโมลี” และมี พระครูสุชาตวรคุณ เป็นพระวิปัสสนาจารย์ เป็นผู้ให้กรรมฐาน สอบอารมณ์ กำกับการอบรม และสอนการวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐานสี่ เป็นผู้ตั้งใจปฏิบัติด้วยดี และมีความเพียรในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

จึงออกหนังสือนี้ให้ไว้เพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ประธานคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติธรรม “ธรรมโมลี”

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระสมุห์ประสาทพร มหาบุญโญ (รอดเสถียร)
- ว/ด/ป เกิด : วันที่ ๘ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓
- สถานที่เกิด : สมุทรปราการ
- ประสบการณ์ทำงาน : ปี ๒๕๖๐ ร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา
-พุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
-เข้าอบรมสัมมนาวิชาการ โครงการฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการฝึก
ประสบการณ์บริหารวิชาชีพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ สาธารณรัฐเวียดนาม ประเทศเวียดนาม
เข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมเบญจธรรมสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ประจำปี
-ศึกษาดูงานการบริหารงานกรมทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง กทม.
- การศึกษา : นักธรรมชั้นเอก
ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
- อุปสมบท : วันที่ ๑๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘
- หน้าที่ : เจ้าอาวาสวัดบางหญ้าแพรก
- ปีที่เข้าศึกษา : ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
- ที่อยู่ปัจจุบัน : วัดบางหญ้าแพรก ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
โทร. ๐๘๑-๙๐๒-๔๐๘๕